

**Atlas Copco
1994**

Atlas Copco AB
105 23 Stockholm

Tel: 08-743 8000

Telefax: 08-644 9045

Telex: 14090 copco s

Org.nr: 55 60 14-2720

Atlas Copco AB är ett
publikt bolag.

Innehåll

Atlas Copco i dag	2
Styrelsens ordförande	4
Styrelsens redogörelse för verksamheten 1994	5

ATLAS COPCO-GRUPPEN:

Resultaträkning	12
Balansräkning	13
Kassaflödesanalys	14

ATLAS COPCO AB:

Resultaträkning	16
Balansräkning	16
Kassaflödesanalys	14
Bokslutskommentarer	
Redovisningsprinciper	17
Noter	20
Definitioner	26
Aktier och andelar	27
Finansrörelsen	28
Internationella redovisningsprinciper	30
Nukostnadsredovisning	31
Förslag till vinstdisposition	33
Revisionsberättelse	33
Kvartalsvärden	34
5 år i sammandrag	35

KONCERNCHEFEN:

"Volymtillväxt och fortsatt stark resultatutveckling"	36
---	----

AFFÄRSOMRÅDE KOMPRESSORTEKNIK 38

AFFÄRSOMRÅDE ANLÄGGNINGS- OCH GRUVTEKNIK 44

AFFÄRSOMRÅDE INDUSTRITEKNIK 50

Atlas Copco Controls – ett high-techföretag	56
Medarbetare i Atlas Copco	58
Årets säljare	58
Atlas Copco-aktien	60
Styrelse och revisorer	62
Koncernledning och staber	64

EKONOMISK INFORMATION FRÅN ATLAS COPCO

Atlas Copco publicerar för 1995 följande ekonomiska rapporter:

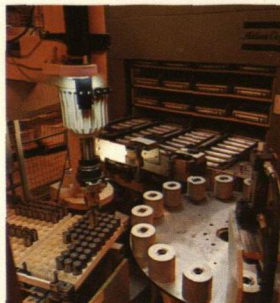
Verkställande direktörens tal vid bolagsstämman	26 april 1995
Rapport över första kvartalet	5 maj 1995
Rapport över första halvåret	24 augusti 1995
Rapport över tre kvartal	23 november 1995
Bokslutskommuniké för 1995	februari 1996
Årsredovisning för 1995	april 1996

Atlas Copcos årsredovisning på engelska kan beställas från Atlas Copco AB, Information, 105 23 Stockholm.

EKONOMISK INFORMATION OM ATLAS COPCO

har under 1994/95 publicerats av följande analytiker:

Aros Fondkommission, Stockholm, <i>Ola Asplund</i>
Alfred Berg, Stockholm, <i>Michael Grundberg</i>
Barclays de Zoete Wedd, London, <i>Mikael Sjöwall</i>
Banque Paribas, London, <i>Christian Diebitsch</i>
James Capel, Stockholm, <i>Bo Selling/Graham Phillips</i>
Carnegie Fondkommission, Stockholm, <i>Staffan Östlin</i>
Enskilda Research, Stockholm, <i>Anders Eriksson</i>
FIBA Nordic Securities, London, <i>Jan Dworsky/Peter Karlsson</i>
First Boston, New York, <i>John E McGinty</i>
Föreningsbanken Fondkommission, Stockholm, <i>Erik Magnusson</i>
Goldman Sachs, London, <i>Klas Andersson</i>
Handelsbanken, Stockholm, <i>Peter Näslund</i>
Kleinwort Benson, London, <i>Peter Lawrence</i>
Lehman Brothers, London, <i>Chris Heminway</i>
Morgan Stanley, London, <i>Gideon Franklin</i>
Nat West Securities, London, <i>Sigurd Kallhovde</i>
Penser Fondkommission, Stockholm, <i>Anders Roslund</i>
Smith New Court, London, <i>Gordon Maclean</i>
Société Générale, Paris, <i>Alexandre Peterc</i>
Swedbank Fondkommission, Stockholm, <i>Mats Larsson</i>
Swiss Bank, London, <i>Edward Hadas</i>
UBS, London, <i>John Longhurst</i>
Unibörs, Köpenhamn, <i>Henrik Breum</i>
Öhman, Stockholm, <i>Arne C Karlsson</i>

Omslag:
Automatisk montering av
upp till 60 olika typer av
motorer för tryckluftverktyg
vid Atlas Copco Tools fabrik
i Tierp.

KALLELSE TILL BOLAGSSTÄMMA

Aktieägarna i Atlas Copco Aktiebolag kallas härmed till ordinarie bolagsstämma onsdagen den 26 april 1995 kl. 17.00 i **Berwaldhallen**, Strandvägen 69, Stockholm. Se särskild kallelse.

1994

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 11 procent till 20 914 MSEK (18 906).

Resultat

Resultatet efter finansiella poster ökade med 48 procent till 1 955 MSEK (1 320), motsvarande 9,3 procent (7,0) av faktureringen.

Nettovinsten efter skatt ökade med 38 procent till 1 194 MSEK (867).

Utdelning och vinst per aktie

Styrelsen föreslår en utdelning av 2:30 SEK (1:80) per aktie. Vinst per aktie ökade med 37 procent till 6:51 SEK (4:74).

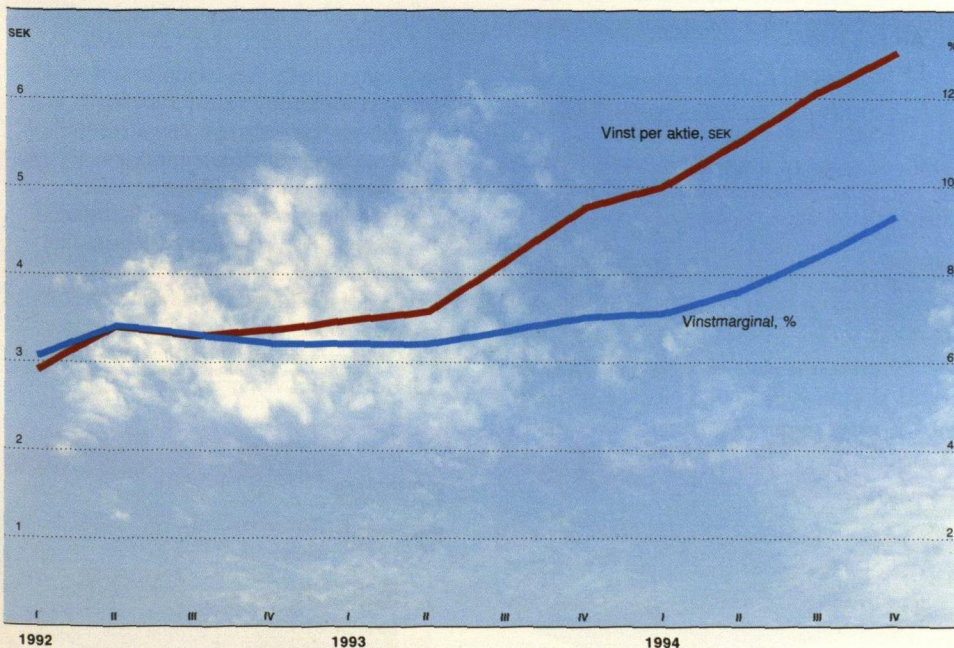
Strukturella förändringar

Ett samarbetsavtal tecknades med Wuxi Compressor, en ledande tillverkare av skruvkompressorer i Kina. Divisionen Atlas Copco Automation, tillverkare av pneumatikprodukter, avyttrades.

Utsikter för 1995

Orderingången från tillverkningsindustrin och gruvsektorn väntas fortsätta att öka på flertalet marknader. Efterfrågan från anläggningsmarknaden förutses bli oförändrad.

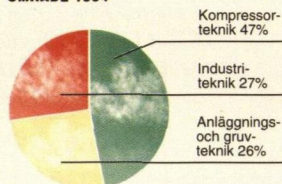
Under 1995 förväntas ett fortsatt förbättrat resultat.

Utveckling av vinst per aktie och vinstmarginal.

ATLAS COPCO I DAG

FAKTURERING PER AFFÄRS-
OMRÅDE 1994

Atlas Copco är ett internationellt industriföretag med huvudkontor i Stockholm. Företaget, som grundades 1873, är noterat på Stockholms Fondbörs sedan 1920 och dessutom på fondbörserna i London, Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg.

Affärsidé och mål

Atlas Copco-gruppens långsiktiga mål är att inom sina affärsområden vara det ledande företaget i världen. Gruppens verksamhet på världsmarknaden omfattar ett brett sortiment produkter och tjänster som möter kundens behov inom följande områden:

- kompression och expansion av luft och andra gaser samt luftbehandling
- bergbrytning, schaktning samt lätta entreprenadarbeten
- industriproduktion, mekanisering och fordonsindustrins eftermarknad.

Inom dessa områden marknadsför Atlas Copco produkter under ett flertal varumärken och distribuerar dem via olika kanaler.

Strategi

Tillväxt skall uppnås genom en kombination av egen expansion, joint ventures och företagsförvärv. Den skall vidare ske med god lönsamhet under finansiell balans. Det ställer stora krav på finansiell styrka. En ökad finansiell belastning kan under vissa perioder accepteras för att förvärvstillfällen skall kunna tas tillvara.

Under de senaste åtta åren har följande företagsförvärv och joint ventures genomförts:

- 1987 Förvärv av Chicago Pneumatic, USA.
- 1988 Förvärv av Secoroc, Sverige och Ets Georges Renault, Frankrike.
- 1989 Förvärv av Wagner, USA och bildande av Iwata joint venture i Japan.
- 1990 Förvärv av Desoutter, England och Rotoflow, USA.

- 1991 Förvärv av AEGs verktygsrörelse och bildande av VOAC Hydraulics joint venture i Sverige.
- 1992 Förvärv av Craelius.
- 1993 Förvärv av The Robbins Company, USA; Kango i England; Worthington-Creysensacs kompressorverksamhet i Frankrike samt bildande av joint ventures i Nanjing.
- 1994 Samarbetsavtal tecknat med Wuxi Compressor i Kina samt förvärv av Hamrin Adsorptions & Filterteknik i Sverige.

Atlas Copcos affärsstrategi syftar till att ytterligare stärka Gruppens ledande ställning på världsmarknaden. Detta sker genom introduktion av nya produkter av hög kvalitet inom existerande teknikområden för att möta kundernas och marknadernas krav. Den europeiska marknaden utgör Atlas Copcos hemmamarknad.

Verksamhet

Verksamheten bedrivs inom de tre affärsområdena Kompressorteknik, Anläggnings- och gruvteknik samt Industriteknik genom 16 divisioner med eget ansvar för produktutveckling, konstruktion, produktion, försäljning och lönsamhet.

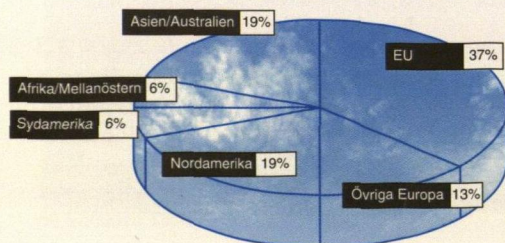
Mer än 95 procent av Atlas Copco-gruppens fakturering på 21 miljarder SEK hänförs till länder utanför Sverige. Gruppen sysselsätter totalt 18 000 personer, varav 15 procent i Sverige. Divisionerna tillverkar sina produkter vid 45 fabriker i 14 länder. Största delen av produktionen sker i EU-länderna.

Kompressorteknik

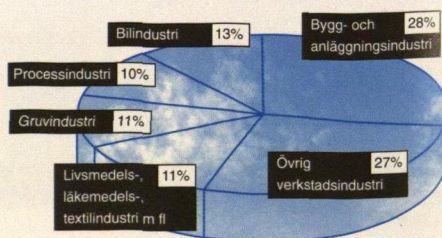
Industrikompressorer utgör en viktig energikälla inom både större och mindre mekaniska verkstäder och andra industrier.

Oljefria kompressorer förser bl a livsmedels-, läkemedels-, textil- och elektronikin-

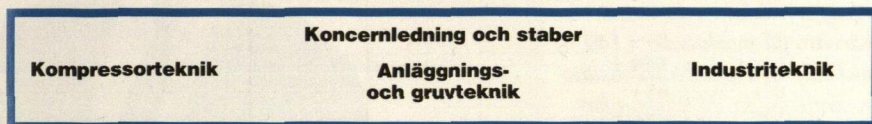
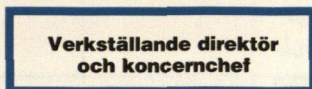
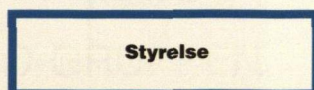
GEOGRAFISK FÖRDELNING AV FAKTURERINGEN

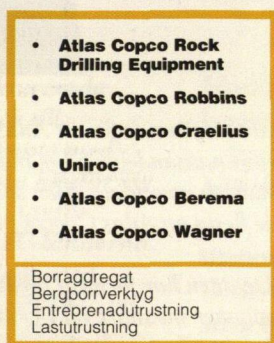
FAKTURERINGEN FÖRDELAD PÅ KUNDKATEGORIER

Organisation

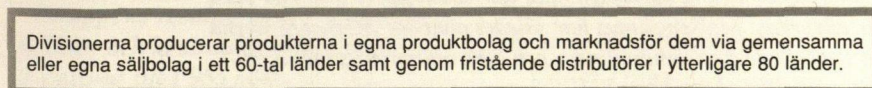

Affärs-
områden

Divisioner

Produkt-
områden

Marknad

dustrin med oljefri luft. Den utgör en miljöanpassad energikälla samt används i olika industriella processer för att bl a upprätthålla hög kvalitet i kundföretagens produktion.

Transportabla kompressorer utgör en säker och effektiv energikälla för bygg- och anläggningsindustrins maskiner och verktyg.

Gas- och processkompressorer, expansions-turbiner och vakuumpumpar levereras till processindustrier, bl a kemiska, petrokemiska, olje- och gasindustrier samt till företag inriktade på separering av luft och andra gaser.

Anläggnings- och gruvteknik

Borrreggat används vid tunneldrivning och i gruvbrytning samt för bergbrytning ovan jord som t ex vid anläggningsarbeten och i stenbrott.

Tunnelborrningsmaskiner används för borrarbete av hela tunnelarean utan sprängning.

Geoteknisk borrarutrustning används för brunns-, anläggnings- och miljöborrningar.

Bergborrverktyg omfattar borrstål och borrkronor för bergborrning.

Lätta bergborrmaskiner och spett används av entreprenörer för anläggningsarbeten.

Lastmaskiner och truckar för användning främst i underjordsgruvor, men även i vissa anläggningsarbeten.

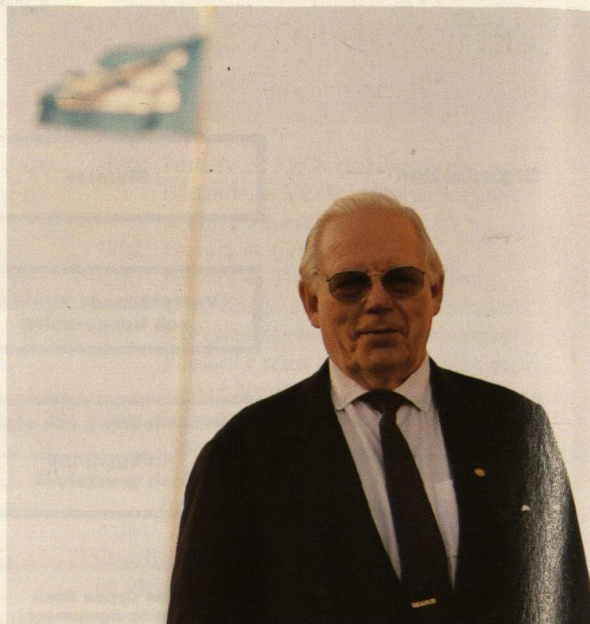
Industriteknik

Industriverktyg med tryckluft eller el som drivmedel, har många användningsområden inom industrin - t ex borring, slipning, nitning, skruv- och mutterdragning. Elverktyg tillverkas även för gör-det-självmarknaden.

Monteringssystem med datoriserade kontrollsystem levereras främst till fordons- och flygindustrin för mutterdragning, nitning m fl områden, som kräver hög precision.

Ärade aktieägare!

Atlas Copcos positiva utveckling under de besvärliga lågkonjunkturåren beror till stor del på väl genomförda omstruktureringar som sänkt kostnadsnivåerna och ökat produktiviteten. En annan mycket viktig styrkefaktor är Atlas Copcos närvaro på marknader i 140 länder med sälj- och serviceorganisationer. Även strategin att då tiderna försämras inte överge marknader där man etablerat kundrelationer, skapar ett långsiktigt förtroende för företaget och tilltro till dess produkter och service.

Denna strategiska inriktning har varit avgörande för att Atlas Copco kunnat bibehålla eller förbättra sina marknadsandelar på många marknader även under tider med svag ekonomisk utveckling. Men speciellt nu då vi står inför en högkonjunktur på de flesta av Atlas Copcos marknader är denna strategi värdefull.

Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen har formellt breddat vår hemmamarknad från Sverige med 8 miljoner invånare till EU-länderna med 370 miljoner invånare. Det betyder att närmare hälften av vår omsättning sker på vår nya hemmamarknad, där också större delen av våra produkter tillverkas. Medlemskapet har således givit oss ytterligare styrka samtidigt som vi kan föra förhandlingar och göra affärer på samma villkor som våra konkurrenter inom EU.

En målmedveten och långsiktig strävan att anpassa och koncentrera oss till kärnverksamheten inom våra affärsområden, efterhand som omvärlden förändras, har successivt förbättrat företagets lönsamhet och gjort att Atlas Copco idag är ett av de mest välkonsoliderade verkstadsföretagen i Sverige. Detta öppnar också nya möjligheter för tillväxt.

Styrelsen föreslår som en följd av den goda vinstutvecklingen att utdelningen höjs till 2:30 kronor.

Atlas Copcos framgångar har till stor del sin grund i företagsledningens framsynthet och den exceptionellt goda anda, skicklighet och entusiasm som finns hos alla medarbetare runt om i världen. Jag anser därför att vi aktieägare verkligen kan vara tacksamma för de utomordentliga insatser och prestationer som gjorts under det gångna året inom vårt företag.

Peter Wallenberg
Ordförande

STYRELSENS REDOGÖRELSE FÖR VERKSAMHETEN 1994

MSEK om ej annat anges

ATLAS COPCO-GRUPPEN

	1994	1993
Fakturering	20 914	18 906
Förändring, %	+11	+18
Orderingång	21 701	19 194
Förändring, %	+13	+21
Resultat efter finansiella poster	1 955	1 320
Förändring, %	+48	+30
Nettovinst efter skatt	1 194	867
Förändring, %	+38	+45

Atlas Copco-gruppens fakturerade försäljning för 1994 uppgick till 20 914 MSEK (18 906), en ökning med 11 procent. Av faktureringen hänförs sig 95 procent till marknader utanför Sverige och 37 procent till EU-länderna. Gruppens orderingång ökade med 13 procent till 21 701 MSEK (19 194), vilket huvudsakligen beror på ökade volymer.

Gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader ökade med 48 procent till 1 955 MSEK (1 320). Vinstmarginalen blev 9,3 procent (7,0).

Vinst per aktie efter full skatt och full konvertering blev 6:51 SEK (4:74).

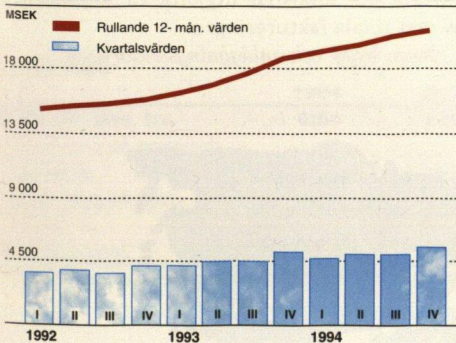
Styrelsen föreslår en utdelning av 2:30 SEK (1:80) per aktie.

Utsikter för 1995

Orderingången från tillverkningsindustrin och gruvsektorn väntas fortsätta att öka på flertalet marknader. Efterfrågan från anläggningsmarknaden förutses bli oförändrad.

Under 1995 förväntas ett fortsatt förbättrat resultat.

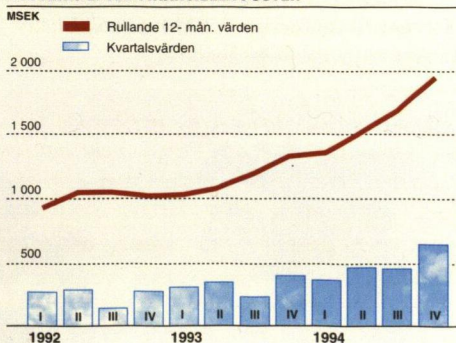
FAKTURERING

FAKTURERING PER KVARTAL

	1992	1993	1994
Kvartal 1	3 834	4 286	4 829
Kvartal 2	4 040	4 644	5 182
Kvartal 3	3 774	4 621	5 167
Kvartal 4	4 359	5 355	5 736
Totalt	16 007	18 906	20 914

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

RESULTAT PER KVARTAL

	1992	1993	1994
Kvartal 1	286	315	380
Kvartal 2	304	346	472
Kvartal 3	142	249	458
Kvartal 4	285	410	645
Totalt	1 017	1 320	1 955

Strukturella förändringar

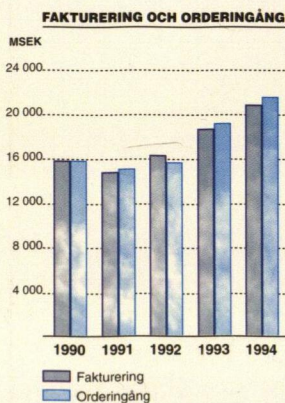
För att uppnå ytterligare samordningsfördelar i tillverkningen av bergborrningsutrustning har beslut fattats att avveckla tillverkningen av ovanjordsriggar vid Bremenfabriken i Tyskland. Huvuddelen av produktionen kommer att överföras till Avosverken i Örebro.

Atlas Copco Automation, en division inom affärsområdet Industriteknik, avyttrades per den 1 augusti 1994. Det innebär att Atlas Copco avyttrat sin verksamhet inom produktområdet pneumatikkomponenter. Atlas Copco Automation hade 1993 en fakturering på ca 275 MSEK och sysselsatte 250 personer.

Det svenska företaget Hamrin Adsorptions & Filtertechnik AB förvärvades under året. Bolaget, som tillverkar produkter för torkning och filtrering, har en omsättning på ca 20 MSEK.

Efter verksamhetsårets utgång har Atlas Copco förvärvat ABBs verksamhet inom produktområdet gasexpandrar med en årlig omsättning på ca 50 MSEK. Verksamheten, som är lokaliserad till Bryssel, Belgien, kommer att ingå i divisionen Atlas Copco ACT och blir ett bra komplement till Atlas Copcos teknologi inom expansionsturbinsområdet.

Försäljningsöversikt

Efterfrågan på flertalet marknader har successivt stigit inom samtliga affärsområden, särskilt under andra halvåret.

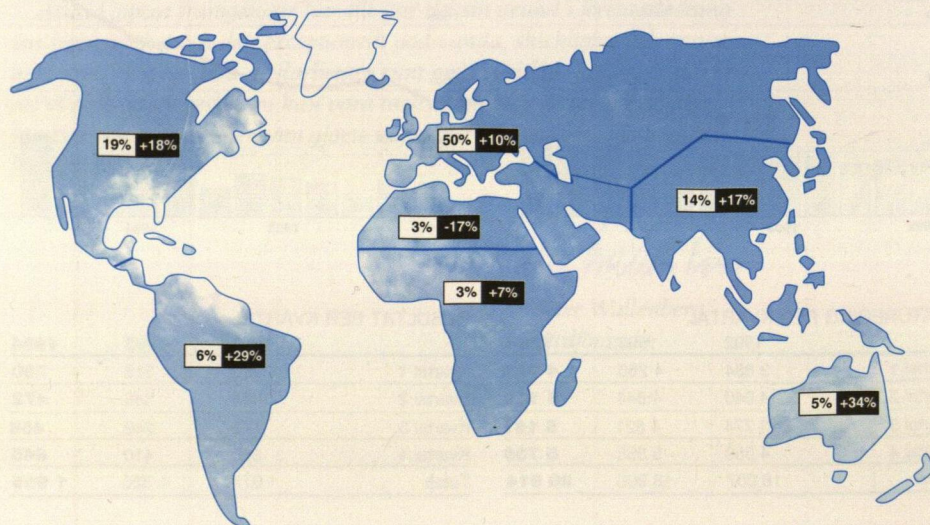
En markant ökad orderingång noterades under året i framför allt Nord- och Sydamerika samt Australien, men även på vissa marknader i Europa, speciellt Storbritannien. På den tyska marknaden har efterfrågan ökat framför allt under senare hälften av året. Försäljningen i Japan, Ryssland och Mellanöstern var svag.

Vid årsskiftet uppgick orderstocken till 3 834 MSEK jämfört med 3 394 MSEK vid samma tidpunkt föregående år.

Atlas Copcos försäljning till *tillverkande industri* av såväl industrikompressorer som industriverktyg ökade under året. Markant ökad försäljning av industrikompressorer noterades på ett flertal viktiga marknader i Europa samt i Brasilien och Sydkorea. Orderingången på industriverktyg ökade på samtliga marknader. Speciellt framgångsrik var försäljningen till fordonsindustrin i Nordamerika.

Gruppens fakturerade försäljning till den tillverkande industrin utgjorde ca 50 procent av den totala faktureringen.

Inom *bygg- och anläggningssektorn* var

efterfrågan totalt sett svag, speciellt på mekaniserad bergborrtrusning för större infrastrukturprojekt. På grund av omprioritering har ett flertal sådana projekt senarelagts. Större order på borrhutrustning erhöles dock i Sverige, Japan och Hongkong/Kina. Efterfrågan på demoleringsverktyg och transportabla kompressorer från entreprenadbranschen förbättrades under året, speciellt i Nordamerika och Australien men även på vissa marknader i Europa och Ostasien.

Bygg- och anläggningssektorn svarade för ca 30 procent av Gruppens fakturering.

Försäljningen till *gruvinindustrin* visade en positiv utveckling under året, som en följd av stigande metallpriser och minskande lager. Ett flertal intressanta order erhöles på borrhutrustningar och lastmaskiner från gruvor i bl a Nord- och Sydamerika samt Australien.

Av Gruppens fakturering hänför sig ca 10 procent till gruvor.

Marknadsorganisation

En vidareutveckling av marknadsföringsorganisationen har skett inom varje division för att i största möjliga utsträckning anpassas till förändringar i de olika marknaderna.

Organisationen i Östeuropa har under 1994 stärkts ytterligare med lokala säljbolag. I Ghana har en sälj- och serviceorganisation byggts upp för den lokala gruvmarknaden.

I Sydafrika har verksamheten breddats efter att sanktionerna hävts. För att komma tillbaka på denna intressanta marknad efter många års frånvaro krävs en hög servicenivå. Därför har Atlas Copco lokal tillverkning av bl a handhållna bormaskiner och bergborrverktyg.

För att ytterligare höja leveranssäkerheten och minska kapitalbindningen i lager har Atlas Copco successivt under senare år koncentrerat de lokala säljbolagens lager till strategiskt lokaliserade distributionscentra för varje affärsområde. Det har medfört att de flesta order kan levereras till kund inom 24 timmar, vilket bland annat medverkat till att lagren under den senaste 5-årsperioden minskat med 6 procentenheter i relation till faktureringen. Från och med 1994 sker leveranser av elverktyg, tillverkade vid fabriken i Tyskland, direkt till kund från Industri- tekniks distributionscenter i Belgien.

Ekonomisk översikt och analys

Resultat

	1994	1993
Vinst per aktie, SEK	6:51	4:74
Avkastning på sysselsatt kapital, %	18,4	13,2
Avkastning på eget kapital, %	13,7	11,0
Vinstmarginal, %	9,3	7,0

Definitioner av nyckeltal se sid 26.

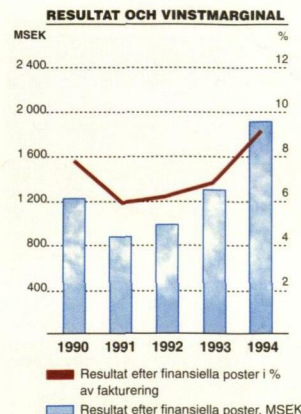
Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader ökade med 48 procent till 1 955 MSEK (1 320). Vinstmarginalen ökade till 9,3 procent (7,0). Nettovinsten efter skatt blev 1 194 MSEK (867). Årets skattekostnad uppgick till 737 MSEK (432). I detta belopp ingår en engångskostnad på 50 MSEK (engångsintäkt 74) beroende på ändrade skatteregler i Sverige.

Vinst per aktie beräknad efter full skatt och full konvertering blev 6:51 SEK (4:74).

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 18,4 procent (13,2) och på eget kapital till 13,7 procent (11,0).

Resultatanalys

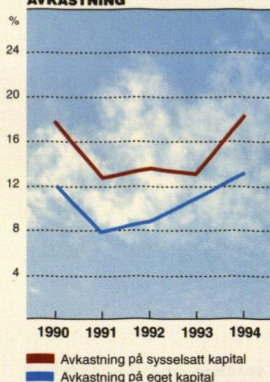
Rörelseresultatet före avskrivningar uppgick till 2 777 MSEK (1 878), motsvarande 13,3 procent (9,9) av faktureringen. I rörelseresultatet ingår en realisationsvinst på 195 MSEK från försäljningen av divisionen Atlas Copco Automation. Den förbättrade marginalen under 1994 beror främst på stigande försäljningsvolymerna och högre produktivitet. Valutförändringar har till skillnad från 1993 påverkat resultatet negativt främst till följd av den försvagade US-dollar. En analys av resultatet för de båda åren tillsammans visar

REDOVISNING PER AFFÄRSOMRÅDE

	Fakturering		Rörelseresultat		Avkastning % på sysselsatt kapital		Investeringar	
	1994	1993	1994	1993	1994	1993	1994	1993
Kompressorteknik	9 889	8 554	1 433	1 018	27	23	226	143
Anläggnings- och gruvteknik	5 472	5 257	58	102	3	4	139	122
Industriteknik	5 553	5 095	470	228	14	7	222	124
Koncerngemensamma poster			-71	-123			45	5
Totalt Gruppen	20 914	18 906	1 890	1 225	18	13	632	394

AVKASTNING

att den positiva resultateffekten av den svenska kronans devalvering 1992 till största delen eliminerats på grund av Gruppens stora produktionsandel i hårdvalutaländer.

Årets avskrivningar enligt plan uppgick till 887 MSEK (653). I årets belopp ingår en engångs-nedskrivning av goodwill med 180 MSEK.

Rörelseresultatet efter avskrivningar ökade med 54 procent till 1 890 MSEK (1 225), motsvarande en rörelsemarginal av 9,0 procent (6,5).

För affärsområdet Kompressorteknik ökade resultatet efter avskrivningar med 41 procent till 1 433 MSEK (1 018). Resultatförbättringen hänförs till framför allt till ökade volymer och högre produktivitet.

Resultatet efter avskrivningar för affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik uppgick till 58 MSEK (102). Resultatet har belastats med kostnader för strukturella åtgärder.

För affärsområdet Industriteknik ökade resultatet efter avskrivningar med 242 MSEK till 470 MSEK. Resultatökningen beror främst på större volymer och produktivetsförbättringar.

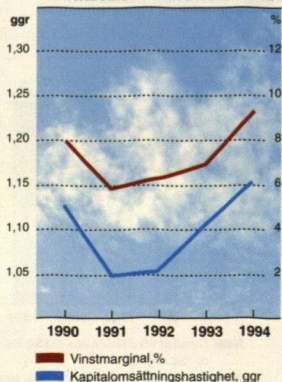
Investeringar

Investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 632 MSEK (394). De fördelade sig med 132 MSEK (73) i Sverige och 500 MSEK (321) i utlandet, varav 260 MSEK (192) i EU-länderna.

Investeringarna avsåg bl a utbyggnad av fabriker i Antwerpen och Tierp samt av Industritekniks distributionscenter i Belgien. Förutom ersättningsinvesteringar har större maskininvesteringar skett i vissa av Industritekniks fabriker.

Årets investeringar översteg gjorda avskrivningar i maskiner, inventarier och byggnader, vilket överensstämmer med Gruppens långsiktiga mål. Avskrivningarna på dessa tillgångar uppgick till 611 MSEK.

VINSTMARGINAL OCH KAPITALOMSÄTTNINGSHASTIGHET

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG

	1992	1993	1994
Kassamässigt rörelseöverskott	1 690	1 707	2 443
Förändring av rörelsekapital	468	543	- 63
Investeringar i anläggningstillgångar	- 553	- 394	- 632
Rörelsens kassaflöde	1 605	1 856	1 748
Finansiella poster inklusive skattebetalningar	- 558	- 550	- 372
Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	1 047	1 306	1 376
Företagsförvärv/avyttringar	- 759	- 332	257
Utdelning till aktieägare	- 288	- 287	-342
Nettokassaflöde	0	687	1 291

Geografisk fördelning av investeringar

	1994	1993
Europa	405	273
Nordamerika	78	56
Sydamerika	62	16
Nordafrika/Mellanöstern	2	2
Södra Afrika	26	10
Indien/Ostasien	54	31
Oceanien	5	6
Totalt	632	394

Finansiell ställning

	1994	1993
Räntenetto	+57	+39
Självfinansieringsgrad, %	387	433
Andel eget kapital, %	51	48

Den svenska kronans förstärkning under året påverkade Gruppens balansomslutning negativt med cirka 4 procent. De ökade försäljningsvolymerna ledde emellertid till att balansomslutningen totalt ökade med 2 procent.

Kapitalomsättningshastigheten var 1,16 (1,09).

I kommentarer till Atlas Copco-gruppens kassaflödesanalys sid 15 och i avsnittet Finansrörelsen sid 28 beskrivs hur valutakursförändringarna påverkar Gruppens finansiella ställning.

Varulager och kundfordringar

Gruppen har under året genomfört omfattande program för att ytterligare minska kapitalbindningen. Lagervärdet minskade under 1994 och uppgick exklusive hyresmaskiner till 18,9 procent (21,0) av faktureringen. En viss volymökning i lagret utjämnades av en negativ valutaomräkningseffekt.

Kundfordringarna minskade till 20,5 procent (22,1) av faktureringen.

Gruppens mål är att lager respektive kundfordringar skall uppgå till mindre än 20 procent av faktureringen.

Nettoskuldsättning

Gruppens nettoskuldssättning, dvs skillnaden mellan räntebärande skulder och likvida medel, minskade till 351 MSEK (1 779), varav posten Avsatt till pensioner utgjorde 1 840 MSEK (1 905). Atlas Copco-gruppens likvida medel uppgick per den 31 december 1994 till 2 964 MSEK (2 123), vilket motsvarar 14 procent (11) av faktureringen.

Skuldssättningsgraden, dvs nettoskuldssättning i relation till eget kapital, minskade till 4 procent (21). Bruttouplåningen exklusive pensioner är till övervägande del av kort karaktär, dvs med förfalldatum inom ett år.

Kassaflödet uppgick till 1 291 MSEK (687). Förbättringen är främst hänförlig till medel internt genererade i rörelsen samt tillskottet vid försäljningen av Atlas Copco Automation.

Finansnetto

Nettot av Gruppens finansiella intäkter och kostnader uppgick till -1 MSEK (+73).

Räntenettet uppgick till 57 MSEK (39). Förbättringen beror främst på lägre upplåningsvolym. Då ränta nu beräknas även på utländska pensionsskulder har värden för tidigare perioder omräknats. Förändringen innebär en ökning av räntekostnaderna under året med 56 MSEK (49) och en motsvarande minskning av rörelsekostnaderna.

Se vidare sid 34.

De finansiella valutakursdifferenserna uppgick under året till -59 MSEK (+33). Det försämrade utfallet berodde främst på effekter av devalveringar, bl a i Mexico.

Andel i intressebolag

Atlas Copco tillämpar kapitalandelsmetoden, vilket innebär att resultatandelar i intressebolag ingår i redovisat resultat. För året uppgår dessa till 66 MSEK (22) och avser huvudsakligen det hälftenägda hydraulikföretaget VOAC Hydraulics.

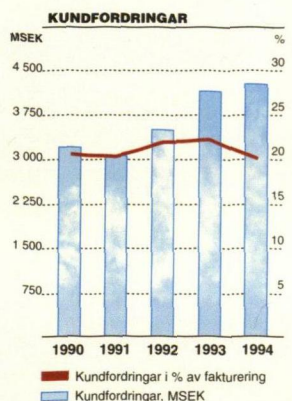
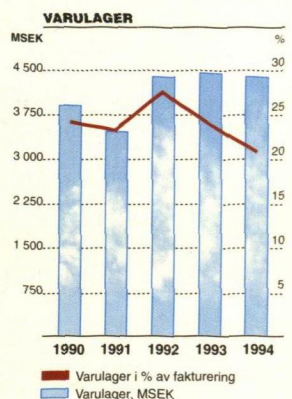
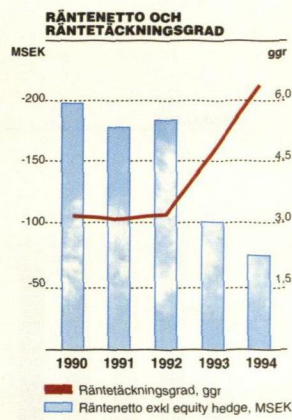
Eget kapital

Gruppens egna kapital inklusive minoritetsintressen uppgick per den 31 december 1994 till 9 303 MSEK (8 513). Den negativa omräkningseffekten av den förstärkta svenska kronan motverkades till stor del av gjorda valutatasäkringar.

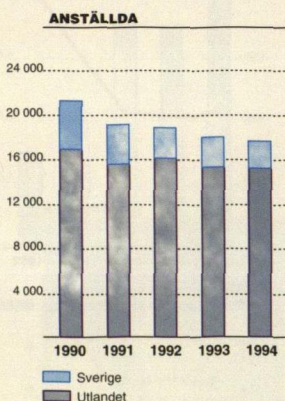
Eget kapital per aktie uppgick till 51 SEK (46).

Soliditet

Andelen eget kapital av totala tillgångar utgjorde 51 procent (48).

Personal

	1994	1993
Medelantal anställda, totalt	18 104	18 247
Sverige	2 701	2 748
Utlandet	15 403	15 499
Affärsområde		
Kompressorteknik	7 297	7 276
Anläggnings- och gruvteknik	5 182	5 280
Industriteknik	5 505	5 553
Övriga	120	138

Medelantalet anställda inom Atlas Copco-gruppen minskade under 1994 med 143 personer till 18 104 (18 247). Andelen anställda i svenska bolag var 15 procent (15) och i bolag inom EU 41 procent (41). Av medelantalet anställda utgjorde 84 procent (84) män och 16 procent (16) kvinnor. I Sverige var fördelningen 83 procent (82) män och 17 procent (18) kvinnor. Se vidare not 26.

Antalet anställda var vid årets slut 18 030 personer (17 823).

Utgifter för löner och andra ersättningar:

	1994	1993
Styrelser och verkställande ledningar [varav tantiem 10 (8)]	143	130
Övriga anställda	4 203	4 012
Totalt	4 346	4 142

De totala lönekostnaderna uppgick till 5 913 MSEK (5 564), varav lönebikostnaderna utgjorde 1 567 MSEK (1 422).

Produktutveckling

	1994	1993
Kostnader för FoU	620	581
Totalt i % av fakturering	3,0	3,1

Produktutvecklingen inom de olika divisionerna har under det gångna året haft fortsatt hög prioritet och ett stort antal nya produkter har introducerats på marknaden. Nya rutiner och tekniska hjälpmedel har bidragit till att utvecklingstiderna kunnat förkortas samtidigt som produktkvaliteten höjts och produktkostnaderna sänkts.

Inom affärsområdet Kompressorteknik har en serie moduluppbyggda oljeinsprutade kompressorer med integrerad elektronik och inbyggd tork introducerats på marknaden. Introduktion har även gjorts av en ny generation adsorptionstorkar som erbjuder kunderna än bättre kvalitetsluft. En serie generatorer har utvecklats som komplement till de transportabla kompressorerna och med framgång lanserats på marknaden. Vidare har en liten turbokompressor introducerats på marknaden för bred användning inom processindustrin.

Inom affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik har en ny stigortsborrningsmaskin introducerats. Den bygger på samma koncept

som tunnelborrningsmaskinen (TBM), d v s hela tunnelarean borras ut direkt utan sprängning. För kärnborrnig har en ny borrhög introducerats. En ny serie tryckluftspett med bättre prestanda och en vidareutveckling av de lätta hydraulspetten har mottagits positivt på marknaden. För att höja bergborrverktygens produktivitet har hårdmetallen i borrhöknornas stift vidareutvecklats.

Inom affärsområdet Industriteknik har ett flertal nya industriverktyg utvecklats under 1994. De omfattar bl a en komplett serie kraftfulla pulsverktyg, som genom sin konstruktion kräver mindre underhållsservice, samt en helt ny generation automatiska bormaskiner för inbyggnad i större maskinenheter. Vidare omfattar utvecklingsarbetet nya serier av elektriska och pneumatiska verktyg såsom en kraftfull borrhämmare, små slipmaskiner, en elektrisk mutterdragare samt en ny bormaskin, som är försedd med ett patentrat system för snabbyte av verktyg. Även en helt ny serie batteridrivna verktyg har utvecklats och kommer att introduceras under 1995.

MODERBOLAGET

Resultatet av fastighetsförvaltningen i Sicklaområdet ingår i moderbolaget genom Sickla Industrifastigheter Kommanditbolag.

Ökning av aktiekapitalet har skett i bl a Atlas Copco Holding GmbH och Atlas Copco France Holding. Samtliga aktier i Atlas Copco Automation AB avyttrades, vilket medförde en realisationsvinst på 217 MSEK.

Resultat

Utdelningar från dotterbolag uppgick till 274 MSEK (378).

Resultatet efter finansiella poster ökade till 629 MSEK (607).

Moderbolaget redovisar en nettovinst efter bokslutsdispositioner och skatter på 955 MSEK (430). Disponibla vinstmedel uppgick därmed till 1 998 MSEK (1 373).

Finansiering

Moderbolagets balansomslutning ökade med 484 MSEK.

Kassa, bank och kortfristiga placeringar uppgick vid årsskiftet till 1 500 MSEK (1 038).

Skuldsättningsgraden, dvs nettoskuldsättning i relation till eget kapital, uppgick till 8 procent (25).

Andelen eget kapital uppgick till 69 procent (64).

Personal

Medelantalet anställda vid moderbolaget var under året 62 (65), varav 50 procent (48) kvinnor. Utgifter för löner och andra ersättningar:

	1994	1993
Styrelse och verkställande ledning [varav tantiem 5 (4)]	13	11
Övriga anställda	25	25
Totalt	38	36

Specificering av ersättningar mm till vissa styrelseledamöter, verkställande direktören samt övriga i koncernledningen redovisas i not 26.

Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning av 2:30 SEK (1:80) per aktie, motsvarande totalt 422 MSEK (330).

Fördelning av aktier

Under året genomfördes bolagsstämmas beslut om ändring av aktiens nominella belopp från 25 SEK till 5 SEK per aktie, dvs split 5:1.

Efter spliten uppgår antalet aktier till:

A-aktier (en röst)	122 497 590
B-aktier (en tiondels röst)	61 018 330
Totalt	183 515 920

Aktierna noterades på Stockholms Fondbörs med 5 SEK som nominellt belopp fr o m den 6 juni 1994.

RESULTATRÄKNING

Belopp i MSEK

		1994	1993
Rörelseintäkter	Fakturering (NOT 1)	20 914	18 906
Rörelsekostnader (NOT 2)	Kostnader för sålda varor Kostnader för teknisk utveckling, marknadsföring, administration mm	- 12 958	- 12 100
Rörelseresultat före avskrivningar		2 777	1 878
Avskrivningar	Enligt plan (NOT 3)	- 887	- 653
Rörelseresultat efter avskrivningar		1 890	1 225
Finansiella intäkter och kostnader (NOT 4)		- 1	73
Andel i intressebolag (NOT 11)		66	22
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		1 955	1 320
Skatter (NOT 6)		- 737	- 432
Minoritetsandelar i årets resultat (NOT 7)		- 24	- 21
ÅRETS VINST		1 194	867
Vinst per aktie, SEK (NOT 24)		6:51	4:74

BALANSRÄKNING

Belopp i MSEK

TILLGÅNGAR		1994.12.31	1993.12.31	
Omsättningstillgångar	Kassa, bank och kortfristiga placeringar (NOT 8)	2 964		2 123
	Fordringar (NOT 9)	5 103		5 043
	Varulager (NOT 10)	4 434	12 501	4 491
Anläggningstillgångar	Aktier och andelar (NOT 11)	255		227
	Goodwill (NOT 12)	913		1 237
	Övriga anläggningstillgångar (NOT 13)	4 529	5 697	4 701
SUMMA TILLGÅNGAR		18 198		17 822
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Kortfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>			
	Växelskulder	86		99
	Leverantörsskulder	1 343		1 135
	Skatteskulder	466		303
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 751		2 084
	Övriga kortfristiga skulder	1 193		1 160
	<i>Räntebärande skulder</i>			
	Bank- och reversskulder (NOT 18)	1 266		1 678
	Kortfristig del av långfristiga skulder	90		28
	Övriga kortfristiga skulder	29	6 224	27
Långfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>			
	Övriga långfristiga skulder	90		80
	Latenta skatteskulder	651		546
	<i>Räntebärande skulder</i>			
	Intecknings- och reverslån (NOT 19)	90		264
	Avsatt till pensioner (NOT 20)	1 840	2 671	1 905
SUMMA SKULDER		8 895		9 309
Minoritetsintressen (NOT 7)		120		119
Eget kapital	Aktiekapital	918		918
	Bundna reserver (NOT 22)	4 225		4 417
	Disponibla vinstmedel (NOT 23)	2 846		2 192
	Årets vinst	1 194	9 183	867
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		18 198		17 822
Ställda panter (NOT 25)		150		237
Ansvarsförbindelser (NOT 25)		595		749

KASSAFLÖDESANALYSER

Belopp i MSEK

	GRUPPEN		ATLAS COPCO AB	
	1994	1993	1994	1993
Fakturering	20 914	18 906		
Rörelsens kostnader	- 18 471	- 17 199		
Kassamässigt rörelseöverskott	2 443	1 707	103	156
Förändring av				
Rörelsefordringar	- 335	- 139	140	3
Varulager	- 164	540	-	-
Rörelseskulder	436	142	- 40	128
Förändring av rörelsekapital	- 63	543	100	131
Investeringar i anläggningstillgångar	- 632	- 394	- 6	0
Summa rörelsens kassaflöde före finansiella poster	1 748	1 856	197	287
Finansnetto	- 1	73	300	461
Utdelningar från intressebolag	6	8	-	-
Försäljning av anläggningss- tillgångar	126	128	0	0
Koncernbidrag			677	- 185
Skattebetalningar	- 626	- 442	- 201	0
Övrigt	123	- 317	39	363
Summa rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	1 376	1 306	1 012	926
Avyttringar/företagsförvärv	257	- 332	31	- 162
Summa kassaflöde före utdelning	1 633	974	1 043	764
Utdelning till aktieägare	- 342	- 287	- 330	- 284
Summa nettokassaflöde	1 291	687	713	480

Kommentarer till Atlas Copco-gruppens kassaflödesanalys

En kassaflödesanalys syftar till att beskriva ett företags förmåga att generera pengar under en viss period. Informationen är väsentlig som komplement till resultat- och balansräkningens beskrivning av periodens lönsamhet och den finansiella ställningen. Analysen på föregående sida visar nettot av Gruppens in- och utbetalningar under året med utgångspunkt från resultat- och balansräkningsposter.

Rörelseöverskott

Rörelseöverskottet ökade med 43 procent och steg till 11,7 procent (9,0) av Gruppens fakturering.

Rörelsens kassaflöde före finansiella poster

Som en följd av Gruppens försäljningsökning har det arbetande kapitalet, dvs rörelsefordringar och lager med avdrag för rörelseskulder, ökat med 63 MSEK (minskning 543). Ökningen under 1994 är dock marginell i förhållande till värdet av försäljningsökningen.

Investeringar i anläggningstillgångar ökade dock väsentligt och uppgick till 632 MSEK (394).

Sammantaget medförde bindningen av medel i arbetande kapital och investeringar att rörelsens kassaflöde före finansiella poster minskade till 1 748 MSEK jämfört med 1 856 MSEK för 1993.

Rörelsens kassaflöde efter finansiella poster

Negativa valutakursdifferenser och högre skattebetalningar jämfört med 1993 kompenseras av ett förbättrat kassamässigt utfall av koncernens kurssäkringar av nettoinvesteringarna i utländska dotterbolag. Sistnämnda delpost ingår i posten Övrigt. Totalt förbättrades därför rörelsens kassaflöde efter finansiella poster till 1 376 MSEK (1 306).

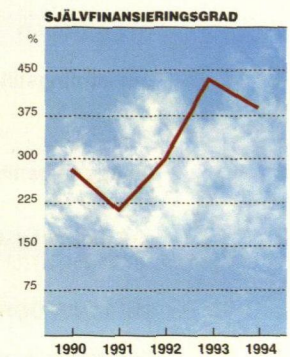
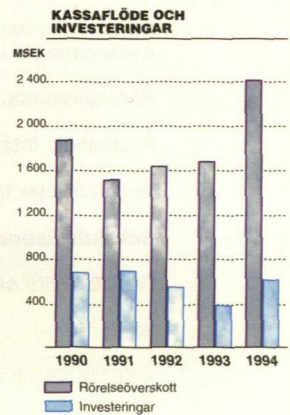
Nettokassaflöde

Efter effekter av avyttringar och förvärv av rörelser samt utdelning till aktieägare, varav 12 MSEK (3) avser utdelning till minoritetsintressen i dotterbolag, uppgick nettokassaflödet till 1 291 MSEK (687).

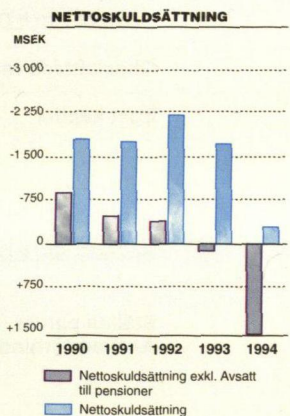
Påverkan på Gruppens tillgångar och skulder från valutakursförändringar, s k omräkningsdifferenser, är ej reellt kassaflöde och redovisas därför i särskild tabell nedan.

Kassaflödesanalys 5 år i sammandrag 1990-1994

Kassamässigt rörelseöverskott	9 256
Förändring av rörelsekapital	1 791
Investeringar i anläggningstillgångar	- 2 967
Summa rörelsens kassaflöde före finansiella poster	8 080
Finansnetto inkl utdelningar från intressebolag	- 447
Försäljning av anläggningstillgångar	642
Skattebetalningar	- 2 214
Övriga poster, netto	- 814
Summa rörelsens kassaflöde efter finansiella poster	5 247
Företagsförvärv/avyttringar	- 2 223
Summa kassaflöde före nyemission/utdelning	3 024
Nyemission	1 203
Utdelning till aktieägare	- 1 455
Summa nettokassaflöde	2 772

NETTOSKULDSÄTTNING	1990	1991	1992	1993	1994
Nettoskuldsättning, årets början	- 2 605	- 1 852	- 1 811	- 2 214	- 1 779
Valutakurseffekt	0	0	- 403	- 252	137
Nyemission	1 203	-	-	-	-
Kassaeffekt exkl ovanstående poster	- 450	41	0	687	1 291
Netto från årets verksamhet	753	41	- 403	435	1 428
Nettoskuldsättning, årets slut	- 1 852	- 1 811	- 2 214	- 1 779	- 351
Avsatt till pensioner	1 058	1 257	1 756	1 905	1 840
Nettoskuldsättning, exkl avsatt till pensioner, årets slut	- 794	- 554	- 458	126	1 489

RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

Belopp i MSEK

RESULTATRÄKNING

	1994	1993
Rörelseintäkter	412	238
Rörelsekostnader	- 76	- 85
Rörelseresultat före avskrivningar	336	153
Avskrivningar enligt plan (NOT 3)	- 7	- 7
Rörelseresultat efter avskrivningar	329	146
Finansiella intäkter och kostnader (NOT 4)	300	461
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	629	607
Bokslutsdispositioner (NOT 5)	527	- 177
Resultat före skatt	1 156	430
Skatt (NOT 6)	- 201	-
ÅRETS VINST	955	430

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	1994.12.31	1993.12.31
Omsättningstillgångar		
Kassa, bank och kortfristiga placeringar (NOT 8)	1 500	1 038
Fordringar (NOT 9)	1 533	1 673
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar (SID 27)	4 018	3 816
Övriga anläggningstillgångar (NOT 13)	375	415
SUMMA TILLGÅNGAR	7 426	6 942
SKULDER OCH EGET KAPITAL		
Kortfristiga skulder		
Icke räntebärande skulder (NOT 17)	286	326
Räntebärande skulder (NOT 17)	1 475	1 692
Långfristiga skulder		
Räntebärande skulder (NOT 19, 20)	412	446
SUMMA SKULDER	2 173	2 464
Obeskattade reserver (NOT 21)	600	450
Eget kapital		
Aktiekapital (183 515 920 aktier à nom 5 SEK)	918	918
Reservfond (NOT 22)	1 737	1 737
Disponibla vinstmedel (NOT 23)	1 043	943
Årets vinst	955	430
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	7 426	6 942
Ställda panter (NOT 25)	4	44
Ansvarsförbindelser (NOT 25)	441	636

Redovisningsprinciper

Internationella riktlinjer

Atlas Copco följer i allt väsentligt de riktlinjer som upprättats av OECD för internationellt verksamma företag.

Vid utarbetandet av denna verksamhetsberättelse har dessa riktlinjer beaktats, med undantag för vissa uppgifter som av konkurrensskäl för närvarande ej kan lämnas.

Årsredovisningen lämnar sålunda upplysning om följande:

	Placering i årsredovisningen
Företagets struktur – namn och säte för moderbolaget	Sid 2 och omslagets insida
– aktier och andelar i dotterbolag, procentuellt ägande samt aktieäggande mellan bolagen	Aktier och andelar, sid 27
Geografiska områden där verksamheten utövas och de huvudsakliga verksamheter som bedrivs där	Styrelsens redogörelse, sid 6 Affärsområdenas avsnitt, sid 38–55
Fakturering fördelad på geografiska områden och för viktiga produktgrupper	Sid 2 Styrelsens redogörelse, sid 6–7 Kommentarer, Not 1
Investeringar fördelade på geografiska områden och affärsområden	Styrelsens redogörelse sid 8 Affärsområdenas avsnitt, sid 38–55
Kassaflödesanalys för Atlas Copco-gruppen	Sid 14
Medelantalet anställda fördelade på geografiska områden och affärsområden	Styrelsens redogörelse, sid 10 Kommentarer, Not 26
Forsknings- och utvecklingskostnader	Styrelsens redogörelse, sid 10 Kommentarer, sid 19 samt Not 2
Principer som tillämpas vid internprissättning	Kommentarer, sid 19
Redovisningsprinciper för koncernredovisning	Kommentarer, sid 17

Bolaget ställer sig också positivt till de riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknad som utarbetats av Förenta Nationernas organ för arbetsmarknadsfrågor (ILO).

I enlighet med internationell standard har i årsredovisningen följande beteckningar använts:

Valuta: SEK svenska kronor. Övriga valutor, se sid 29. Prefix: k tusen, M miljoner.

Ändrade redovisningsprinciper

Atlas Copco beräknar fr o m 1994 ränta även på utländska pensionsskulder. Värden för tidigare år har omräknats i enlighet därmed. Förändringen innebär en ökning av räntekostnaderna och en motsvarande minskning av rörelsekostnaderna. Värden som tidigare rapporterats framgår av sid 34.

Konsolidering

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation i denna fråga.

Atlas Copco-gruppens balans- och resultaträkning omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av aktiernas röstvärde, samt bolag i vilka Gruppen på annat sätt har ett bestämmande inflytande och en betydande andel av resultatet av deras verksamhet.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, som innebär att tillgångar och skulder upptagits till marknadsvärde enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger anskaffningsvärdet det därvid framräknade marknadsvärdet av bolagets nettotillgångar, upptas skillnaden som koncernmässig goodwill, se nedan.

Under året förvärvade bolag har inkluderats i Gruppens resultaträkning med värden avseende tiden efter förvärvet.

Under året sålda bolag resultatavräknas utifrån Gruppens redovisade nettotillgångar i dessa bolag vid tidpunkten för avyttringen.

Gruppens balans- och resultaträkning presenteras utan obeskattade reserver och bokslutsdispositioner. Till följd av bestämmelserna i svensk lagstiftning kan detta enbart ske i koncernredovisningen. Obeskattade reserver redovisade i de enskilda koncernbolagen har uppdelats på så sätt, att latent skatt redovisas som långfristig skuld, medan resterande del ingår i bundna reserver i koncernbalansräkningen.

Den latent skatten har därvid beräknats individuellt för varje bolag efter gällande lokal inkomstskattesats vid den tidpunkt återföring till beskattning beräknas ske, dvs i regel den för nästa räkenskapsår gällande. Den på detta sätt beräknade skatt som är hänförlig till årets bokslutsdispositioner i de enskilda bolagen ingår i koncernens skattekostnad såsom latent skatt, medan resterande del ingår i koncernens nettovinst. Ändras skattesatsen redovisas förändringen av skatteskulden över årets skattekostnad.

Goodwill

Förvärv av väletablerade företag verksamma i en internationell miljö medför som regel att förvärvspriset väsentligt överstiger synlig substans. Marknadspriset bestäms framför allt av framtidsförväntningar som grundas på företagets position på marknaden och på den kunskap som finns inom företaget.

Ett företagsförvärv, där anskaffningskostnaden överstiger bolagets nettotillgångar värderade till marknadsvärde, medför att immateriella tillgångar balanseras och avskrivs över en viss tidsperiod.

Goodwill avskrivs normalt på 10 år, medan goodwill uppkommen vid strategiska förvärv avskrivs på 20 år.

Årligen sker en prövning av det bokförda värdet för att bedöma om nedskrivning utöver den valda avskrivningsplanen är nödvändig.

Intrassebolag

De bolag i vilka Atlas Copco-gruppen har en röstandel uppgående till mellan 20 och 50 procent och ett betydande ägarengagemang redovisas som intrassebolag.

Innehav i intrassebolag redovisas i Gruppens konsoliderade balans- och resultaträkning enligt kapitalandelsmetoden.

I resultaträkningen redovisas Atlas Copcos andel av intrassebolagens resultat före bokslutsdispositioner under rubriken Finansiella intäkter och kostnader.

Andelar i intrassebolagens skatt redovisas i koncernens skattekostnad.

I balansräkningen redovisas bland aktier och andelar anskaffningskostnaden för aktier ökad eller minskad med andel i resultat och med avdrag för erhållen utdelning. Ej utdelat resultat i dessa bolag redovisas i Gruppens eget kapital bland bundna reserver.

Internvinster har i förekommande fall eliminerats.

Omräkning av utländska dotterbolags bokslut

Atlas Copco tillämpar den s k dagskursmetoden för omräkning av utländska dotterbolags balans- och resultaträkningar i enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs förslag till rekommendation. Innebörden av denna metod är att dotterbolagen huvudsakligen redovisas som fristående enheter, vars verksamhet bedrivs i en främmande valuta vari moderbolaget har en nettoinvestering. Undantagna från detta behandlingssätt är dotterbolag som är belägna i s k höginflationsländer. Dessa dotterbolag har omräknats enligt den monetära-ickemonetära metoden. I enlighet med FARs förslag till rekommendation har sådan behandling bedömts ge en riktigare bild av dessa bolags resultat och ställning.

I överensstämmelse med dagskursmetoden har samtliga tillgångar och skulder i dotterbolagen omräknats till balansdagskurs och samtliga poster i resultaträkningen har omräknats till genomsnittskurs. Den omräkningsdifferens som uppkommer är en effekt av att nettoinvesteringen omräknats till en annan kurs vid årets slut än vid dess början. Denna omräkningsdifferens påverkar ej resultatet utan förs direkt till det egna kapitalet.

För de dotterbolag som behandlas i enlighet med monetära-ickemonetära metoden gäller att alla ickemonetära poster, fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital och latent

skatt, omräknas till den kurs som rådde vid anskaffningstillfället. Övriga poster, monetära poster, omräknas till balansdagens kurs. Resultaträkningens poster omräknas till årets genomsnittskurs, med undantag för kostnad för sålda varor, avskrivningar och latenta skatter som omräknas till investeringskurser. De kursdifferenser som här uppkommer vid omräkningen och som således avser bolag i länder med hög inflation redovisas över resultaträkningen.

Den av Atlas Copco tillämpade principen avseende omräkning av utländska dotterbolag överensstämmer i allt väsentligt med rekommendationen från International Accounting Standards Committee (IAS 21) och med motsvarande amerikanska rekommendation (FAS 52).

Metodval

FARs förslag till rekommendation ställer på en speciell punkt krav på att användaren själv väljer tillvägagångssätt för omräkningen utifrån sin specifika situation. Det gäller klassificeringen av de utländska dotterbolagen såsom antingen självständiga eller integrerade bolag. Hur bolagen definieras är sedan direkt vägledande för valet av omräkningsmetod. Självständiga bolag omräknas enligt dagskursmetoden och integrerade bolag enligt den monetära-ickemonetära metoden.

Med hänsyn till de kriterier som är definierade för klassificering av dotterbolag framkommer att Atlas Copcos dotterbolag till helt övervägande del är att betrakta som självständiga bolag.

Detta innebär att samtliga dotterbolag inom Atlas Copco-gruppen omräknas enligt dagskursmetoden, förutom bolagen i de s k höginflationsländerna huvudsakligen i Latinamerika. Dessa bolags funktionella valuta har bedömts vara USD varför de omräknas i två steg.

I det första steget har omräkning skett till USD enligt monetära-ickemonetära metoden varvid uppkomna omräkningsdifferenser belastat koncernresultatet. I det andra steget omräknas bolagets balansposter till SEK enligt balansdagens kurser och resultaträkningens poster till årets genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som då uppstår förs direkt till det egna kapitalet.

För Gruppens bolag i Brasilien upprättas ett inflationsjusterat bokslut i lokal valuta. Detta omräknas först till USD enligt balansdagens kurs och därefter till SEK varvid uppkomna omräkningsdifferenser förs direkt till det egna kapitalet.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs.

För enskilda svenska bolag redovisas dessa fordringar och skulder i enlighet med Bokföringsnämndens (BFN) anvisning R7. Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder avsätts till en valutakursreserv och redovisas som bokslutsdisposition.

Vid valutabyte genom swapavtal har lån i utländska valuta värderats till dagskurs för den tillswappade valutan. Vid de tillfällen då låneskulden omräknad till dagskurs i ursprungsvalet, är högre än den bokförda låneskulden, har mellanskillnaden upptagits under ansvarsförbindelser.

Viktigare valutakurser använda i bokslutet anges på sidan 29.

Kurssäkring av nettoinvesteringar

Terminkontrakt, valutaswappar och lån i utländska valutor upptas för att kurssäkra Gruppens nettotillgångar i utländska dotterbolag. Kursvinster och kursförluster på sådana kontrakt, med avdrag för betald och latent skatt, ingår ej i årets resultat, utan kvittas mot de omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av de utländska dotterbolagens nettotillgångar.

Ränteskillnaderna mellan valutorna ingår i räntenettet och fördelas jämnt över respektive kontraktets löptid.

Kurssäkring av kommersiella flöden

Vid värdering av utesående terminkontrakt görs avsättning för orealiserade förluster, i den mån dessa överstiger orealiserade vinster. Orealiserade vinster utöver realiserade förluster intäktsförs ej. Vid beräkning av de orealiserade kursdifferenserna exkluderas den del av de terminssäkrade beloppen för vilka det föreligger stor sannolikhet att valutaflöden genom varutransaktioner kommer att täcka terminkontrakten.

Finansiella placeringar

Finansiella och övriga placeringar, vilka skall behållas till förfall, är värderade till anskaffningsvärde.

Placeringar avsedda för handel är värderade till marknadsvärde.

Varulager

Lagren värderas till det lägsta av anskaffningskostnad, enligt principen "först in – först ut" och nettoförsäljningsvärde.

Gruppens varulager redovisas efter avdrag för inkurans och för internvinster uppkomna vid leveranser från produktbolag till säljbolag. Latent skatt har beaktats för dessa senare transaktioner.

Prissättningen mellan bolagen baseras på marknadspriser.

Avskrivningar

Atlas Copco-gruppen använder tre avskrivningsbegrepp: avskrivningar enligt plan, bokföringsmässiga avskrivningar och kalkylmässiga avskrivningar.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Bokföringsmässiga avskrivningar sker i enlighet med vad skattelagstiftningen i varje land maximalt tillåter. Skillnaden mellan bokföringsmässiga avskrivningar och avskrivningar enligt plan redovisas under bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Det sammanlagda värdet redovisas i balansräkningen bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan. För koncernen elimineras obeskattade reserver och bokslutsdispositioner.

Kalkylmässiga avskrivningar ligger till grund för pris- och lönsamhetskalkyler och är baserade på anläggningstillgångarnas återanskaffningsvärden. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Följande ekonomiska livslängder används vid avskrivningar enligt plan och vid kalkylmässiga avskrivningar:

Byggnader	25–50 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Fordon	4–5 år
Datorutrustning	3–4 år

Kostnader för forskning och utveckling

Utgifter för egen forskning och utveckling kostnadsförs allt eftersom de uppstår.

Produktutvecklingskostnader och garantikostnader

Produktutvecklingskostnader belastar rörelsens kostnader när de uppstår.

Beräknade kostnader för produktgarantier belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs.

Skatter

Bolaget beräknar latent skatt utifrån skillnader mellan redovisade värden i balansräkningen och skattemässiga restvärden. Uppkomna förlustavdrag anteciperas i de fall det är sannolikt att dessa kommer att resultera i lägre skatteutbetalningar i framtiden. Vid beräkning av latent skatt har nominellt gällande skattesatser i respektive land använts individuellt för varje bolag. Latent skatt avseende årets verksamhet redovisas under raden Skatter i resultaträkningen och specificeras i NOT 6 samt som anläggningstillgångar respektive icke räntebärande långfristiga skulder i balansräkningen.

Noter

1. Fakturering per marknad

	Gruppen	
	1994	1993
Europa inkl OSS	10 591	9 830
varav Sverige	926	894
varav EU	7 737	7 197
Nordamerika	3 947	3 344
Sydamerika	1 168	890
Nordafrika/Mellanöstern	647	767
Södra Afrika	678	633
Indien/Ostasien	2 980	2 708
Oceanien	903	734
	20 914	18 906

Gruppens intäkter samt rörelseresultat fördela- de per rörelsegrän återfinns i förvaltningsberät- telsen samt i de separata avsnitten för respek- tive affärsområde.

2. Rörelsekostnader

I rörelseresultatet ingår en realisationsvinst på 195 MSEK från försäljningen av divisionen Atlas Copco Automation.

I förvärsbalanserna för under 1993 förvä- rade bolag skedde avsättning till reserv för framtida omstrukturingsutgifter. Samtliga så- dana reserver har tagits i anspråk under året.

Realisationsvinster/förluster som uppstår vid löpande utrangering och/eller försäljning av anläggningstillgångar ingår i redovisade rörel- sekostnader med +22 MSEK (+15).

	Gruppen	
	1994	1993
Kostnader för teknisk utveckling	620	581
Marknadsförings- och administrationskostnader	4 559	4 347
	5 179	4 928

I ovanstående kostnader ingår skatter i Sverige beräknade på pensionsskuld och betalda pen- sioner, avkastningsskatt respektive löneskatt, med 12 MSEK (15).

3. Avskrivningar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Goodwill (NOT 12)	276	82	-	-
Maskiner och inventarier	491	479	5	5
Byggnader	120	92	2	2
	887	653	7	7

Kalkylmässiga avskrivningar uppgick för Gruppen till 997 MSEK (762) och översteg såle- des avskrivningar enligt plan med 110 MSEK (109). Se vidare Nukostnadsredovisning sid 31.

4. Finansiella intäkter och kostnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Utdelningar från dotterbolag			274	378
från övriga	1	1	0	0
Räntor från dotterbolag			76	104
från övriga	340	391	211	219
till dotterbolag			-175	-161
till övriga	-283	-352	-81	-137
Valutakursdifferenser	-59	33	-5	58
	-1	73	300	461

Räntedelen i pensionsavsättningen belastar ej rörelseresultatet utan redovisas som räntekost- nad både av de svenska och utländska bolag- en. Beloppet har beräknats på basis av genomsnittet av ingående och utgående pen- sionsavsättningar. För svenska bolag har rän- tan beräknats till 7,7 procent (6,1). Räntedelen uppgår för 1994 till totalt 117 MSEK (101), varav svenska bolag 61 MSEK (52). För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till 31 MSEK (25).

Räntedifferensen mellan den utländska och den svenska räntan på de terminskontrakt och swapavtal som utgör säkring av eget kapital i de icke-svenska bolagen i Gruppen uppgick till 134 MSEK (141).

5. Bokslutsdispositioner

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet till konsolidering genom skattemässigt avdragsgilla avsättningar till obeskattade reserver. Företagen kan ge- nom att utnyttja dessa regler disponera och kvarhålla vinster i bolaget utan att de beskatt- as. Den obeskattade reserv som skapas genom detta förfarande är ej utdelningsbar.

De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. Om företa- get skulle redovisa förlust kan vissa obeskatta- de reserver tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon skattebelastning blir aktuell.

	Moderbolaget	
	1994	1993
Skilnad mellan bokförda avskriv- ningar och avskrivningar enligt plan (NOT 21)	4	8
Upplösning av skatte- utjämningsreserv K	86	-
Avsättning till periodiseringsfond	-240	-
Koncernbidrag, netto	677	-185
	527	-177

Vinstöverföring i form av koncernbidrag kan under vissa förutsättningar göras mellan sven- ska bolag inom samma koncern. Bidraget är avdragsgill kostnad för givaren och skatteplik- tig intäkt för mottagaren.

Moderbolaget har erhållit koncernbidrag från bl a Atlas Copco Tools AB, Atlas Copco Compressor AB, Atlas Copco Construction and Mining Technique AB och Uniroc AB.

6. Skatter

	Gruppen	
	1994	1993
Betalda skatter		
svensk skatt	203	1
utländsk skatt	487	382
Latenta skatter	31	43
Skatt i intressebolag	16	6
	737	432

Årets skattekostnad på 737 MSEK (432) utgjorde 37,7 procent (32,7) av resultat efter finansiella poster.

Ändrade skattesatser i bl a Sverige har negativt påverkat årets skattekostnad med 47 MSEK (+74). I detta belopp ingår engångskostnader med 50 MSEK beroende på Riksdagens beslut att i samband med avvecklingen av skatteutjämningsreserven (K-Surv) beskatta denna i sin helhet.

Beaktande oförändrade skattesatser uppgick årets skattekostnad till 35,3 procent (38,3).

Ändrad skattelagstiftning i Sverige har medfört att den statliga skattesatsen sänkts till 28 procent fr o m 1994. Skatten beräknas på nominellt bokfört resultat med tillägg för ej avdragsgilla poster, respektive avdrag för skattefria intäkter och övriga avdrag. För moderbolaget kan främst nämnas skattefria utdelningar från innehav av aktier i dotterbolag. De nya skattereglerna innebär att Annell-avdrag inte kan nyttjas efter 1993. Fr o m 1994 har i stället införts en möjlighet att avsätta till periodiseringsfond. Avsättning till sådan fond har skett med 240 MSEK, helt hänförligt till moderbolaget.

I Gruppens svenska bolag uppgår skatteutjämningsreserver (K-Surv) till 361 MSEK (484). Avsättningen har till och med 1993 beräknats utifrån bolagens egna kapital. Enligt de ändrade skattereglerna skall befintliga reserver fr o m 1994 återföras under sju år. Hälften av årets återföring fick, med viss inskränkning, ske skattefritt.

7. Minoritetsintressen i dotterbolags kapital och resultat

Minoritetens andel av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgår till 37 MSEK (36).

I resultaträkningen redovisas minoritetsandelar i Gruppens resultat efter skatt till 24 MSEK (21). Dessa minoritetsintressen förekommer främst i Atlas Copco India, Atlas Copco Malaysia, samt i dotterbolag till Chicago Pneumatic.

	Gruppen
Minoritet 1993-12-31	119
Förvärvad minoritet	-1
Utdelningar	-12
Omräkningsdifferenser	-10
Årets resultat	24
Minoritet 1994-12-31	120

8. Kassa, bank och kortfristiga placeringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Kassa, bank	1 557	1 283	178	198
Finansiella placeringar				
Statsskuldväxlar	405	696	391	696
Rikssobligationer	122	-	51	-
Företagscertifikat	798	-	798	-
Övriga finansiella placeringar	51	44	51	44
Övriga placeringar	31	100	31	100
	2 964	2 123	1 500	1 038

Moderbolagets garanterade kreditlöften till förutbestämd räntenivå uppgick till 2 602 MSEK

Dotterbolagens beviljade men outnyttjade bankkrediter uppgick till 1 718 MSEK.

9. Fordringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Växelfordringar	445	445	-	-
Fordringar hos dotterbolag			1 441	1 584
Kundfordringar	3 845	3 728	10	16
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	259	333	66	57
Skattefordringar	56	79	-	-
Övriga fordringar	498	458	16	16
	5 103	5 043	1 533	1 673

10. Varulager

	Gruppen	
	1994	1993
Råmaterial	194	201
Produkter i arbete	686	691
Halvfabrikat	1 166	1 183
Färdigvaror	2 388	2 416
	4 434	4 491

11. Aktier och andelar

	Antal	Inne- hav %	Nominellt värde		Bok- fört värde MSEK
			lokal	valuta ¹⁾	
<i>Intressebolag</i>					
VOAC					
Hydraulics AB	250 000	50	100		72
Atlas Copco-Diethelm Ltd, Thailand	49 000	49	100		1
Dalian Atlas Copco Application Co Ltd, Kina	1	38	²⁾		0
Nanjing Huarui Construction Machinery Ltd, Kina	1	25	²⁾		8
Nanjing Atlas Copco Construction Machinery Ltd, Kina	1	51	²⁾		8
NEAC Compressor Service GmbH & Co KG, Tyskland	1	50	²⁾		0
NEAC Compressor Service Verwaltungs GmbH, Tyskland	1	50	²⁾		0
NEAC Compressor Services USA, Inc	25 000	50	1		0
Pneumatic Equipment Corp, Filippinerna	2 398	30	100		0
Shanghai Atlas Copco Machinery Ltd, Kina	1	51	²⁾		3
Shenzen Nectar Engineering & Equipment Co Ltd, Kina	1	25	²⁾		1
Toku-Hanbai KK, Japan	200 000	50	500		51
Korrigerig för konsolidering av intressebolag					86
					230
<i>Övriga bolag</i>					
Moderbolagets innehav (enl spec sid 27)					16
<i>Dotterbolagens innehav</i>					
Atlas Copco Yugoslavia Inc., Serbien	100 000	60 ³⁾	²⁾		0
Rasa Corporation, Japan	400 000	5	50		0
Diverse aktier och andelar					9
					25
Totalt Gruppen					255

¹⁾ Värde per aktie ²⁾ Utan nominellt värde

³⁾ Bolaget konsolideras ej i koncernredovisningen då relevant information ej har erhållits pga rådande förhållanden i Serbien.

Moderbolagets innehav av börsnoterade aktier (SILA) hade vid årets utgång ett bokfört värde av 10 MSEK (10) och ett marknadsvärde av 40 MSEK (18).

Intressebolag

Atlas Copco-gruppens andel av intressebolagens resultat efter finansiella poster uppgick till 66 MSEK (22). Utdelning från dessa bolag uppgick till 6 MSEK (8). Gruppens andel av intressebolagens eget kapital och obeskattade reserver, med avdrag för latent skatt uppgick vid räkenskapsårets utgång till 230 MSEK (192).

12. Goodwill

Förändring av goodwill-värdet enligt balansräkningen:

	1994	1993
Förvärvat goodwill 01-01	1 667	1 298
Ackumulerade avskrivningar 01-01	- 430	- 309
Förvärvat goodwill	9	206
Årets avskrivningar	- 276	- 82
Omräkningsdifferenser	- 57	124
Planenligt restvärde 12-31	913	1 237

I årets avskrivningar ingår utöver valda avskrivningsplaner nödvändiga nedskrivningar med 180 MSEK.

13. Övriga anläggningstillgångar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Långfristiga fordringar hos dotterbolag			293	331
Långfristiga fordringar	63	80	6	7
Latent skattefordran	385	361	-	-
Nyanläggningar	121	61	-	-
Maskiner och inventarier (NOT 14)	1 634	1 804	12	14
Byggnader (NOT 15)	1 629	1 693	43	42
Mark (NOT 16)	697	702	21	21
	4 529	4 701	375	415

14. Maskiner och inventarier

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Anskaffningsvärde	5 019	5 130	70	71
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	- 3 385	- 3 326	- 58	- 57
Planenligt restvärde	1 634	1 804	12	14
Ackumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 21)			- 9	- 12
Bokfört värde, netto	1 634	1 804	3	2

Det uppskattade anskaffningsvärdet för förhyrda lokaler, maskiner samt större data- och kontorsutrustningar för Gruppen är 295 MSEK (228). Leasingkostnader för denna utrustning redovisas bland rörelsekostnader och uppgår till 61 MSEK (53). Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt uppgår till 142 MSEK (130).

15. Byggnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Anskaffningsvärde	2 544	2 551	66	63
Oavskrivet belopp på uppskrivning	6	7	-	0
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	- 921	- 865	- 23	- 21
Planenligt restvärde	1 629	1 693	43	42
Akkumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 21)			- 9	- 10
Bokfört värde, netto	1 629	1 693	34	32
Taxeringsvärde	390	229	45	29

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast byggnader i Sverige. Bokfört värde för dessa uppgår till 408 MSEK (404).

16. Mark

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Anskaffningsvärde	673	678	17	17
Uppskrivning	24	24	4	4
Bokfört värde, netto	697	702	21	21
Taxeringsvärde	132	129	25	23

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast mark och markanläggningar i Sverige. Bokfört värde för dessa uppgår till 289 MSEK (279).

17. Kortfristiga skulder

Kortfristiga icke räntebärande respektive räntebärande skulder redovisas i moderbolagets balansräkning enligt följande:

	Moderbolaget	
	1994	1993
Leverantörsskulder	9	5
Skatteskuld	198	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	77	316
Övriga kortfristiga skulder	2	2
Summa icke räntebärande skulder	286	326
Bank- och reverssskulder (NOT 18)	537	727
Skulder till dotterbolag	901	965
Kortfristig del av långfristiga skulder	37	0
Summa räntebärande skulder	1 475	1 692

18. Bank- och reverssskulder

Kortfristiga bank- och reverssskulder redovisas i Gruppens balansräkning enligt följande:

	1994	1993
MODERBOLAGET		
Utnyttjande under "200 MUSD Eurocommercial Paper Program"		
Utestående 19,4 MUSD	144	202
Utnyttjande under "100 MUSD US Commercial Paper Program"		
Utestående 6,8 MUSD	51	212
Övriga kortfristiga bank- och reverssskulder	342	313
Moderbolagets bank- och reverssskulder	537	727
DOTTERBOLAGEN	729	951
Gruppens bank- och reverssskulder	1 266	1 678

19. Långfristiga skulder

Moderbolagets långfristiga skulder i balansräkningen avser långfristiga lån samt Avsatt till pensioner.

	1994	1993
Intecknings- och reverslån		
MODERBOLAGET		
Utnyttjande under "100 MUSD Medium Term Note Program"		
Utestående 5 MUSD	37	42
Övriga intecknings- och reverslån	0	0
Avgår nästkommande års amorteringar	- 37	0
Moderbolagets intecknings- och reverslån	0	42
DOTTERBOLAGEN	143	250
Avgår nästkommande års amorteringar	- 53	- 28
Gruppens intecknings- och reverslån	90	264

Atlas Copco-gruppens såväl långfristiga som kortfristiga lån fördelas på följande valutor:

Valuta	1994				1993			
	Belopp	MSEK	%	%	Belopp	MSEK	%	%
MUSD	45	335	23	41				
MGBP	21	244	17	-				
MFRF	120	166	11	8				
MCAD	26	136	9	6				
MAUD	17	102	7	5				
MJPY	1 236	92	6	6				
MITL	15 601	71	5	7				
MDEM	11	52	4	6				
Övriga		277	18	21				
		1 475	100	100				

Ovanstående tabell beaktar även ingångna valutaswapavtal vid bokslutstillfället.

Intecknings- och reverslån amorteras enligt följande, baserat på de valutakurser som gällde 1994-12-31:

	Gruppen	Moderbolaget
1995	90	37
1996	25	–
1997	24	–
1998 och senare	41	–
	180	37

20. Avsatt till pensioner

Beloppet för Avsatt till pensioner motsvarar försäkringstekniskt uträknade pensionsåtaganden enligt avtalsenliga tilläggsplaner utöver den statliga allmänna tilläggs pensionen. Pensionsregistreringsinstitutet (FPG/PRI) är en organisation som administrerar de anställdas pensionsplaner.

I beloppet för utländska bolag ingår 171 MSEK (177) avseende sjukvårdsförmåner. Atlas Copco-gruppen tillämpar från 1993 de amerikanska redovisningsreglerna i enlighet med FAS 106 (Employer's accounting for post-retirement benefits other than pensions) avseende kostnader för sjukvård och läkemedel för anställda som gått i pension.

I enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs rekommendation redovisas viss del av årets pensionskostnad som räntekostnad (NOT 4). Posten Avsatt till pensioner redovisas följaktligen bland räntebärande skulder.

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Svenska bolag				
FPG/PRI-pensioner	706	792	372	362
övriga pensioner	56	57	40	42
Utländska bolag	1 078	1 056		
	1 840	1 905	412	404

21. Obeskattade reserver

I balansräkningen för moderbolaget redovisas obeskattade reserver som en sammansatt post. Fördelningen på enskilda poster framgår nedan. För Gruppen elimineras dessa i sin helhet, se Redovisningsprinciper sid 17.

	Moderbolaget	
	1994	1993
Akkumulerade avskrivningar utöver plan		
maskiner och inventarier	9	12
byggnader	9	10
Skatteutjämningsreserv K	342	428
Periodiseringsfond	240	–
	600	450

Akkumulerade avskrivningar utöver plan

	Maskiner och inventarier	Byggnader
Ingående värde 1994-01-01	12	10
Upplösningar	– 3	– 1
Utgående värde 1994-12-31	9	9

22. Bundna reserver

	Gruppen	Moderbolaget
Bundna reserver		
1993-12-31	4 417	1 737
Förskjutningar mellan bundet och fritt kapital	– 192	
Bundna reserver		
1994-12-31	4 225	1 737

Minskningen av bundna reserver i Gruppen avser huvudsakligen omräkningsdifferenser.

23. Disponibla vinstmedel

	Gruppen	Moderbolaget
Disponibla vinstmedel		
1993-12-31	2 192	943
1993 års nettovinst	867	430
Fria reserver 1993-12-31	3 059	1 373
Utdelning till aktieägare	– 330	– 330
Preskriberad utdelning	0	0
Förskjutningar mellan bundet och fritt kapital	192	
Omräkningsdifferenser	– 75	
Disponibla vinstmedel		
1994-12-31	2 846	1 043

Gruppens egna kapital har påverkats av de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av dagskursmetoden. Dessa uppgår till –191 MSEK. Genom säkring av utländska dotterbolags nettotillgångar har omräkningsdifferenserna minskat med 116 MSEK.

Atlas Copco-gruppens fria egna kapital har definierats enligt följande:

Moderbolagets fria egna kapital med tillägg för Gruppens andel av varje dotterbolags fria egna kapital, i den mån det kan utdelas utan att moderbolaget behöver skriva ned aktierna i dotterbolaget.

Från detta värde har Gruppens andel i ansamlad förlust och andra kapitalminskningar i dotterbolag avdragits, i den mån de icke beaktats vid moderbolagets värdering av aktievärdet samt i koncernbalansräkningen eliminerad internvinst som belastar koncernens fria egna kapital.

Av Gruppens vinstmedel kommer 6 MSEK att överföras till bundna reserver enligt förslag av respektive bolags styrelse.

Vid bedömning av Atlas Copco-gruppens disponibla vinstmedel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

24. Vinst per aktie

	Gruppen	
	1994	1993
Årets vinst	1 194	867
Ränta på konverteringslån efter avdrag för 30 procent skatt		1
Justerad vinst efter full skatt och full konvertering	1 194	868
Genomsnittligt antal aktier efter full konvertering	183 515 920	182 956 650
Vinst per aktie, SEK	6:51	4:74

25. Ställda panter och ansvarsförbindelser

	Gruppen		Moderbolaget	
	1994	1993	1994	1993
Fastighets-inteckningar	57	80	1	1
Företags-inteckningar	24	47	-	-
Kortfristiga placeringar	-	39	-	39
Fordringar	69	71	3	4
Ställda panter	150	237	4	44
Diskonterade växlar	67	77	-	-
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser	528	672	441	636
Ansvarsförbindelser	595	749	441	636

Av moderbolagets redovisade ansvarsförbindelser avser 376 MSEK (549) ansvarsförbindelser till förmån för dotterbolag. Lån enl 12 kap 7 § Aktiebolagslagen har under tiden 1987-1990 lämnats till anställda enligt erbjudande om sparande i Atlas Copco-aktier genom Atlas Copco Allemansfond. Dispens har erhållits av Länsstyrelsen i berörda län.

	Gruppen	Moderbolaget
Antal låntagare	61	61
Lånen redovisade i balansräkningarna såsom fordringar	0	0

Låntagare i moderbolaget inkluderar även anställda i övriga svenska bolag.

26. Övriga personaluppgifter

Ersättningar m m till vissa styrelseledamöter, verkställande direktören och övriga i koncernledningen

Styrelseordföranden uppbar i arvode 450 000 SEK, och som tantiem 2 818 580 SEK, i arvode från koncernbolag 50 000 FRF samt viss pension som löper under 10 år från 65 års ålder.

Icke anställda styrelseledamöter har i ersättning erhållit följande: till omvald ledamot 130 000 SEK i arvode och 125 000 SEK i tantiem, till nyvald ledamot 100 000 SEK i arvode, till avgående ledamot 30 000 SEK i arvode och 125 000 SEK i tantiem och till tidigare suppleant 15 000 SEK i arvode och 62 500 SEK i tantiem.

Vice ordföranden, Tom Wachtmeister, uppbar härutöver i särskild ersättning 60 390 SEK och i arvode från koncernbolag 50 000 FRF och 50 000 USD. Förutom pension som utgår med 70 procent av tidigare lön finns ett särskilt pensionsåtagande under 10 år från 65 års ålder.

I arvode från koncernbolag uppbar styrelseledamoten Paul-Emmanuel Janssen, 850 000 BEF, styrelseledamoten Jacques van der Schueren 525 000 BEF och styrelseledamoten Otto Grieg Tidemand 525 000 BEF samt ålderspension.

Verkställande direktören uppbar i lön 3 076 430 SEK, bonus 1 320 000 SEK, arvode från koncernbolag 66 000 USD, 50 000 FRF och 14 000 CAD. Dessutom finns en pensionsutfästelse som beräknas ge ca 55 procent av pensionsmedförande lön vid pensionering efter 60 års ålder.

För såväl verkställande direktören som övriga inom koncernledningen gäller med viss individuell avvikelsetid att uppsägningstiden från bolagets sida kan uppgå till högst 30 månader efter minst 20 tjänstgöringsår. Avdrag sker från lön under uppsägningstiden med inkomst från annan arbetsgivare eller egen verksamhet. En pensionsutfästelse från 60 års ålder vilken beräknas ge ca 70 procent av då gällande lön finns för närvarande i gruppen övriga inom koncernledningen.

Geografisk fördelning av medelantal anställda samt fördelning på kvinnor och män:

	Totalt antal	Fördelning %	
		kvinnor	män
Europa	10 753	19	81
varav Sverige	2 701	17	83
varav EU	7 471	19	81
Nordamerika	2 584	14	86
Sydamerika	1 037	14	86
Nordafrika/Mellanöstern	219	29	71
Södra Afrika	435	16	84
Indien/Ostasien	2 553	7	93
Oceanien	523	20	80
	18 104	16	84

Specificerad sammanställning över medelantal anställda och utbetalda löner samt andra ersättningar enligt bestämmelserna i svensk aktiebolagslag ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från Group Center i Nacka.

Förädlingsvärde och intressenter

Förädlingsvärdet utgörs av Gruppens totala fakturering, 20 914 MSEK, minskad med kostnader för inköp av råvaror, hel- och halvfabrikat samt tjänster, 12 224 MSEK. Därigenom erhålls ett mått på företagets produktionsinsats, dvs den värdeökning som uppstår genom hantering och bearbetning etc.

För 1994 uppgick förädlingsvärdet till 8 690 MSEK (7 442), en ökning med ca 17 procent, medan förädlingsvärdet per anställd ökade med ca 18 procent.

Förädlingsvärdet fördelas mellan bolagets intressenter, dvs anställda, långgivare, stat, kommun samt aktieägare. Resterande del kvarhålls i bolaget för att täcka kostnader för förslitning av anläggningar och maskiner (Avskrivningar) samt för att möjliggöra en fortsatt expansion av verksamheten (Kvar i bolaget).

Fördelning av förädlingsvärde:

	1994		1993	
	MSEK	%	MSEK	%
Löner	4 346	50	4 142	55
Sociala kostnader	1 567	18	1 422	19
Avskrivningar	887	10	653	9
Kapitalkostnader	- 65	- 1	- 95	- 1
Skatter till stat och kommun	737	9	432	6
Aktieutdelning	342	4	287	4
Kvar i bolaget	876	10	601	8
Förädlingsvärde	8 690	100	7 442	100
Förädlingsvärde, per anställd, KSEK	480		408	

Definitioner

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader i procent av fakturering.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser i procent av genomsnittligt totalt kapital, med avdrag för icke räntebärande skulder.

Vid beräkningen av sysselsatt kapital för affärsområdena avdras ej, till skillnad från beräkningen för Gruppen, latent skatteskulder.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, i procent av genomsnittligt eget kapital.

Andel eget kapital

Eget kapital och minoritetsintressen i procent av totalt kapital.

Självfinansieringsgrad

Kassamässigt rörelseöverskott i procent av investeringar i maskiner och fastigheter.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

Nettoskuldsättning

Skillnaden mellan räntebärande skulder och likvida medel.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuldsättning i relation till eget kapital inklusive minoritetsintressen.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser, dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser.

Vinst per aktie

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för full skatt och minoritetsandelar samt tillägg för räntekostnad efter skatt på konverteringslån, dividerat med genomsnittligt antal aktier efter full konvertering.

Aktier och andelar

Atlas Copco AB

	Antal	Inne- hav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
PRODUKTBOLAG				
Atlas Copco Berema AB	60 000	100	1 000	150
Atlas Copco Controls AB	35 600	100	100	41
Atlas Copco Geotechnical Drilling AB	200 000	100	100	30
Atlas Copco Tools AB	100 000	100	100	20
Atlas Copco Tunnelling and Mining AB	1 000 000	100	100	240
Craelius AB	45 000	100	100	23
Robbins Europe AB	95 000	100	100	11
Uniroc AB	2 325 000	100	20	112
SÄLJBOLAG				
Atlas Copco Argentina S.A.C.I.	17 999	0 ²⁾	1	0
Atlas Copco Brasil Ltda	22 908 088	100	1	65
Atlas Copco Chilena S.A.C.	24 998	100	1 000	6
Atlas Copco Compressor AB	60 000	100	100	10
Atlas Copco Construction and Mining Export AB	500	100	100	0
Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	99 998	100	1	1
Atlas Copco Ges.m.b.H., Österrike	69 990	100	1 ¹⁾	13
Atlas Copco (India) Ltd.	2 892 000	40	10	0
Atlas Copco Iran AB, Sverige	3 500	100	100	0
Atlas Copco Kenya Ltd.	14 999	100	100	0
Atlas Copco KK, Japan	375 001	100	1 000	23
Atlas Copco Kompressor- teknik A/S, Danmark	4 000	100	1 000	2
Atlas Copco Makinalari Imalat A.S., Turkiet	424 670	11 ³⁾	1 000	0
Atlas Copco (Malaysia) SDN BHD	700 000	70	1	2
Atlas Copco Maroc S.A.	3 574	89	1 500	4
Atlas Copco MCT Sverige AB	3 000	100	100	0
Atlas Copco (Philippines) Inc.	121 995	100	100	3
Atlas Copco (Schweiz) AG	7 995	100	1 000	12
Atlas Copco (South-East Asia) Pte. Ltd., Singapore	2 500 000	100	1	8
Atlas Copco Tools Spol s.r.o., Tjeckien	500	100	1 000	0
Atlas Copco Venezuela S.A.	37 920	100	1 000	14
Soc. Atlas Copco de Portugal, Lda.	1	100	1 ¹⁾	22

1) Utan nominellt värde

2) Resterande del innehas av andra företag inom Gruppen

3) 72% innehas av andra företag inom Gruppen

Specificerad sammanställning över aktier och andelar ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från Group Center i Nacka.

	Antal	Inne- hav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
HOLDINGBOLAG				
Atlas Copco Beheer bv, Nederländerna	15 712	100	1 000	470
Atlas Copco France Holding S.A.	329 993	100	500	192
Atlas Copco Holding GmbH, Tyskland	1	99 ²⁾	1 ¹⁾	263
Atlas Copco North America Inc.	35 506	100	1 ¹⁾	796
Atlas Copco UK Holdings Ltd.	45 423 664	100	1	504
Atlas Copco A/S, Norge	4 498	100	10 000	32
ÖVRIGA BOLAG				
Atlas Copco Coordination Center n.v., Belgien	1	0 ²⁾	10 000	0
Atlas Copco Construction and Mining Technique AB	700 500	100	100	356
Atlas Copco Fond- aktiebolag	2 500	100	100	0
Atlas Copco Industrial S.A., Spanien	500	50 ²⁾	10 000	0
Atlas Copco Reinsurance S.A., Luxemburg	4 999	100	10 000	8
Atlas Copco TBM Developing AB	8 000	100	100	1
Atlas Copco Power Tools Distribution n.v., Belgien	1	0 ²⁾	10 000	0
Industria Försäkrings AB	50 000	100	100	5
Sickla Industrifastigheter KB	999	100	1 000	465
Atlas Copco Andina S.A., Bolivia, i likvidation	18 000	50 ²⁾	1 000	0
37 vilande bolag				26
				3 930
ANDRA BOLAG				
<i>Intressebolag</i>				
VOAC Hydraulics AB	250 000	50	100	72
<i>Övriga bolag</i>				
Stockholms Fondbörs AB	100	0	100	0
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB (SILA)	508 000	1	10	10
Svenska Dagbladet Holding AB	18 000	2	10	4
ADELA Investment Co. S.A., Luxemburg	3 640	0	100	0
Cord Capital N.V., Curacao, Nederländska Antillerna	24	1	50	2
Mechanical Technology Inc., USA	140 000	5	1	0
SIFIDA Investment Co. S.A., Luxemburg	275	1	500	0
Diverse aktier och andelar				0
				88

Finansrörelsen

Finansiella risker

Atlas Copcos dagliga verksamhet medför finansiella exponeringar främst inom valuta- och ränteområdet. Förändringar i valutakurser och räntesatser kan därför medföra direkt påverkan på Atlas Copco-gruppens ställning och resultat.

Valutaexponering

Kursförändringar påverkar Gruppens resultat och egna kapital på olika sätt:

Värdet på Gruppens kommersiella betalningsströmmar – då inkomster från fakturering och utbetalningar för produktion är i skilda valutor.

Gruppens resultat – när de utländska dotterbolagens resultat omräknas till svenska kronor.

Gruppens egna kapital – vid omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbolagens nettotillgångar.

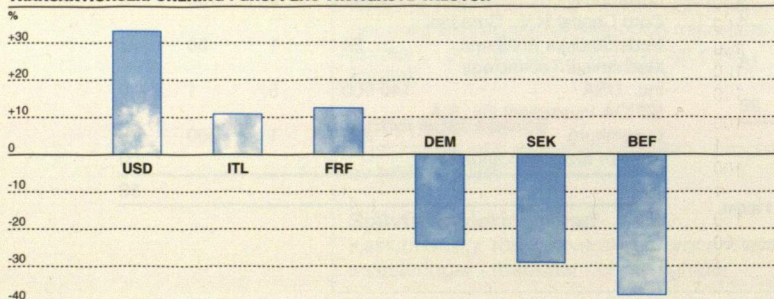
Enligt Atlas Copcos valutapolitik skall effekten av plötsliga kursförändringar minimeras och stabila förutsättningar skapas för divisionernas operativa verksamhet.

Gruppens kommersiella nettoflöden, som ger upphov till s k transaktionsrisk, uppgår till 3 500 MSEK per år. Gruppens överskottsvalutor, dvs de valutor där inkomsterna överstiger utgifterna, är geografiskt väl spridda, medan underskottsvalutorna är koncentrerade till Europa. Diagrammen över Gruppens transaktionsexponering och valutakursutvecklingen visar att Gruppens viktigaste överskottsvalutor försvagades mot den svenska kronan under 1994, medan underskottsvalutor som DEM och BEF stärktes. Detta innebar en negativ resultat effekt för Gruppen.

I enlighet med Gruppens valutapolitik hanterar varje division sina egna risker och beslutar för vilken period och på vilket sätt säkring skall ske. I princip säkras endast flöden för den tidsperiod det beräknas ta att anpassa sig till förändringar i utländska valutakurser. Denna period varierar mellan divisionerna och uppgår i genomsnitt till cirka 4 månader för Gruppen.

Gruppens viktigaste över- resp underskottsvalutor visas som en procentuell andel av Gruppens totala nettoexponering om 3 500 MSEK.

TRANSAKTIONSEXPONERING I GRUPPENS VIKTIGASTE VALUTOR

Förändringar i valutakurser får därför relativt snabbt genomslag i Gruppens resultat. Valutaexponeringen för de utländska nettotillgångarna, eget kapital i utländska dotterbolag, minimeras genom terminskontrakt och swap-avtal i motsvarande valutor. I NOT 4 och NOT 23 till bokslutet framgår hur årets resultat och eget kapital påverkats av dessa säkringar. Värdet på Gruppens nettotillgångar i utlandet uppgick vid bokslutstillfället till ca 6 500 MSEK, procentuellt fördelade på följande valutor:

Valuta	%
BEF	33
USD	24
GBP	9
DEM	7
FRF	5
Övriga	22

Ränteexponering

Enligt Atlas Copcos finanspolitik skall genomsnittlig räntebindningstid för lån och kortfristiga placeringar vara kort. Vid årsskiftet utgjorde denna tid 4 månader.

Standardiserade derivatinstrument används aktivt för att styra ränteexponeringen, t ex genom att förlänga eller förkorta den genomsnittliga räntebindningstiden utan att ändra underliggande lån eller investering.

Finansiering och likviditet

Gruppens totala räntebärande skulder per den 31 december 1994 uppgick till 3 315 MSEK (3 902) varav 1 840 MSEK (1 905) avsåg avsättningar för pensionsskulder. Kassa och kortfristiga placeringar ökade till 2 964 MSEK (2 123) vilket minskade räntebärande nettoskulder till 351 MSEK (1 779) och skuldsättningsgraden till 4 procent. Utöver likvida medel hade Atlas Copco vid årsskiftet 1994/95 garanterade, ej utnyttjade kreditfaciliteter om 350 MUSD, motsvarande 2 602 MSEK. Fr o m april 1995 uppgår garanterade kreditfaciliteter till 250 MUSD, motsvarande 1 800 MSEK.

Med undantag för pensionsskulden är Gruppens upplåning huvudsakligen kortfristig. En väsentlig del av denna upplåning hanteras av Atlas Copcos Internbank - en avdelning inom Atlas Copco AB - som lånar upp externt och lånar ut till Gruppens bolag till marknads-mässiga villkor.

Atlas Copco AB har Företagscertifikatprogram för kortfristig upplåning i USA, Europa och Sverige med en kombinerad volymgräns på ca 500 MUSD. Dessa program har K1-rating i Sverige och A1/P1 internationellt.

Placeringar på penning- och obligationsmarknaden görs av Atlas Copcos Internbank i Sverige. Denna verksamhet styrs av en ur risk-synpunkt restriktiv politik, där endast en snäv krets av låntagare accepteras. Under 1994 förekom inga kreditförluster.

Gruppens viktigaste valutor i förhållande till den svenska kronan under 1994.

Finansiella derivatinstrument

Under 1994 har stort intresse visats de finansiella derivatmarknaderna. Orsaken till detta är främst att stora spekulationsförluster gjorts av finansinstitut och andra företag.

Som framgår av namnet härrör derivatinstrumenten från en underliggande tillgång av något slag. Typiska exempel på tillgångar är aktier, obligationer, valutor eller handelsvaror som metaller och olja.

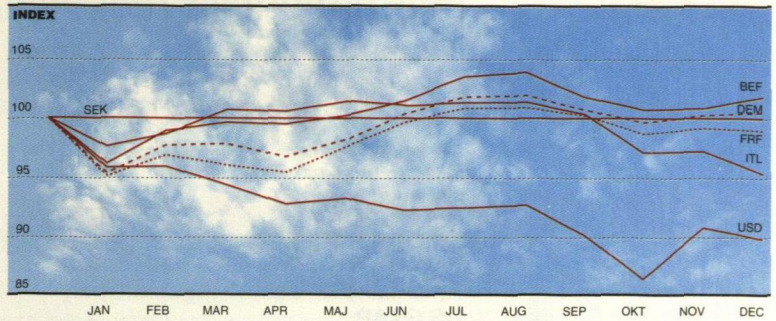
Derivat är ett hjälpmedel att hantera risker för att säkra eller skapa en viss riskprofil och kännetecknas av att de har stor hävstångseffekt. Derivat kan utgöras av en terminstransaktion, en option, en swap eller en kombination av dessa.

Atlas Copco använder endast standardiserade finansiella derivat med valuta- och ränteinstrument som underliggande tillgångar med ett klart definierat marknadsvärde.

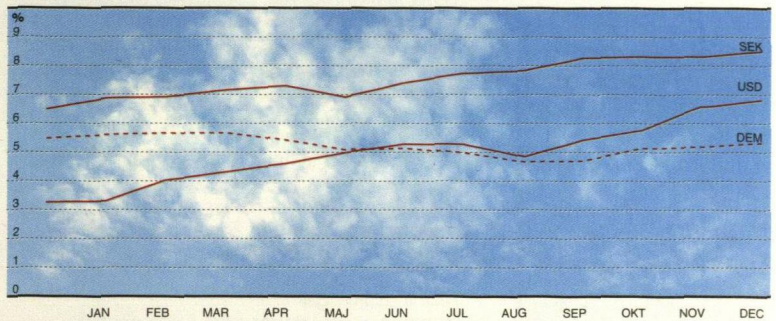
Atlas Copco använder dessa finansiella derivat huvudsakligen som ett medel att minska valuta- och ränterisker, men de är också ett mycket värdefullt komplement till lån och tillgodohavanden för att effektivt styra Gruppens kassa och upplåning. Likviditeten i dessa instrument är dessutom normalt hög.

Skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av Gruppens samtliga derivatinstrument var vid årsskiftet ej väsentlig.

VALUTAKURSUTVECKLING 1994

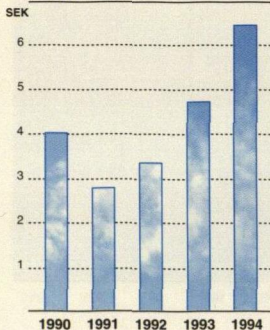
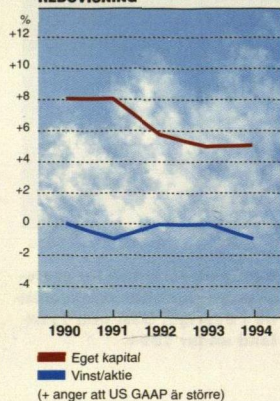
RÄNTEUTVECKLING 1994

6-månadersräntan för stats-skuldväxlar eller motsvarande i Sverige, USA och Tyskland under 1994.

Valutakurser

Land	Valuta	Valuta-kod	Balansdagens kurs		Medelkurs	
			1994	1993	1994	1993
Australien	1	AUD	5.81	5.64	5.66	5.31
Belgien	100	BEF	23.50	23.00	23.00	22.50
Canada	1	CAD	5.29	6.22	5.65	6.01
Frankrike	100	FRF	139.00	142.00	139.50	137.50
Indien	100	INR	24.00	27.00	24.50	25.00
Italien	100	ITL	0.456	0.485	0.476	0.492
Japan	100	JPY	7.47	7.44	7.57	7.01
Luxemburg	100	LUF	23.50	23.00	23.00	22.50
Nederländerna	100	NLG	429.00	430.00	424.50	419.00
Norge	100	NOK	110.00	111.00	109.50	109.50
Schweiz	100	CHF	568.00	567.00	564.50	528.00
Singapore	1	SGD	5.12	5.21	5.06	4.86
Spanien	100	ESP	5.64	5.84	5.77	6.10
Storbritannien	1	GBP	11.63	12.33	11.81	11.68
Sydorea	100	KRW	0.939	1.023	0.962	0.976
Tyskland	100	DEM	481.00	481.00	476.50	471.00
USA	1	USD	7.44	8.32	7.72	7.77
Österrike	100	ATS	68.50	68.50	68.00	67.00

VINST PER AKTIE
ENLIGT US GAAPSKILLNAD US GAAP / SVENSK
REDOVISNING

Internationella redovisningsprinciper

Atlas Copco-gruppens bokslut har upprättats i enlighet med svensk redovisningspraxis. I vissa delar skiljer sig dock svenska redovisningsprinciper från de internationella. Nedan följer en beräkning av årets resultat och ställning med beaktande av de väsentligaste skillnaderna mellan svenska redovisningsprinciper och US GAAP respektive IAS.

Amerikanska redovisningsprinciper,
US GAAP

Uppskrivning av tillgångar

Vissa fastigheter har uppskrivits till belopp som överstiger anskaffningskostnaden. Sådan uppskrivning är tillåten enligt svenska redovisningsprinciper. Enligt US GAAP medges inte uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Aktivering av ränteutgifter

I enlighet med svensk redovisningspraxis har Gruppen kostnadsfört de ränteutgifter som uppstått vid extern finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar. Sådana ränteutgifter aktiveras enligt US GAAP.

Terminssäkringar

Transaktionssäkringar görs i den svenska redovisningen på basis av budgeterad volym. Enligt US GAAP krävs för att ett kontrakt skall betraktas som säkring (hedge) att åtagandet är definitivt (firm commitment). Effekten av de skilda redovisningsprinciperna är ej väsentlig och ingår ej i efterföljande avstämning.

Pensionskostnader

USA har andra regler för redovisning av pensionskostnader, vilka för övrigt tillämpas av Atlas Copcos amerikanska dotterbolag. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av FPG/PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Eventuella skillnader har ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Företagsförvärv

I enlighet med svenska redovisningsprinciper intogs Secoroc-gruppen i koncernbokslutet för 1988 enligt pooling of interest. Kriterierna för tillämpning av poolingmetoden avviker enligt US GAAP på några punkter från de kriterier som vid den tidpunkten gällde enligt svensk praxis. Ett av kriterierna i US GAAP är att inget av de samgående företagen får ha varit dotterbolag till ett annat företag under de två år som föregått samgåendet. Vid förvärvstidpunkten var Secoroc dotterbolag till Kinnevik, vilket ej gör det möjligt att tillämpa poolingmetoden i redovisningen enligt US GAAP.

Latent skatt

Atlas Copco tillämpar fr o m 1993 FAS 109, vilken kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. Latent skatt beräknas därvid på alla skillnader mellan bokföringsmässig och skatttemässig värdering som förskjutur skattebetalningar (s k temporary differences).

Tillämpning av US GAAP innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

US GAAP	1994	1993
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	1 194	867
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av uppskrivningar	1	1
Aktivering av ränteutgifter	3	- 6
Avskrivning av goodwill	-12	- 12
Latent skatt	- 1	2
Justering av tidigare års resultat	-	17
Beräknad nettovinst	1 185	869
Beräknad vinst per aktie, SEK	6:46	4:75
Totala tillgångar	18 705	18 337
Totala skulder	9 073	9 486
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	9 183	8 394
Nettojusteringar av eget kapital	449	457
Ungefärligt eget kapital	9 632	8 851

Tillämpning av IAS innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

IAS	1994	1993
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	1 194	867
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av uppskrivningar	1	1
Beräknad nettovinst	1 195	868
Beräknad vinst per aktie, SEK	6:51	4:75
Totala tillgångar	18 177	17 800
Totala skulder	9 445	9 767
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	9 183	8 394
Nettojusteringar av eget kapital:		
Föreslagen utdelning	- 422	- 330
Övriga justeringar, netto	- 29	- 31
Ungefärligt eget kapital	8 732	8 033

Uppkomna förlustavdrag anteciperas i de fall det är "mer än sannolikt" att dessa kommer att utnyttjas.

Någon justering har ej gjorts i efterföljande avstämning för latent skatter på de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av den monetära-ickemonetära metoden. Dessa skillnader bedöms vara marginella.

Omräkningsdifferens i eget kapital

Enligt svenska redovisningsprinciper krävs att samtliga delposter inom eget kapital klassificeras antingen som bundet eget kapital (aktiekapital och bundna reserver) eller som fritt eget kapital i balansräkningen. Den ackumulerade omräkningsdifferens som uppkommer vid omräkning av utländska bolags redovisningar har i Atlas Copco-gruppens balansräkning uppdelats på fritt och bundet kapital. Enligt US GAAP redovisas denna valutakomponent i eget kapital som separat post i balansräkningen. Vid försäljning/nedläggning av dotterbolag i utlandet skall resultatet av avvecklingen även innefatta ackumulerade omräkningsdifferenser.

Nukostnadsredovisning

Den kraftigt varierande inflationstakten har lett till att traditionell redovisning, som bygger på anskaffningskostnader, kan ge en ofullständig bild av ett företags resultat och ställning.

Med en nukostnadsbaserad redovisning tas hänsyn till prisförändringar på resurser som företaget använder och förbrukar i produktionen, såväl vid värdering av tillgångar som vid beräkning av resultat. Eftersom den nukostnadsbaserade redovisningen i relativt hög grad grundar sig på bedömningar, kan den inte göra anspråk på samma exakthet som den traditionella redovisningen.

Vid tillgångsvärderingen kännetecknas en nukostnadsbaserad redovisning av att anskaffningsvärdet överges för andra värderingsgrunder, t ex återanskaffningsvärdet.

Atlas Copco använder en modell där fokusering sker på tre resultatbegrepp:

Nukostnadsbaserat rörelseresultat efter avskrivningar.

Nukostnadsbaserat resultat före finansiella poster.

Realt resultat efter finansiella poster.

Nukostnadsbaserat rörelseresultat efter avskrivningar

Det nukostnadsbaserade rörelseresultatet är ett operativt resultat, som skall visa i vad mån försäljningsintäkterna täcker återanskaffningsvärdet för sålda varor. Atlas Copco-gruppens nukostnadsbaserade rörelseresultat uppgick 1994 till 1 742 MSEK (1 124).

Resultatet är 148 MSEK (101) lägre än det traditionella rörelseresultatet. Två faktorer förklarar detta. Prisändringar har under året ägt rum på de varor som ingår i företagets produk-

International Accounting Standards, IAS

Atlas Copcos redovisningsprinciper skiljer sig endast på ett fåtal punkter gentemot IAS.

Uppskrivning av tillgångar

I likhet med US GAAP tillåts ej någon uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Föreslagen utdelning

Enligt svenska redovisningsprinciper skuldförs normalt föreslagen utdelning först då bolagsstämman beslutat densamma. Enligt IAS skall den av styrelsen föreslagna utdelningen skuldföras.

Den varor beräknas i dag kosta 38 MSEK mer (8 mindre) att köpa än vad de gjorde vid anskaffningstillfället. Vidare har resultatet belastats med nukostnadsavskrivningar som är 110 MSEK (109) högre än avskrivningar baserade på anskaffningskostnader. Detta innebär att förslitningen av företagets anläggningar åsatts en kostnad baserad på vad det skulle kosta att i dag ersätta dessa med nya.

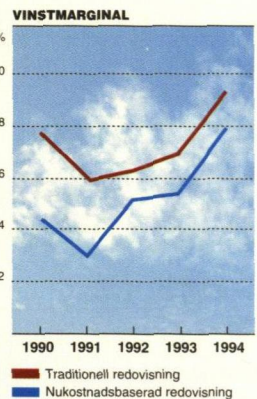
Nukostnadsbaserat resultat före finansiella poster

Prisökningar medför att företagets tillgångar ökar i värde. Prisinster uppstår på produkter i lager och på anläggningstillgångar. Orealiserade prisvinster skall enligt traditionell redovisning ej gottskrivas resultatet. Däremot skall såväl realiserade som orealiserade prisvinster påverka resultatet i den nukostnadsbaserade redovisningen.

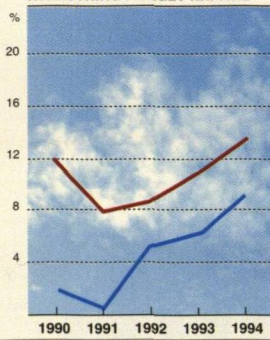
Det nukostnadsbaserade resultatet före finansiella poster uppgick för Atlas Copco-gruppen till 1 915 MSEK (1 286). Prisinster har skett på produkter i lager med 35 MSEK (pridförlust 16) medan värdeökningen på anläggningstillgångarna beräknas uppgå till 138 MSEK (178).

Realt resultat efter finansiella poster

För att real vinst skall anses ha uppkommit, skall det egna kapitalets köpkraft ha ökat under året. Därför måste en sk köpkraftskorrigering göras av det egna kapitalet. För att det egna kapitalets köpkraft skall hållas intakt bör detta ha ökat med den årliga prisstegringen eller med 300 MSEK (360). Den årliga prissteg-

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

— Traditionell redovisning
— Nukostnadsbaserad redovisning

Nukostnadsbaserad resultaträkning

	1994	1993
Fakturering	20 914	18 906
Nukostnad för sålda varor	- 18 175	- 17 020
Nukostnadsavskrivningar	- 997	- 762
Rörelseresultat efter avskrivningar	1 742	1 124
Prisändringar, lager	35	- 16
Prisändringar, anläggningstillgångar	138	178
Rörelseresultat före finansiella poster	1 915	1 286
Finansiella poster	65	95
Inflationskorrigering, köpkraft eget kapital	- 300	- 360
Realt resultat efter finansiella poster	1 680	1 021
Skatter	- 737	- 432
Minoritetsandelar i årets resultat	- 24	- 21
Årets vinst	919	568

Nukostnadsbaserad balansräkning

TILLGÅNGAR	1994	1993
Kassa, bank och kortfristiga placeringar	2 964	2 123
Fordringar	5 103	5 043
Varulager	4 454	4 514
Anläggningstillgångar	6 780	7 220
Summa tillgångar	19 301	18 900

SKULDER OCH EGET KAPITAL

Kortfristiga skulder	6 224	6 514
Långfristiga skulder	2 791	2 914
Orealiserade prisändringar	1 103	1 078
Eget kapital	9 183	8 394
Summa skulder och eget kapital	19 301	18 900

Avstämning mellan traditionell redovisning och nukostnadsredovisning

Resultat enligt traditionell redovisning		1 955
Förändring realiserade prisändringar:		
Prisändring sålda varor	- 38	
Prisändring avskrivningar	- 110	- 148
Årets prisändring lager	35	
Årets prisändring anläggningar	138	173
Inflationskorrigering		- 300
Realt resultat efter finansiella poster		1 680

ringen har för 1994 uppskattats till 3 procent (4). Atlas Copcos reala resultat efter finansiella poster uppgår därmed till 1 680 MSEK (1 021). Resultatet är 275 MSEK (299) lägre än det traditionella och motsvarar en real vinstmarginal på 8,0 procent (5,4).

Även nettoresultatet i reala termer blir 275 MSEK lägre än det traditionellt visade och uppgår till 919 MSEK (568).

Även balansräkningen justeras

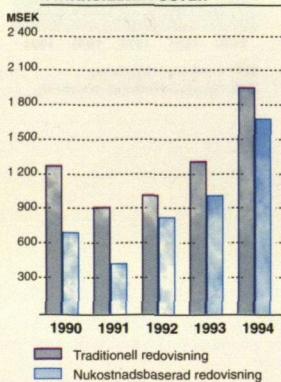
Justeringen av balansräkningen innebär att lager och anläggningstillgångar redovisas till nuvärde istället för till anskaffningskostnad. Balansomslutningen ökar då med 1 103 MSEK (1 078) genom att dolda reserver i lager och anläggningar redovisas öppet. Ökningen hänför sig till följande:

Maskiner, byggnader och mark redovisas till 1 053 MSEK (1 047) högre värde.
Varulager redovisas till 20 MSEK (23) högre värde.
Aktier redovisas till 30 MSEK (8) högre värde.

Eget kapital och realiserade prisförändringar redovisas till 1 103 MSEK högre värde, vilket innebär att andelen eget kapital inklusive minoritetsintresse kommer att uppgå till 54 procent mot 51 procent enligt traditionell redovisning.

Avkastningen på eget kapital uppgår till 9,3 procent (6,4) jämfört med 13,7 procent (11,0) enligt traditionell metod. Den lägre avkastningen beror på ett reallt lägre resultat samt på att det egna kapitalet genom nukostnadskorrigering är 1 103 MSEK högre.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

VINSTDISPOSITION

Förslag till vinstdisposition

Enligt Atlas Copco ABs balansräkning står följande belopp till bolagsstämmans förfogande:

Balanserade vinstmedel
från föregående år
Årets vinst

SEK 1 043 013 019
SEK 955 362 934

SEK 1 998 375 953

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

Till Aktieägarna utdelas
2:30 SEK per aktie
I ny räkning balanseras

SEK 422 086 616
SEK 1 576 289 337

SEK 1 998 375 953

Nacka den 6 mars 1995

PETER WALLENBERG
Ordförande

TOM WACHTMEISTER

CURT G OLSSON

ERIK BELFRAGE

GÖRAN LINDAHL

TORE HEDBERG

OTTO GRIEG TIDEMAND

PAUL-EMMANUEL JANSSEN

LARS-ERIK SOTING

ANDERS SCHARP

GÖSTA BYSTEDT

KEITH O BUTLER-WHEELHOUSE

MICHAEL TRESCHOW
Verkställande direktör

BENGT LINDGREN

REVISIONSBERÄTTELSE

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1994. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Nacka den 13 mars 1995

STEFAN HOLMSTRÖM
Auktoriserad revisor

THOMAS THIEL
Auktoriserad revisor

KVARTALSVÄRDEN

Belopp i MSEK

Fakturering fördelat på affärsområden och kvartal

	1993				1994			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Kompressorteknik	1 956	2 158	2 106	2 334	2 258	2 454	2 508	2 669
Anläggnings- och gruvteknik	1 094	1 235	1 297	1 631	1 251	1 325	1 330	1 566
Industriteknik	1 236	1 251	1 218	1 390	1 320	1 403	1 329	1 501
Atlas Copco-gruppen	4 286	4 644	4 621	5 355	4 829	5 182	5 167	5 736

Resultat fördelat på affärsområden och kvartal

	1993				1994			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Kompressorteknik	206	260	241	311	300	346	382	405
Anläggnings- och gruvteknik	39	47	11	5	35	27	- 30	26
Industriteknik	85	53	12	78	87	116	105	162
Koncerngemensamma kostnader	- 33	- 28	- 30	- 32	- 25	- 17	- 12	- 17
Rörelseresultat efter avskrivningar	297	332	234	362	397	472	445	576
Finansnetto	12	8	11	42	- 27	- 15	- 3	44
Andel i intressebolag	6	6	4	6	10	15	- 16	25
Resultat efter fin. poster	315	346	249	410	380	472	458	645

REFERENSTABELLER

Då ränta nu beräknas även på utländska pensionskulder har värden för tidigare perioder omräknats. Förändringen innebär en ökning av räntekostnaderna under 1994 med 56 MSEK (49)

och en motsvarande minskning av rörelsekostnaderna. Tidigare rapporterade värden framgår av nedanstående tabeller.

Resultat fördelat på affärsområden

	1992	1993	1994
Kompressorteknik	968	1 001	1 418
Anläggnings- och gruvteknik	155	98	55
Industriteknik	129	201	433
Koncerngemensamma kostnader	- 128	- 124	- 72
Rörelseresultat efter avskrivningar	1 124	1 176	1 834
Finansnetto	- 138	122	55
Andel i intressebolag	31	22	66
Resultat efter finansiella poster	1 017	1 320	1 955

Resultat fördelat på affärsområden och kvartal

	1993				1994			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Kompressorteknik	202	255	237	307	296	342	378	402
Anläggnings- och gruvteknik	38	46	10	4	34	27	- 31	25
Industriteknik	78	47	5	71	77	106	96	154
Koncerngemensamma kostnader	- 33	- 29	- 30	- 32	- 25	- 17	- 12	- 18
Rörelseresultat efter avskrivningar	285	319	222	350	382	458	431	563
Finansnetto	24	21	23	54	- 12	- 1	11	57
Andel i intressebolag	6	6	4	6	10	15	16	25
Resultat efter fin. poster	315	346	249	410	380	472	458	645

FEM ÅR I SAMMANDRAG

MSEK om ej annat anges. Definitioner se sid. 26.

ATLAS COPCO-GRUPPEN	1990	1991	1992 *	1993 *	1994
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	1 259	902	1 017	1 320	1 955
Vinstmarginal, %	7,9	6,0	6,4	7,0	9,3
Årets vinst efter skatt	684	495	598	867	1 194
Avkastning på sysselsatt kapital, före skatt, %	17,6	12,8	13,5	13,2	18,4
Avkastning på eget kapital, efter skatt, %	12,2	7,9	9,0	11,0	13,7
Andel eget kapital, %	45,1	45,6	45,6	47,8	51,1
Andel eget kapital efter full konvertering, %	46,2	46,6	46,5	47,8	51,1
Vinst per aktie, SEK	4:01	2:78	3:35	4:74	6:51
Utdelning per aktie, SEK	1:60	1:60	1:60	1:80	2:30 **
Orderingång	15 931	15 220	15 883	19 194	21 701
Fakturering	15 915	15 030	16 007	18 906	20 914
förändring i löpande priser, %	+ 6	- 6	+ 7	+18	+11
andel fakturering utomlands, %	93	94	95	95	95
Räntenetto	-198	-179	-166	39	57
i % av fakturering	-1,2	- 1,2	- 1,0	0,2	0,3
Räntetäckningsgrad, ggr	3,3	3,1	3,2	5,1	6,7
Balansomslutning	13 963	14 071	16 219	17 822	18 198
Tillgångar/skulder, ggr	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0
Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder, ggr	2,0	1,8	1,8	1,8	2,0
Skuldsättningsgrad, %	28,7	27,5	29,4	20,9	3,8
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,13	1,05	1,06	1,09	1,16
Investeringar i maskiner och fastigheter	682	706	553	394	632
i % av fakturering	4,3	4,7	3,5	2,1	3,0
Medelantal anställda	21 507	19 544	19 195	18 247	18 104
Fakturering per anställd, kSEK	740	769	834	1 036	1 155

*Värden och nyckeltal har omräknats enligt ändrade redovisningsprinciper.

**Enligt styrelsens förslag.

"Volymtillväxt och fortsatt stark resultatutveckling"

1994 blev ett mycket framgångsrikt år för Atlas Copco. Vi uppnådde en väsentlig resultatförbättring som följd av främst två faktorer. Vår starka försäljningsorganisation på de flesta marknader i världen i kombination med en fortsatt konjunkturuppgång i Europa ökade våra försäljningsvolymerna. Vidare fick de investeringar och strukturella åtgärder som vi genomförde under de gångna lågkonjunkturåren alltså positiv effekt. Den sedan 1992 försvagade kronan hade dessutom en positiv inverkan på försäljningen, medan de resultatfördelar som uppnåddes med produktion i Sverige, helt uppvägdes av nackdelar med produktion i högvalutaländer.

Genom omstruktureringar har vi sänkt våra kostnader ytterligare. Det har kunnat ske genom att vi skapat ett snabbare arbetsflöde i såväl försäljningsledet, administrationen, produktutvecklingen som i produktionen. Vi har dessutom lyckats frigöra alltmer kapital ur lager dels genom just-in-time inleveranser till produktionen, dels genom dagliga utleveranser av färdigprodukter direkt till kund.

God beredskap inför högkonjunkturen

För att stärka vår organisation och därmed öka vår konkurrenskraft vidtog vi redan på ett tidigt stadium en mångfald åtgärder. Rationaliseringar, investeringar, intensiv produktutveckling, förstärkning av säljorganisationen och kompletterande företagsförvärv har medfört att vi under de tre lågkonjunkturåren, de värsta sedan 30-talet, har lyckats hålla oss på en vinstmarginal över 6 procent. Jag tycker dock att vår tidigare internt uppsatta målsättning om 10 procents vinstmarginal i genomsnitt över en konjunkturcykel kan stå fast. Under det senaste halvåret ligger vi över denna nivå.

I samtliga fabriker i Belgien för tillverkning av kompressorer har vi gjort omfattande investeringar i nya monteringslinjer. I Brasilien har en helt ny kompressorfabrik tagits i drift under året och i Kina är en kompressorfabrik under byggnad.

Vi har koncentrerat tillverkningen av bergborrningsutrustning från Stockholm och Montreal i Canada till Avosverken i Örebro och nu även beslutat överföra tillverkningen av ovanjordsriggar från Bremen i Tyskland till Örebro. Detta innebär stora samordningsfördelar och väsentliga kostnadsbesparingar. Dessutom skapas förstärkta resurser för utveckling och produktion av borrhjull.

I Kina har vi fortsatt samarbetet med lokala partners och startat tillverkning av borrhjull för leverans till kinesiska kunder.

Vad gäller entreprenadmaskiner och bergborrverktyg har vi koncentrerat tillverkning-

en till fabriker i bl a Sverige, Brasilien och Chile i syfte att uppnå synergieffekter.

Tillverkningen av industriverktyg i Norden har koncentrerats till en enda fabrik, där vi gjort stora investeringar i senaste produktionsteknik.

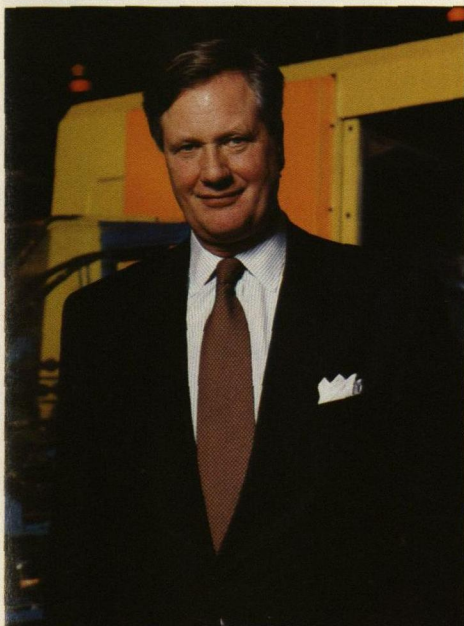
Även tillverkningen av verktyg vid våra fabriker i England, Frankrike, Tyskland och USA har koncentrerats till en enhet i varje land för att skapa en så rationell produktion som möjligt.

För att minska kapitalbindningen och samtidigt öka sin leveransservice har divisionerna successivt övergått till daglig distribution direkt till kunder i hela världen från strategiskt lokaliserade distributionscentra för varje affärsområde. Dessa åtgärder har resulterat i att vi för Atlas Copco-gruppen nått målsättningen att lagervärdet skall utgöra högst 20 procent av omsättningen.

Genom de senaste årens strategiska förvärv av The Robbins Company, Kango, Craelius, Worthington-Creysensac och AEGs elverktygsrörelse har vi successivt kompletterat vårt produktprogram och stärkt våra marknadspositioner.

Utbyggnad och anpassning av marknadsorganisationen

Marknaden för Gruppens samtliga produkter drabbades drastiskt under lågkonjunkturåren. Men trots att totalmarknaden minskade med mer än 25 procent i volym har flertalet produktområden inom Atlas Copco kunnat öka sina marknadsandelar. Omprioriteringar,

politiska störningar och överhettning inom vissa länders ekonomi har medfört senareläggning av flera stora infrastrukturprojekt och därmed haft inverkan på vår verksamhet inom främst anläggningsområdet.

Vi har omfördelat våra resurser och anpassat vår säljorganisation till nya efterfrågesituationer genom fortsatt specialisering. Samtidigt har vi satsat på nya och expanderande marknader för att där lägga grunden till en lönsam tillväxt. Sådana marknader är de östeuropeiska länderna, Ostasien med bl a Vietnam, och Ghana i Afrika. I alla dessa länder har vi startat sälj- och serviceorganisationer och därigenom ökat vår försäljning. En annan viktig marknad är Sydafrika som vi återprioriterar efter att sanktionerna hävts. Vi har för avsikt att förvärva majoriteten i vårt tidigare ägda bolag, där vi tillverkar produkter för framför allt gruvsektorn.

Vi har alltså gått ur lågkonjunkturen med en bättre struktur och med framflyttade marknadspositioner. Våra satsningar har varit inriktade på tillväxt.

Produktutveckling ges hög prioritet

Vi har under det gångna året fortsatt att avsätta stora resurser inom samtliga divisioner för utveckling av nya produkter och vidareutveckling av det nuvarande sortimentet. Totalt investerade vi 3 procent av vår fakturering i forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Inom affärsområdet Kompressorteknik har vi utvecklat nya kompakta industrikompressorer som förenklar tillverkning och underhåll. Vi har även utvecklat en egen generator, som börjat marknadsföras av våra säljbolag i Europa. Produktsortimentet har dessutom kompletterats genom företagsförvärv med strategiskt viktiga produkter för torkning och filtrering.

Under året introducerade vi ett flertal borrarutrustningar och lastare för framför allt gruvmarknaden samt nya serier elektriska, pneumatiska och hydrauliska demoleringsverktyg för anläggningsarbeten.

Inom de olika produktområdena i affärsområdet Industriteknik har vi utvecklat helt nya serier av elektriska och pneumatiska verktyg för olika industriändamål, bl a borrar- och slipmaskiner samt mutterdragare.

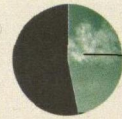
Goda tillväxtmöjligheter

De investeringar, företagsförvärv och strukturella åtgärder, som vi genomfört inom de olika divisionerna utgör en utomordentligt bra plattform inför våra satsningar under den förbättrade konjunktur som vi nu upplever på flertalet marknader i världen.

Marknadstillväxten inom våra affärsområden väntas fortsätta på en hög nivå i Nordamerika, Asien och Australien samtidigt som den förbättras i alltfler länder i Europa och Sydamerika. Dessutom kommer våra stora satsningar på utveckling av nya konkurrenskraftiga produkter samt nya applikationer att stärka våra positioner.

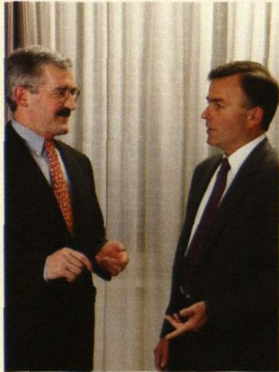
Den starkt förbättrade produktiviteten och finansiella ställningen ger oss också en hög grad av handlingsfrihet och goda möjligheter för framtida tillväxt. Därför ser jag optimistiskt på verksamhetsåret 1995 med en fortsatt god försäljnings- och resultatutveckling.

Michael Treschow

47%
Andel av Gruppens
totala fakturering

	1994	1993
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK	9 889	8 554
RESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR, MSEK	1 433	1 018
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	27	23
ANTAL ANSTÄLLDA	7 297	7 276

Hans W Brodbeck   Arthur Droege

Henri Ysewijn

Freek Nijdam, Luc Hendrickx

Affärsområdet Kompressorteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför industriella, oljefria samt transportabla kompressorer och generatorer; lufttorrar; efterkylare; system för energiåtervinning; reglersystem; filter; samt specialbyggda gas- och processkompressorer, expansionsturbiner och kryogeniska pumpar. Affärsområdet har sitt säte i Antwerpen, Belgien och fabriker i bl a Antwerpen samt Köln i Tyskland, Méru och Belfort i Frankrike, samt Los Angeles och Albany i USA. Tillverkning sker även vid fabriker i ytterligare fem länder.

I affärsområdet Kompressorteknik ingår följande divisioner:

- Industrial Air, chef *Luc Hendrickx*
- Oil-free Air, chef *Arthur Droege*
- Portable Air, chef *Hans W Brodbeck*
- Atlas Copco ACT (Applied Compressor and Expander Technique), chef *Freek Nijdam*
- Airtec, chef *Henri Ysewijn*

Strategi

Affärsområdet skall utveckla Atlas Copcos världsmarknadsledande ställning för kompres-

sorer och expansionsturbiner. Som ett led i denna strategi marknadsförs kvalitetsprodukter till industrikunder med höga krav på driftsäkra anläggningar. Divisionerna har ansvar för produktutveckling, tillverkning och marknadsföring av sina respektive produkter.

Strukturella förändringar

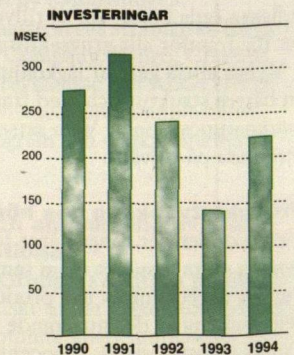
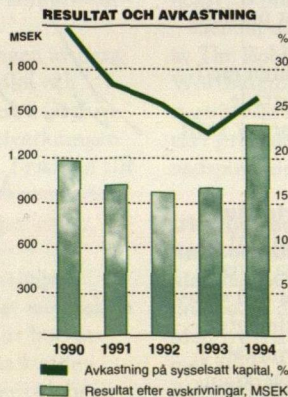
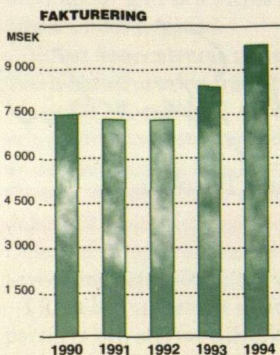
Atlas Copco tecknade i maj 1994 ett samarbetsavtal med Wuxi Compressor Co Ltd, en ledande tillverkare av skruvkompressorer i Kina. Ett gemensamt bolag, där Atlas Copco är majoritetsägare, har bildats för lokal tillverkning av industrikompressorer.

Det svenska företaget Hamrin Adsorptions & Filtarteknik AB förvärvades under året. Bolagets försäljning uppgår till ca 20 MSEK.

Efter verksamhetsårets utgång har Atlas Copco förvärvat ABBs verksamhet inom produktområdet gasexpandrar med en årlig omsättning av ca 50 MSEK. Verksamheten, som är lokaliserad till Bryssel i Belgien, kommer att ingå i divisionen Atlas Copco ACT.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 16 procent till 9 889 MSEK (8 554) och orderingen med 15 procent till 10 117 MSEK (8 825).

En Atlas Copco-generator, som används för svetsning av spårvägräls i Antwerpen.

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar ökade med 41 procent till 1 433 MSEK (1 018). Resultatet motsvarar 14 procent (12) av fakturerad försäljning. Den positiva resultatutvecklingen är en följd av framför allt ökade volymer och förbättrad produktivitet.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 27 procent (23).

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 226 MSEK (143). Investeringarna avsåg bl a färdigställande av de nya produktionslinjerna för industrikompressorer samt påbörjande av utbyggnad av fabriken för oljefria kompressorer.

Affärsutveckling

Efterfrågan på såväl industrikompressorer som transportabla kompressorer stärktes under året på de flesta marknader.

Försäljningen av industrikompressorer ökade kraftigt på ett flertal viktiga markna-

der i Europa samt i Brasilien och Sydkorea. Särskilt för nyintroducerade produkter noterades en kraftigt ökad ordergång.

För division Portable Air noterades stora försäljningsökningar i framför allt Storbritannien, Frankrike, USA samt på ett flertal marknader i Ostasien, bl a Hongkong, Sydkorea och Thailand. Divisionen har utvecklat en egen serie generatorer, som introducerats på marknaderna i Europa.

Marknaden för processkompressorer kännetecknades av låg investeringstakt. Mot slutet av året noterades dock en stark uppgång, särskilt i Tyskland och USA.

Utsikter för 1995

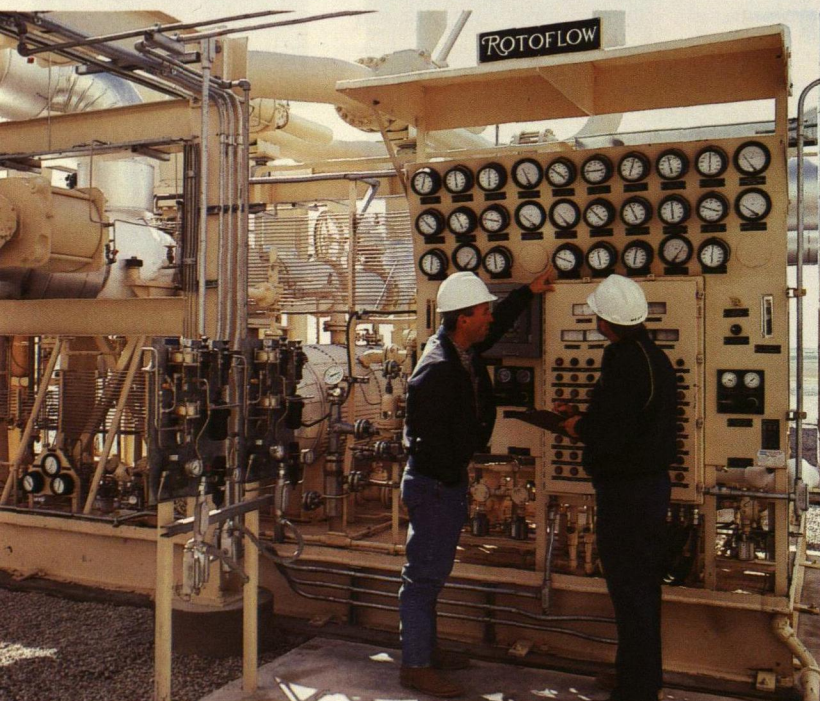
Den positiva efterfrågeutvecklingen för industrikompressorer väntas fortsätta under 1995, främst i Europa och Ostasien. Även för transportabla kompressorer väntas en fortsatt ökad ordergång, framför allt i Tyskland.

Resultatet förutses fortsätta att öka som en följd av ökade volymer och förbättrad produktivitet.

Utrustning från Rotoflow sänker kunds driftkostnad

En unik processkonstruktion baserad på två Rotoflow expander/kompressorkombinationer vid en stor naturgasanläggning i Kansas, USA, har inneburit lägre investeringskostnader och betydande energibesparingar samt lägre driftkostnader.

En av turboexpandrarna vid MESAs naturgasanläggning i Kansas, USA.

De två parallellkopplade turboexpandrarna ersätter ett konventionellt kylsystem och eliminerar därmed kostnader för kylare, kondensator och tillhörande rördragning. Sedan anläggningen togs i drift under hösten 1993 har den visat sig utgöra ett mönster av effektivitet och automation.

Sju miljoner kubikmeter naturgas från cirka 1 000 hål i närbelägna Hugoton Fields processas varje dag. Anläggningen förädlar denna gas och producerar 13 000 fat flytande naturgaser (NGL), 5,4 miljoner kubikmeter naturgas (90% metan) och 22 600 kubikmeter helium. Den flytande produkten som består av etan, propan, butan och bensin, levereras till lokala raffinaderier och petrokemiska fabriker. Den vanliga naturgasen komprimeras och transporteras vidare i rörledningar för användning inom hushåll och industrier, medan heliumgasen säljs för vidarebearbetning.

Den komprimerade gasen släpps in i turboexpandrarna med ett tryck av 66,5 bar och en temperatur av -33°C . Genom att gstrycket reduceras genom turbinen sjunker temperaturen till -61°C . Sedan används en serie värmväxlare och destillationskolonner, som arbetar vid specifika tryck och temperaturer, för att separera gasblandningen i dess olika beståndsdelar. Varje expansionsturbin är ansluten till en centrifugalkompressor. Dessa två seriekopplade kompressorer ökar trycket på den processade gasen så att den kan distribueras i rörledningar. Därvid används energin, som avgivits av turbinerna vid expansion av gasen, för att minska det totala energibehovet för kompressionen. Denna processkonstruktion gör det möjligt att i anläggningen spara miljontals dollar i energi under dess livstid.

Nya tryckpressar utrustas med scrollkompressorer

Världens största tillverkare av tryckpressar, Heidelberg Druckmaschinen AG i Tyskland, har beslutat att förse sin nya generation offsetmaskiner med Atlas Copcos oljefria scrollkompressor utrustad med inbyggd tork.

Den första ordern omfattar mer än 300 scrollkompressorer. Introduktionen av den nya generationen på den internationella DRUPA-mässan i Düsseldorf i början av maj förutses leda till en mycket positiv orderingång, varför behovet av scrollkompressorer under året kan väntas bli väsentligt större.

Då samtliga inställningar av tryckverken i den nya arkooffsetmaskinen har automatiserats med hjälp av tryckluft, ökar tryckkapaciteten liksom behovet av kvalitetsluft. Den verkliga

orsaken till byte av kompressortyp är emellertid behovet av helt driftsäkra kompressorer som producerar tryckluft utan att förorsaka kondensat i luftledningarna. Ett annat krav har varit att kompressorn måste ha låg ljudnivå då kompressorn, som levereras med varje tryckpress placeras i direkt anslutning till denna.

Eftersom Heidelberger Druckmaschinen levererar maskiner till ett 90-tal länder genomfördes noggranna tester av kompressorns funktioner under olika arbetsförutsättningar. Som resultat av dessa tester föll valet på scrollkompressorn, som uppfyllde alla kraven.

Generatorer – ny produktlinje inom Portable Air

För att bredda produktsortimentet inom affärsområde Kompressorteknik har divisionen Portable Air utvecklat en serie generatorer, som introducerades på marknaden under 1994.

Undersökningar, gjorda redan i mitten av 80-talet, visade att just generatorer skulle passa bra in som komplement till transportabla kompressorer. Ett samarbete inleddes därför med ett japanskt företag. Divisionen Portable Air började därigenom marknadsföra en generator, som tillverkades i Japan, under Atlas Copcos varumärke på den europeiska marknaden.

I avsikt att bredda produktkunnandet och öka kännedomen om marknader utanför Europa började Atlas Copco utveckla en egen generatorserie. Denna serie, som är anpassad till nya europeiska bestämmelser, är moduluppbyggd. Vid introduktionen på den europeiska marknaden i september 1994 fick den nya generatorserien ett mycket positivt mottagande. En särskild produktionslinje har startats i division Portable Airs fabrik i Antwerpen med europeiska underleverantörer för just-in-time leveranser.

Generatorserien är huvudsakligen avsedd som energikälla vid byggarbetsplatser för belysning samt för drift av transportband, lyftkranar, cementblandare, pumpar, bormaskiner och annan byggutrustning.

Produktion av generatorer har startats vid divisionen Portable Airs fabrik i Antwerpen.

Oljefria kompressorer till livsmedelsindustri i Vietnam

Livsmedelsindustri i Vietnam har beställt ett stort antal kompressorer för bl a en jäsningsprocess.

Livsmedelsindustrin var först med att utnyttja oljefria kompressorer för sina

processer. Oljefri tryckluft är nämligen en självklarhet inom livsmedelsindustrin för att uppfylla de hygieniska kraven. Användningen av denna typ av kvalitetsluft har blivit standard även inom många andra industrier, där kraven på produktkvalitet är höga och där luften kommer i kontakt med de tillverkade produkterna.

En stor livsmedelsindustri i Vietnam har som en del av en investering på 20 MUSD i tio fabriker nyligen beställt oljefria kompressorer för tillverkning av tillsatssämnen för att ge produkterna en speciell smak, som uppskattas i kinesiska samhällen.

För att framställa dessa smaktillsatser krävs tryckluft av mycket hög kvalitet, eftersom den skall förse jäsningsprocessen med syre för att stimulera bakterietillväxten. Tryckluften utför dessutom en kontinuerlig omrörning i jäsningstanken, för att man skall kunna vara säker på att en riktig och konstant blandning sker.

Leveranserna från Atlas Copco omfattar hittills åtta stora oljefria kompressorer och ett 10-tal oljeinsprutade kompressorer.

Ny drivteknik för kompressorer sparar energi

Industrikundernas växande miljömedvetande och krav på energibesparingar ledde under det gångna året till stora framgångar för Atlas Copcos patenterade system med variabel rotationshastighet för den senaste serien oljeinsprutade kompressorer.

Med det nya systemet styr en elektronisk frekvensomvandlare elmotorns och kompressorns arbetshastighet så att den löpande exakt anpassas till kapaciteten för erforderlig belastning. Detta leder till betydande energibesparingar.

Kompressorer med det nya systemet har sålts till kunder inom alla slag av industrier. Det största intresset har visat sig komma från företag som har ett flertal kompressorer installerade. Inom dessa företag går en eller

ett par kompressorer kontinuerligt med full kapacitet, medan de flesta andra startas och stoppas beroende på varierande belastning. För just dessa kompressorinstallationer är det nya systemet idealiskt.

För en kund med en 90 kW kompressor, som utnyttjas till 60 procent uppgår besparingen till 13 kW. Med en genomsnittlig maskintid av 4 000 timmar per år blir besparingen 52 000 kWh, vilket motsvarar 20–25 procent av den totala energiförbrukningen.

Under en kompressors livstid utgör energikostnaderna cirka tre fjärdedelar av totalkostnaden, medan kompressorns inköpskostnad ligger på 16–18 procent. Därför är energibesparingar av stor ekonomisk betydelse.

I många länder har företag genom förvärv av Atlas Copco-kompressorer med det nya systemet gjort energibesparingar, som myndigheterna belönat med ekonomisk ersättning, ofta motsvarande merkostnaden för systemet med varierande rotationshastighet.

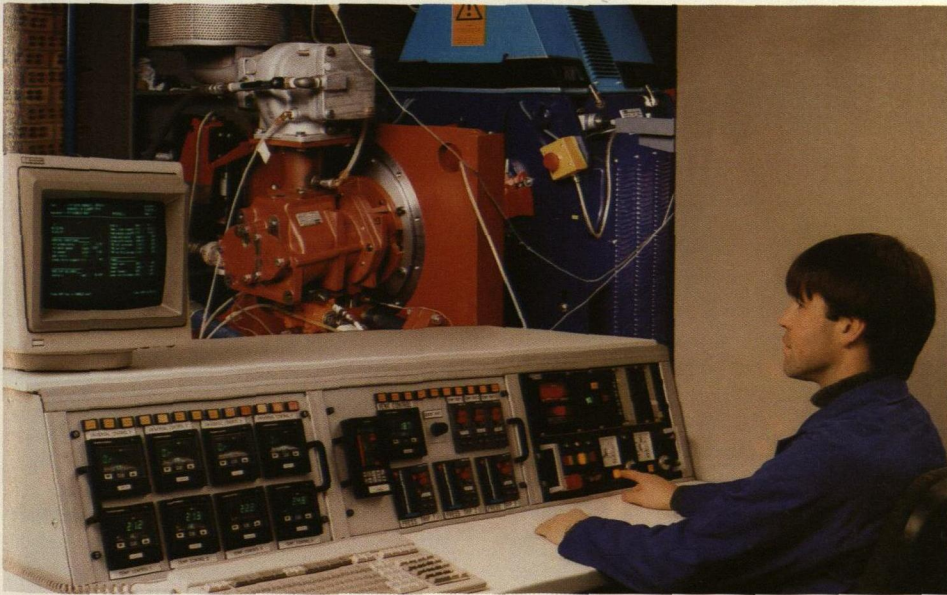
Airtec lanserar helt nytt kompressor-element

Airtec-divisionen, som har ansvaret för utveckling och tillverkning av skruvkomponenter och montering av färdiga kompressorelement, har utvecklat ett helt nytt element för oljeinsprutade skruvkompressorer.

Det nya kompressorelementet kännetecknas av en avancerad rotorprofil, som erbjuder

optimal effektivitet vid alla hastigheter och tryck. Dess höga hastighet har gjort det möjligt att konstruera en kompakt enhet, vilket inneburit väsentliga kostnadsbesparingar.

För att öka utvecklingslaboratoriets effektivitet har betydande investeringar gjorts i utrustning som förkortar testtiderna. Varje testcell är försedd med datastödd testning (Computer Aided Testing) som är ansluten till ett centralt data- och kontrollsystem. Detta system möjliggör fjärrstyrd kontroll och automatisk test dygnet runt samtidigt som det förser konstruktionsavdelningen med aktuella data.

Ett nytt kompressorelement testas vid Airtecs laboratorium i Antwerpen.

Framgångar med ny stor oljeinsprutad kompressor

Under hösten 1991 introducerades en serie stora oljeinsprutade kompressorer, som mottagits mycket positivt på marknaden, framför allt inom gruvsektorn.

Ett stort antal har under 1994 sålts till bl a gruvor i Australien.

En zinkgruva i västra Australien har beställt tre enheter, som skall utgöra energikälla för gruvutrustningen samt producera instru-

ment- och processluft. Viktiga skäl för valet av denna kompressortyp var dess design, låga drift- och servicekostnader samt höga tillgänglighet. Gruvan har därför tecknat ett femårigt servicekontrakt med Atlas Copco. Dessutom var det av stor vikt att gruvan hade möjlighet att hyra motsvarande enheter som reserv i fall av produktionsavbrott.

Inom gruvsektorn är denna nya kompressor speciellt intressant för guldgruvor. För utvinning av guld från malmen tillämpar dessa gruvor en bioteknisk metod med vilken en speciell bakteriekultur skapas som avlägsnar sulfiden i malmen. För att hålla bakterierna vid liv krävs stora mängder tryckluft. Därför har ett stort antal av denna kompressorserie beställts av guldgruvor.

ANLÄGGNINGS- OCH GRUVTEKNIK

	1994	1993
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK	5 472	5 257
RESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR, MSEK	58	102
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	3	4
ANTAL ANSTÄLLDA	5 182	5 280

James Henderson

Jörgen Krook

Affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför bergborrverktyg, tunnel- och gruvutrustning, borrhagnar, entreprenad- och lastutrustning samt geoteknisk borrhutrustning. Produkterna marknadsförs till bygg- och anläggningsföretag, stenbrott och gruvor över hela världen.

I affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik ingår följande divisioner:

- Atlas Copco Rock Drilling Equipment, chef *Lars de Verdier*
- Atlas Copco Robbins, chef *Romano Girardi*
- Atlas Copco Craelius, tf chef *Jan-Olof Gustavi*, fr o m juli 1995 *Claes Ahrengart*
- Uniroc, chef *Kjell Carlsson*
- Atlas Copco Berema, chef *Jörgen Krook*
- Atlas Copco Wagner, chef *James Henderson*

Romano Girardi

Kjell Carlsson

Strategi

Affärsområdet skall vara ledande inom sina produktområden och erbjuda kompletta program av produkter samt eftermarknadstjänster som tillförsäkrar kunderna hög produktivitet. Marknadsbearbetning sker genom egna säljorganisationer samt externa distributörer. Tillväxt skall skapas genom fortsatt satsning på forskning och utveckling inom nuvarande huvudaffär samt genom kompletterande företagsförvärv.

Strukturella förändringar

Beslut har fattats att avveckla tillverkningen av ovanjordsriggar vid Bremenfabriken i Tyskland och överföra produktionen till Avosverken i Örebro.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 4 procent till 5 472 MSEK (5 257). Ordergången steg med 12 procent till 5 789 MSEK (5 181). Ökningen beror främst på god försäljning inom gruvsektorn i Nord- och Sydamerika och Australien samt på anläggningsmarknaden i Ostasien. Efterfrågan inom den europeiska anläggningsmarknaden var fortsatt svag under hela året.

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar men före finansiella poster uppgick till 58 MSEK (102). Resultatförsämringen beror främst på att kostnader för strukturella åtgärder belastat resultatet.

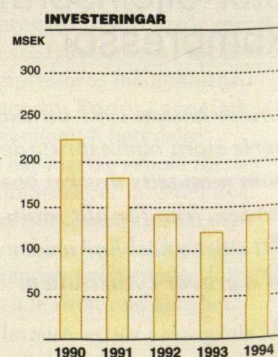
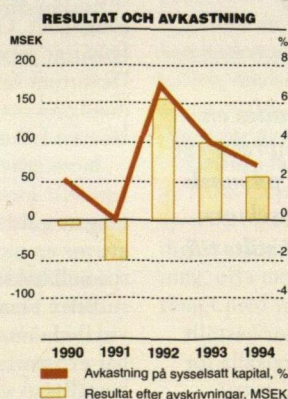
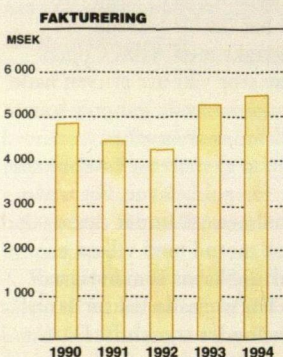
Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 3 procent (4).

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 139 MSEK (122) och avsåg främst produktionsutrustningar i Unirops fabrik i Fagersta och Beremas fabrik i Kalmar.

Lars de Verdier

En hydraulisk borrhög
verksam i ett tjekiskt
stenbrott.

Affärsutveckling

På den europeiska anläggningsmarknaden var aktiviteten fortsatt svag förutom i Sverige där ett flertal intressanta order erhöles. På de ostasiatiska marknaderna, framför allt Japan, Hongkong/Kina, Sydkorea och Taiwan, gjordes stora beställningar för infrastrukturprojekt.

Efterfrågan på mekaniserad borrarutrustning från gruvsektorn ökade markant under det gångna året, speciellt i Nord- och Sydamerika samt Australien. Ordergången på lastmaskiner för underjordsgruvor steg kraftigt under andra halvåret.

Försäljningen av lätta entreprenadmaskiner ökade, speciellt på marknader utanför Europa. I Nordamerika och Australien noterades en kraftigt ökad försäljning till uthyrningsföretag. Beremadivisionen tecknade under året ett licensavtal med Arbotech i Australien om exklusiv rätt till global försäljning av en unik kapsåg för hårda byggmaterial.

Unirocdivisionens försäljning av bergborrverktyg hade en positiv utveckling och ökade i volym, särskilt på utomeuropeiska marknader.

Utsikter inför 1995

Efterfrågan på mekaniserad borrarutrustning från gruvsektorn väntas fortsätta att öka, medan utvecklingen inom anläggningsmarknaden förutses bli oförändrad. Efter genomförandet av beslutade strukturella åtgärder väntas en positiv resultatutveckling under 1995.

Ny hårdmetall ökar bergborrverktygens prestanda

Uniroc-divisionen, som utvecklar, tillverkar och marknadsför bergborrverktyg, hade under 1994 en mycket positiv utveckling. Framgången, som bland

Produktion av hårdmetall för borrarverktygens stift.

annat kan hänföras till satsningen på vidareutveckling av hårdmetall i borrarverktygens stift och skärplattor, har givit divisionen en världsledande position.

Produktutvecklingen av hårdmetallen har koncentrerats till Fagersta och bedrivits i nära kontakt med de slutliga användarna. Därigenom har Atlas Copco kunnat erbjuda borkronor och helstångsborrar som ger kunden ett optimalt borresultat i mycket varierande bergarter och miljöer.

Tillverkningen av hårdmetallen är ett precisionsarbete som sker i en särskild fabrik i Fagersta. Hårdmetallen framställs av ett speciellt utvecklat pulver för hela världsmarknaden. Detta pulver pressas under högt tryck till stift och skärplattor, som med speciella metoder fästes på borrar och borkronor. En löpande kvalitetskontroll genomförs under tillverkningens gång. Under 1994 har stora investeringar gjorts i rationell produktionsutrustning, vilket möjliggjort kostnadseffektiv tillverkning av marknadsanpassade produkter av hög kvalitet.

Geoteknisk borrarutrustning till Australien

Craelius visade utrustning för kärnbörning på utställning i Australien.

Stigande efterfrågan på metaller har resulterat i högre priser och ökande investeringar inom gruvsektorn. Detta har under det gångna året varit särskilt påtagligt i Australien, där gruvsektorn spelar en viktig roll.

Gruvsektorns positiva investeringsklimat har även lett till att intresset för att söka efter nya malmreserver ökat. Craelius-divisionen, som marknadsför utrustning för geoteknisk borrar, deltog därför i Atlas Copcos monter vid den årliga stora utställningen Goldfields Expo 94 i Kalgoorlie, som hade 15 000 besökare. Craelius demonstrerade sin senaste rigg, Diamec 282, som kan borra och ta upp malmprover från 1 000 meters djup.

Detta var första steget för Craelius att etablera sig på den för divisionen så intressanta marknaden i Australien. I anslutning till utställningen såldes tre riggar med tillbehör för kärnbörning och många lovande kontakter etablerades.

Kärnbörning är en ofta använd metod även för grundundersökningar innan bygg- och anläggningsarbeten påbörjas.

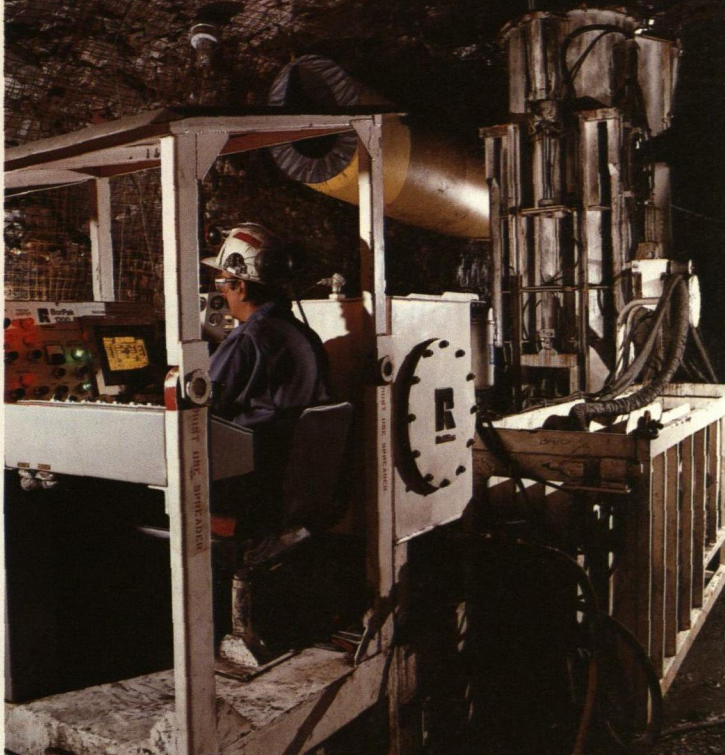
Ny borrar metod öppnar nya marknader

Divisionen Atlas Copco Robbins, som är världsledande tillverkare av tunnelborrningsmaskiner (TBM) och borrarutrustning för stigorter, har utvecklat en helt ny metod för borrar av lutande stigorter. Denna typ av borrar har varit bland de svåraste och mest tidskrävande arbetsuppgifterna i gruv- och anläggningsverksamhet.

Den nya maskin som utför dessa borrar är BorPak. I oktober 1994 erhöles den första ordern på en BorPak från en nyöppnad gruva i Zimbabwe med världens största kända utvecklade resurser av platinametaller. Malmbrytningen är planerad att börja i slutet av 1995 och nå full produktion under 1997 – 4 miljoner ton per år.

Maskinen fungerar ungefär som en TBM, men är mycket mindre och är avsedd för borrar av stigorter med 1–2,5 meters diameter i en lutning mellan 20° och 90°. Stigorternas längd kan vara upp till 300 meter.

BorPak-maskinen är i första hand avsedd att användas i traditionellt svåra situationer då det ej är möjligt att borra uppför. Det

BorPak är en ny maskin för borrar av lutande stigorter.

kan gälla borrar av malmschakt, ventilationsstigorter och öppningsstigar för malm-brytning.

Utvecklingsarbetet har pågått sedan 1990 och prototyper har testats hos kunder i Norge, Sverige och Canada. En maskin med 1,2 meters diameter som modifierats med tillämpning av erfarenheterna från dessa testborrar, har sedan sommaren 1994 använts för produktionsborrar i en nickelgruva i Canada. Maskinens prestanda har visat sig mycket goda – upp till 2,7 meter har borrats på en timme.

Framgångar för Berema på marknader för uthyrning

Företag som hyr ut maskiner för framför allt borrar och demolering, utgör en av de största kundgrupperna för Beremas produkter.

Denna marknad har en mycket kraftig tillväxt i många länder. Under 1994 uppnåddes stora försäljningsframgångar, speciellt i USA och Australien, där uthyrning av maskiner förekommer i mycket stor utsträckning.

Introduktionen av en ny bensindriven maskin har kraftigt bidragit till den ökade försäljningen. Det är främst maskinens låga

vikt, enkla handhavande och höga slagkraft som tilltalat hyreskunderna.

Även förvärvet av Kango, vars eldrivna bilnings- och borrar maskiner har ett starkt fäste hos uthyrningsföretag i just USA och Australien, har haft stor betydelse för den positiva utvecklingen.

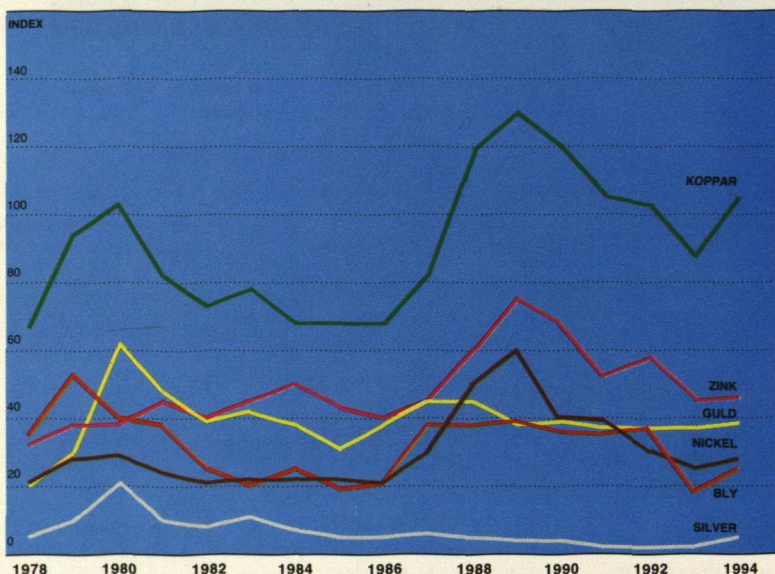
Marknaden för uthyrning av entreprenadmaskiner ökar.

Efterfrågan på lastare följer metallpriserna

Atlas Copco Wagner, tillverkare av lastutrustning, upplevde under första halvåret 1994 en minskad ordergång på lastutrustning för underjordsgruvor som en följd av sjunkande metallpriser.

Priserna på de flesta metaller steg fram till 1989, då de högsta prisnivåerna inträffade. Denna utveckling ledde till en högkonjunktur

Den under flera år nedåtgående trenden på många metallpriser avbröts under sommaren 1994.

för gruvsektorn. Många gruvor, som tidigare stängts på grund av olönsamhet, behövde ny effektiv lastutrustning för att återuppta sin produktion, samtidigt som övriga gruvor behövde öka sin lastkapacitet. Som en följd av detta steg Wagners ordergång kraftigt och produktionskapaciteten utökades för att Wagner snabbt skulle kunna leverera ett stort antal lastare till gruvor runt om i världen.

Sedan 1989 har metallpriserna successivt sjunkit. Detta har negativt påverkat Wagner som därför anpassat sin produktionskapacitet till efterfrågan. Denna utveckling nådde sin botten under sommaren 1994, då metallpriserna på framförallt koppar, nickel och guld började stiga kraftigt. Mot slutet av året var dessa metaller priset tillbaka på ungefär samma nivå som 1989. Denna gynnsamma prisutveckling har gjort brytning av dessa mineraler alltmer lönsam och medfört att gruvor som tidigare lagts i malpåse åter öppnats. Under hösten har denna snabba omsvängning lett till markant stigande efterfrågan på lastare, vilket i sin tur resulterat i att produktionskapaciteten behöver utökas. Därför har personal börjat anställas för att gjorda leveransåtaganden skall kunna fullföljas.

Under lågkonjunkturen har en ny lastare utvecklats. Första leverans skedde till Mount Isa koppargruva i Australien där lastaren nått en årlig kapacitet på mer än en miljon ton malm. Bland intressanta order som erhållits under hösten märks bl a beställningar på 35 lastare och gruvtruckar från två nya amerikanska guldgruvor.

Divisionen för bergborrustrustning erhåller kvalitetscertifikat

Atlas Copco har som första företag inom marknadssegmentet bergborrustrustning erhållit certifikatet ISO 9001 för kvalitetssäkring. Detta är ett led i Atlas Copcos strävan att erbjuda sina kunder produkter och tjänster av hög och jämn kvalitet.

Det är Det Norske Veritas som efter formell prövning utfärdat certifikatet för den enhet inom Atlas Copcos division Rock Drilling Equipment, som tillverkar bergbormaskiner och riggar för bergbrytning under jord. Motsvarande godkännande med certifiering har divisionens enhet för borragnar erhållit från Lloyd's Register Quality Assurance.

Certifieringen är bevis på att all utveckling, konstruktion och tillverkning sker strukturerat samt att underlag och arbetsbeskrivningar är väl dokumenterade.

Atlas Copco-riggar för byggandet av världens största kraftverk

Atlas Copco är en betydande leverantör av borrarutrustning till det gigantiska kraftverksbygget Three Gorges vid Yangtze-floden i Kina. Kraftverket, som är planerat att tas i bruk år 2008, blir världens största med en kapacitet på 18 200 MW. Det är 50 procent mer än det i dag största kraftverket, Itaipu i Brasilien, som också byggdes med utrustning från Atlas Copco.

Three Gorges är ett av de ca 70 stora kraftverksprojekt som nu är under planering och byggnad i Kina. Genom regleringen av Yangtze-floden kommer trafiken på den att underlättas samtidigt som de återkommande allvarliga översvämningarna kan elimineras. I projektet ingår att 1,2 miljoner människor flyttas från floddalen till 100 nya samhällen i andra områden.

I det första skedet byggs vägar för transporter. Dessutom har ett flertal stenbrott öppnats för att få fyllningsmassor till den

2 400 meter långa och 175 meter höga dammvallen. Den skall hålla vattenmängden i det 600 km långa vattenmagasinet. Totalt behöver 100 miljoner m³ berg sprängas ut, vilket gör Three Gorges till ett av de största bergbörningsprojekten genom tiderna.

Atlas Copco har hittills levererat ett 40-tal borrhjuggar för ovanjordsbörning och ytterligare 10 är under leverans. Dessa riggar har valts för att dess egenskaper passar mycket bra i den svåra terrängen. Dessutom har ett antal riggar levererats för underjordsarbeten.

I Atlas Copcos åtagande ingår utbildning av operatörer samt av tekniker och servicepersonal för underhåll av utrustningen. Atlas Copcos fabriksanläggning i Nanjing mellan Three Gorges och Shanghai för tillverkning och montering av såväl ovan- som underjordsriggar kommer att förse arbetsplatsen med erforderliga resurser.

Anläggningsarbetena vid det kinesiska kraftverksbygget Three Gorges påbörjades under 1994 med hjälp av ett stort antal borrhjuggar från Atlas Copco.

Paulo Duca Gunnar Palme

Paul Jarvis

Jacques Manceron Necip Soyak

	1994	1993
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK	5 553	5 095
RESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR, MSEK	470	228
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	14	7
ANTAL ANSTÄLLDA	5 505	5 553

Affärsområdet Industriteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför pneumatiska och elektriska kraftverktyg samt monteringsystem. Affärsområdet har fabriker i Sverige, Frankrike, Storbritannien, Tyskland, USA och Indien.

I affärsområdet Industriteknik ingår följande divisioner:

- Atlas Copco Industrial Tools and Equipment, chef *Gunnar Palme*
- Atlas Copco Electric Tools, chef *Paulo Duca*
- Chicago Pneumatic, chef *Necip Soyak*
- Desoutter, chef *Paul Jarvis*
- Georges Renault, chef *Jacques Manceron*

Strategi

Affärsområdet strävar efter att vara en betydelsefull leverantör till den tillverkande industrin över hela världen, såväl för dess produktionsutrustningar som till dess produkter.

Verksamheten skall bedrivas med volymtillväxt och god lönsamhet.

Strukturella förändringar

Divisionen Atlas Copco Automation avyttrades per den 1 augusti 1994. Det innebär att Atlas Copco avyttrat sin verksamhet inom produktområdet Pneumatik-komponenter. Atlas Copco Automation hade 1993 en fakturering på ca 275 MSEK och sysselsatte 250 personer.

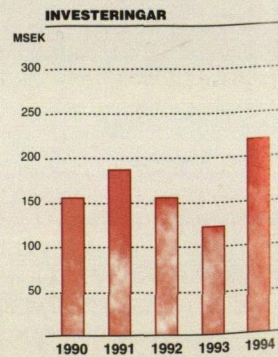
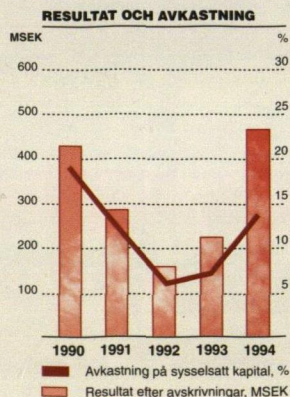
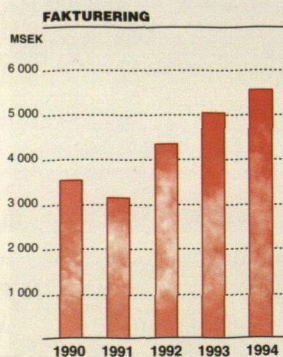
Försäljning

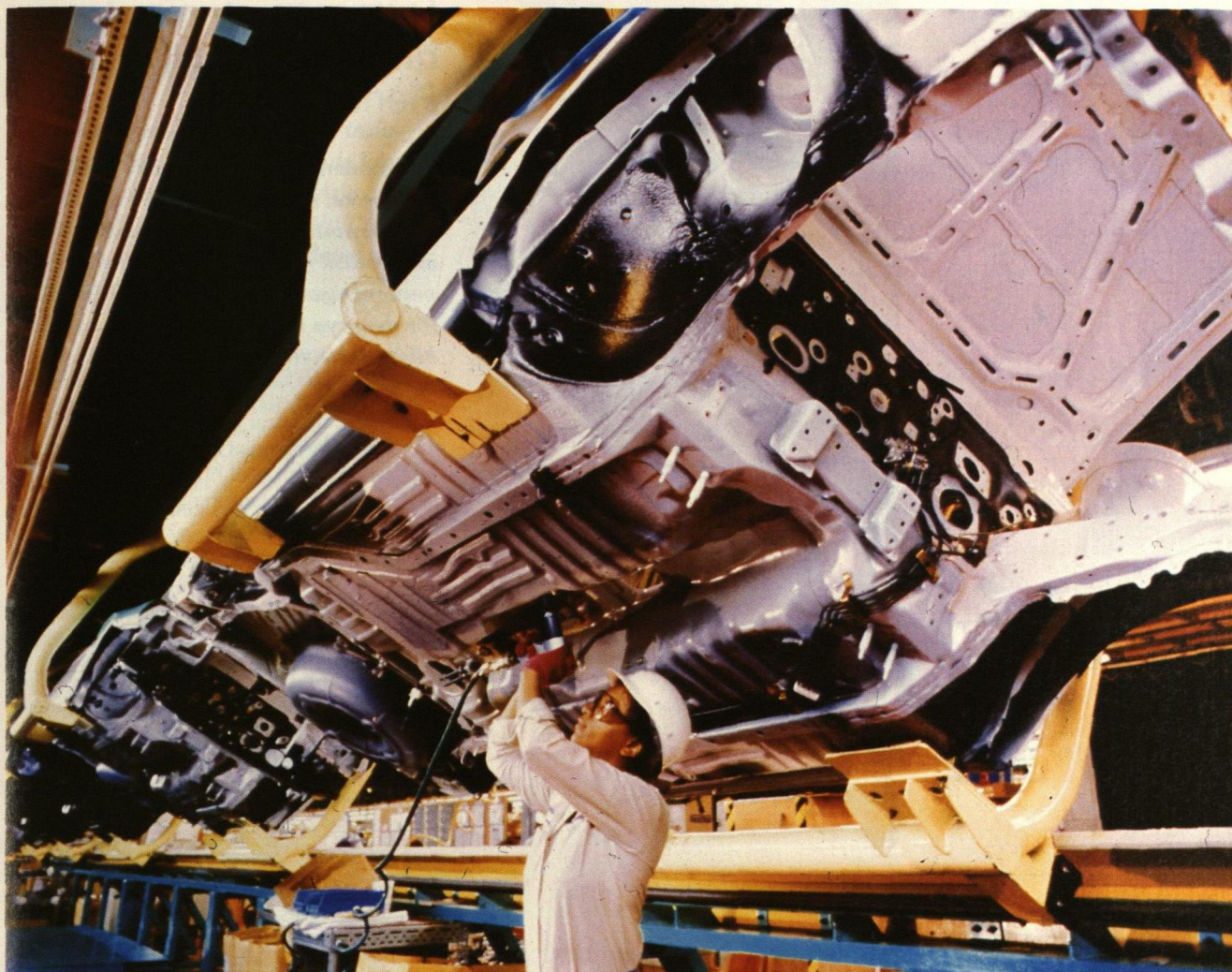
Den fakturerade försäljningen ökade med 9 procent till 5 553 MSEK (5 095). Ökningen hänförs till stor del till den nordamerikanska marknaden. Orderingången ökade med 12 procent till 5 795 MSEK (5 188).

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar ökade med 242 MSEK till 470 MSEK (228). Förbättringen beror främst på större volymer.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 14 procent (7).

Bilindustrin är en viktig kundgrupp för affärsområdets divisioner.

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 222 MSEK (124). Årets investeringar avser bl a utbyggnad av fabriken i Tierp och distributionscentrat i Belgien samt större maskininvesteringar i flera av affärsområdets fabriker.

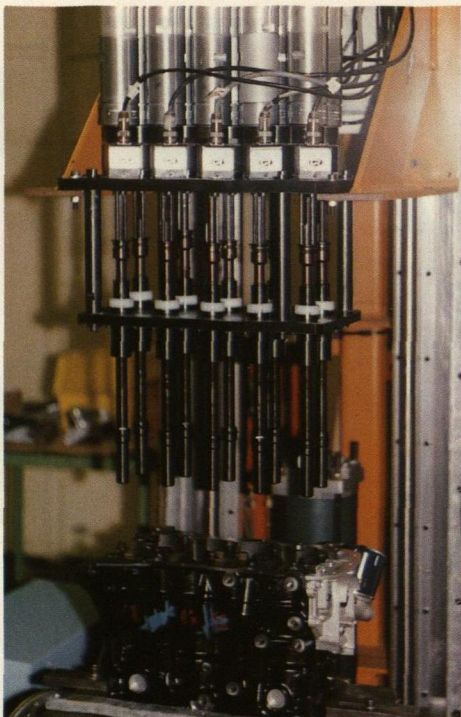
Affärsutveckling

Efterfrågan på såväl pneumatiska som elektriska industriverktyg ökade på samtliga marknader. Speciellt i Nordamerika noterades fortsatt markanta försäljningsökningar till fordonsindustrin, framför allt av Atlas Copco Tools nya elektriska verktyg. Chicago Pneumatic noterade en god försäljningsutveckling förutom i Nordamerika även i Indien.

Atlas Copco Electric Tools ökade sin försäljning under 1994, särskilt i Nordamerika och Asien, och etablerade säljkontor i Mexico och Kina.

Utsikter för 1995

Efterfrågan på affärsområdets produkter väntas fortsätta att öka under 1995. En fortsatt resultatförbättring förutses som en följd av volymtillväxt.

Åtdragningssystem för tillverkning av motorer för Renaults småbilserier.

Leverans av monteringsystem till Renault

Divisionen Georges Renault i Nantes, Frankrike, utsågs under 1994 till exklusiv leverantör av monteringsystem, elektronisk mätutrustning och elektriska mutterdragare till monteringslinjerna för den nya motorn till Renaults småbilserier Twingo och Clio.

Kontraktet omfattar åtdragningssystem med 171 elektriska spindlar för tre monteringslinjer. Utrustningen skall bl a användas för tillverkning av 3 000 motorer per dag samt för montering av topplock.

I hård konkurrens valdes Georges Renault som leverantör beroende på de föreslagna tekniska lösningarna att montera den kompakta motorn på kort tid och i stora volymer.

Styrssystem ökar förpackningsmaskins precision och snabbhet

Elektroniska styrssystem från Atlas Copco Controls i en av Tetra Paks senaste förpackningsmaskiner.

Tetra Pak har utrustat sin senaste förpackningsmaskin med elektroniska styrssystem från Atlas Copco Controls i Tyresö.

Bob Industrier i Kumla, som förpackar juice och saft i dryckeskartonger, har installerat förpackningsmaskiner från Tetra Pak med elektriska positioneringsservon. Dessa möjliggör att dryckeskartonger med stor precision och utan skador packas i ytterförpackningar med en hastighet av 7 000 kartonger per timme. Det snabba förloppet styrs och kontrolleras med hjälp av de elektroniska styrsystemen.

En trend för kommande generationer av komplexa maskiner är att mekaniska transmissioner, kammar, remskivor, kedjor etc ersätts med elektroniskt styrda servosystem. Därmed kan produktionen ökas och större noggrannhet och snabbhet uppnås vid omställning mellan olika produkter.

Investering i rationell verktygstillverkning

En framgångsrik försäljning av industriverktyg har medfört stigande krav på tillverkningskapacitet vid Atlas Copco Tools fabrik i Tierp, där tillverkning sker av tryckluft- och eldrivna industriverktyg.

Beslut fattades därför i slutet av april 1994 att bygga ut fabriken med ca 2 000 m² produktions- och lageryta. Totalt uppgår fabriksytan därmed till 13 000 m².

Vid Tierpverken tillverkas 2 200 olika typer av industriverktyg med totalt 15 000 detaljer. Detta ställer stora krav på en rationell tillverkning. Maskinparken i bearbetningsverkstaden är standardiserad och utgörs av fleroperationsmaskiner, CNC-maskiner samt robotar, som bygger på senaste produktionsteknologi. Maskinernas stora kapacitet och flexibilitet har inneburit att de på kort tid klarar tillverkning av komplicerade detaljer i ett fåtal arbetsmoment.

Montering av motorerna till tryckluftverktugen sker i en monteringsautomat, medan själva verktygen sätts ihop manuellt.

Arbetsstationerna är grupperade efter detaljens flöde genom fabriken för effektiv produktion. De interna transportvägarna för de tillverkade detaljerna blir därigenom kortast möjliga. Tidigare tog det flera månader från start av en tillverkningsorder till att den var klar för leverans till kund. Denna tid har successivt kunnat minskas väsentligt.

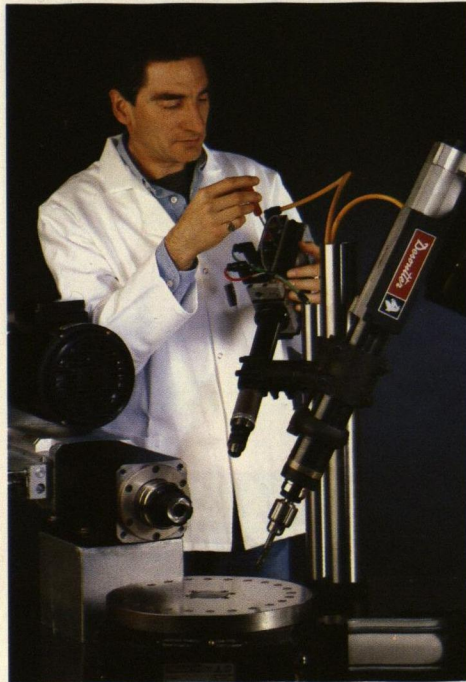
Då ledtiderna i verkstaden kunnat minskas, har rutinerna för planering och administration ändrats. Denna nya typ av produktionsstyrning har varit avgörande för att hålla en låg lagernivå av såväl råvaror som detaljer. De färdiga produkterna levereras löpande till ett distributionscenter i Belgien, varifrån distribution sker direkt till kund. Genom dessa rutiner uppnås målet att bibehålla en hög leveranssäkerhet utan att kostnadsnivån för tillverkningen höjs.

Atlas Copco Tools fabrik i Tierp har byggts ut för att möta stigande efterfrågan på industriverktyg.

Desouters nya automatiska bormaskiner vinner marknad

Desoutter har utvecklat en ny generation automatiska bormaskiner, som är

Slutkontroll av Desouters automatiska bormaskiner.

avsedda för maskininbyggnad. De började introduceras på marknaden under 1993. Hela den gamla linjen ersätts av en ny som är helt moduluppbyggd. Det ger väsentligt förbättrad precision jämfört med den tidigare produktlinjen, samtidigt som maskinerna lätt kan anpassas för varje enskild applikation.

Den nya serien automatiska bormaskiner har betydande potential inom vitt skilda industrier, bland annat sådana som tillverkar bilar, flygplan, komponenter till fordonsindustrin, elektriska komponenter, hushållsmaskiner och möbler.

Det amerikanska företaget Micro Gage Corporation, som är leverantör av komponenter för luftkonditioneringsanläggningar till bilindustrin, är ett av de företag som byggt in Desouters automatiska bormaskin i en kundanpassad maskinanläggning. Denna är utrustad med tre automatiska bormaskiner, varav en är försedd med ett borrhuvud med sex spindlar för att samtidigt kunna borra sex hål med 12,5 mm diameter i formgjuten aluminium. Tack vare att den nya bormaskinen ger borrhuvudet god stabilitet uppnås stor precision och därmed hög kvalitet på bearbetade ytor till en mycket lägre kostnad än alternativa lösningar. Desouters nya serie bormaskiner, som har kapacitet att borra hål med 2 till 26 mm diameter i stål, är därför speciellt lämplig för denna typ av bearbetningar, där stora volymer tillverkas.

CP introducerar helt ny verktygsserie

Chicago Pneumatic har under hösten 1994 introducerat en helt ny komplett serie pulsverktyg, som marknadsförs under varunamnet LaserPulse™ och som utgörs av sju olika modeller med totalt 19 verktyg.

Marknaden för den nya serien utgörs främst av fordonstillverkare samt tillverkare av t ex lanbruksmaskiner och entreprenadmaskiner. Mottagandet på marknaden har varit mycket positivt och försäljningen under 1995 väntas utgöra en betydande del av Chicago Pneumatics totala omsättning.

Utvecklingen av LaserPulse startade under 1992 och har resulterat i en serie åtdragningsverktyg som kännetecknas av snabb åtdragning under kontrollerad noggrannhet och av låg ljudnivå. Det betyder att hela utvecklingsprojektet, som skett i samarbete med Desoutter, kunde förverkligas på så kort tid som 18 månader från idé till introduktion på marknaderna i Nordamerika och Europa.

ATLAS COPCO CONTROLS
ETT HIGH-TECHFÖRETAG

Verktygen, som är ergonomiskt utformade, har konstruerats för att möta en mängd krav som ställts av montörer, servicepersonal och verktygsingenjörer inom viktiga kundgrupper i USA och Europa. Det har bl a varit viktigt att samma verktyg skall kunna användas för flera olika arbetsmoment för att öka montörernas effektivitet. Den nya serien pulsverktyg arbetar med full energi under hela åtdragningsmomentet, vilket betyder upp till fem gånger längre än konventionella pulsverktyg. Den är försedd med ett patentsökt avstängningssystem som gör att åtdragningen avbryts vid exakt rätt tidpunkt. Verktygens arbetsmoment sker vid lägre temperatur än konventionella pulsverktyg, vilket innebär hög produktivitet, mindre oljeförbrukning, längre livslängd samt enklare och mindre underhåll.

En helt ny komplett serie pulsverktyg har introducerats av Chicago Pneumatic.

Stor framgång med ny borrhammare

Divisionen Atlas Copco Electric Tools i Winnenden, Tyskland, introducerade en helt ny rotationsborrhammare vid den stora verktygmässan i Köln i mars 1994. Maskinen, som i första hand är avsedd för byggindustrin och hantverkare, mottogs mycket positivt på marknaden. Försäljningsframgångarna ledde till att marknadsandelarna kunde ökas markant för denna produkttyp.

Den nya borrhammaren, som är utrustad med många tekniska nyheter, har vid tester visat klart överlägsna borresultat i sin klass jämfört med konkurrerande maskiner.

Borrhammaren är försedd med en ny patenterad tvåväxlad planetväxel, som möjliggör kompakt design och optimal sjunkhastighet. Den har även ett system, Fixtec, för snabba och säkra verktygsbyten samt ett antivibrationssystem som reducerar vibrationerna i handtaget till hälften jämfört med tidigare modeller. Stor omsorg har ägnats åt att ergonomiskt utforma verktyget så att det ger användaren god arbetskomfort.

En kraftfull elektrisk borrhammare med många tekniska nyheter.

ATLAS COPCO CONTROLS – ETT HIGH-TECHFÖRETAG

Produktbolaget Atlas Copco Controls är ett high-techföretag, som är specialiserat på elektriska styr- och drivsystem. Företaget grundades för drygt 25 år sedan och ingår sedan 1989 i divisionen Atlas Copco Industrial Tools and Equipment inom affärsområdet Industriteknik.

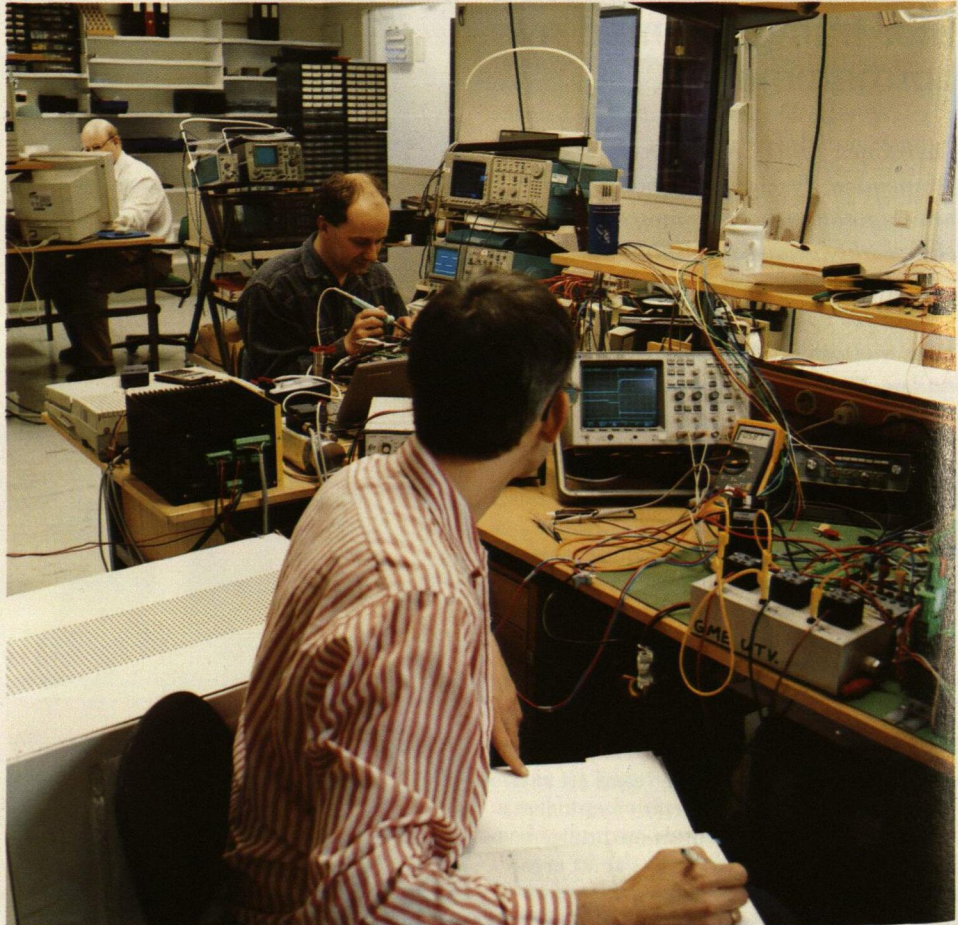
Atlas Copco Controls är verksamt inom tre huvudområden, nämligen industriell automation med styrsystem och servon; el- och hybrid drivsystem för fordon av olika slag samt kundanpassade drivsystem. Kundkretsen utgörs av industriföretag som tillverkar industrifordon, robotar och andra kvalificerade industrimaskiner och utrustningar samt monterings- och åtdragningssystem

Systemlösningar för utveckling av robotar

En betydande del av Atlas Copco Controls verksamhet avser kundanpassade drivsystem.

Kunderna erbjuds såväl kunnande avseende teknklösningar som högteknologiska produkter för högre produktivitet.

Genom att Atlas Copco Controls kan

Stora resurser satsas på forskning och utveckling inom Atlas Copco Controls, vars teknikområde utvecklas snabbt.

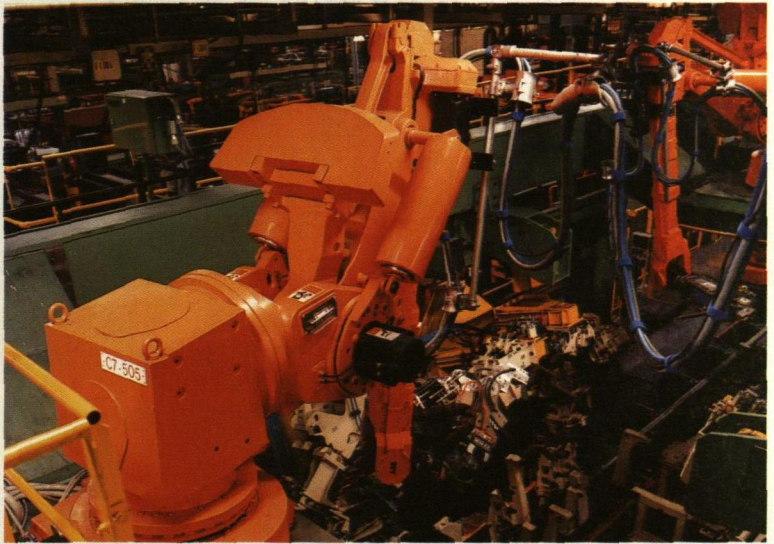
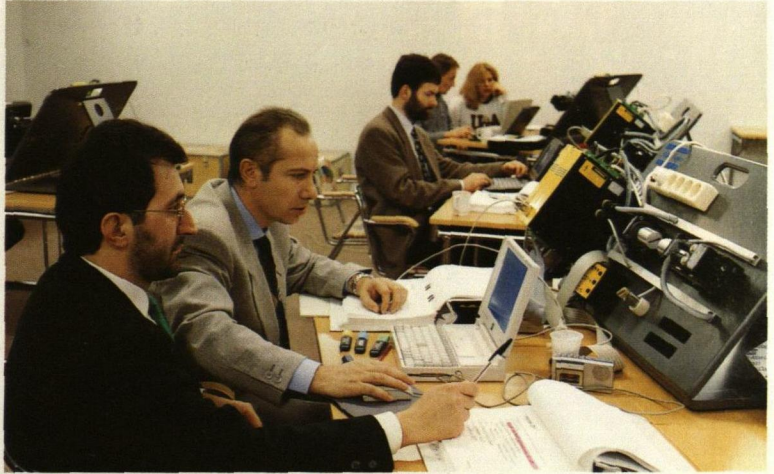
erbjuda sin speciella kunskap på teknikområden som är i snabb utveckling, är företaget en värdefull partner i produktutvecklingen för maskintillverkande företag. De kan dra nytta av produktbolagets applikationskunskap alltifrån förstudie och framtagande av teknisk specifikation till programmering och igångkörning av maskiner, uppföljning och service.

Elektriska styr- och reglersystem

Inom produktområdet industriell automation inriktas verksamheten på standardiserade elektriska styr- och reglersystem. Elektriska servostyrningar används i allt större utsträckning i maskiner, som skall utföra kontrollerade rörelser och där kraven på snabbhet och precision är höga. Denna teknik, som ofta ersätter hydrauliska, pneumatiska och mekaniska system bidrar till att maskinernas tillverkningskostnader kan sänkas samtidigt som genomloppstiderna förkortas. Dessutom erhålls en ökad flexibilitet för olika maskinvarianter.

El- och hybriddrivsystem för bättre miljö

Strängare miljökrav har satt press på tillverkare av fordon att minimera avgasutsläppen från t ex olika slag av truckar som körs inomhus i lagerlokaler eller bussar i innerstadstrafik. För dessa fordon erbjuder Atlas Copco Controls drivelektronik, som ger högre verkningsgrad och bättre köregenskaper. I truckarna styrs och regleras åk-, lyft- och styrrörelserna med hjälp av elmotorer. Därigenom får föraren bättre arbetsförhållanden. Produktbolaget är världsledande på dessa elektroniska styrservon.

Grundlig utbildning är nödvändig för kunder vid övergång till den snabbt utvecklande servotekniken. (Överst).

Atlas Copco Controls har utvecklat drivsystem för ABB Robotics samtliga typer robotar. (Mellan).

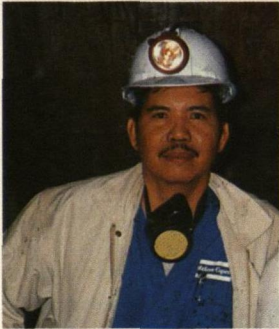
En BT-truck utrustad med drivelektronik och ett nytt elektriskt styrservo från Atlas Copco Controls. (Underst).

MEDARBETARE I ATLAS COPCO

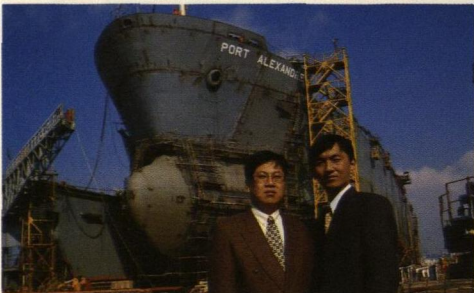
Emile Bado

Ernesto O Principe

José Luis Ramos

S G Kim och W G Kim

Mats Rahmström

Daniel Vinch och Todd Sutherland

Robert Carporaro

K K Lai

	1994	1993
Fakturering per anställd, kSEK	1 155	1 036
Nettovinst per anställd, kSEK	66	48
Förädlingsvärde per anställd, kSEK (NOT 26)	480	408

Det är få svenska företag som är så internationellt spridda som Atlas Copco med personal stationärt placerad på flertalet marknader i världen. De representerar alla personalkategorier alltifrån anställda med externa kontakter som säljingenjörer, tekniker och servicepersonal till personal för tillverkning och administration. Denna geografiska spridning av personalen innebär att det under dygnets alla timmar finns människor som arbetar för Atlas Copco och bidrar till företagets framgångar.

Under 1994 gjordes många framstående försäljningsinsatser inom säljbolagen. Varje säljbolag har ombetts rapportera in de viktigaste försäljningsframgångarna. Baserat på detta har "Årets säljare 1994" utsetts. Dessa presenteras nedan med sina försäljningspre-

Emile Bado, specialist för ACT i Mellanöstern, har tagit flera strategiskt viktiga order på turbokompressorer och expansionsturbiner till ett värde av 52 MSEK.

Ernesto O Principe, produktchef för borrarutrustningar och lastare på Filippinerna, har sålt sju Wagner Scooptramlastare, två underjordsriggar, en ovanjordsrigg samt bergborrverktyg inom gruvsektorn.

José Luis Ramos, försäljningschef för hydraulspett i Spanien, ökade sin försäljning under 1994 med 230 procent samtidigt som totalmarknaden ökade med 25 procent.

S G Kim och W G Kim, kompressorsäljare i Sydkorea, har tillsammans sålt 60 stora oljefria kompressorer till skeppsvärd och stålverk.

Mats Rahmström, produktchef vid Atlas Copco Tools i Sverige, har framgångsrikt introducerat den nya turboslipmaskinen och lyckats åstadkomma utomordentliga försäljningsresultat.

Robert Carporaro, säljare för Secoroc i West Rand-regionen i Sydafrika, hade under 1994 mycket stora framgångar med försäljning av bergborrverktyg. För tredje året i rad utsågs han till Årets leverantör för utomordentlig service och rådgivning.

Daniel Vinch och Todd Sutherland, säljare av industriverktyg i Detroit-regionen USA, har framgångsrikt bearbetat bilindustrin och sålt elektriska mutterdragare för cirka 60 MSEK till strategiskt viktiga kunder.

K K Lai, marknadschef för borrarutrustning och transportabla kompressorer i Hongkong, har genom aggressiv marknadsföring fyrdubblat sin försäljning under en treårsperiod.

Sortering av diamanter för montering i diaman-
borrkronor vid Craelius i Märsta.

Säljare av elverktyg på mässan i Brno, Tjeckien.

Kontroll i ISO 9001-dokument vid start av press i
Wagners fabrik, Portland, USA.

Servicetekniker vid kompressorverkstaden i
Warszawa, Polen.

Slutkontroll av tryckluftverktyg i
Tierfabriken.

Montering av transportabel kompressor
vid fabriken i Antwerpen, Belgien.

Tillverkning av industriverktyg i
Desoutters fabrik i England.

FÖRDELNING AV AKTIER

Aktieslag	Utestående aktier
Serie A	122 497 590
Serie B	61 018 330
Totalt	183 515 920

Aktiekapital

Atlas Copcos aktiekapital uppgick vid årsskiftet 1994/95 till 917 579 600 SEK fördelat på 183 515 920 aktier, var och en på nominellt 5 SEK. Aktier av serie A har en röst och av serie B en tiondels röst. Samtliga aktier är fria. Börsposten uppgår till 200 aktier. Antal aktieägare uppgår till 29 500. Andelen aktier som ägs av institutioner beräknas till 64 procent. De 10 största ägarna svarar för 48 procent av rösterna och 41 procent av antalet aktier. Antal utlandsägda aktier uppgår till 36 procent (26), vilket svarar mot 33 procent av rösterna. Aktier i utländsk ägo i USA, Storbritannien, Frankrike och Belgien uppgår till 32 procent, motsvarande 29 procent av rösterna.

STÖRSTA AKTIEINNEHAV

10 största ägare efter röstetal enligt VPC

	Antal aktier	i % av röster	i % av antal
Investorkoncernen	25 866 336	20,1	14,1
Sparbankernas Aktie- och Allemansfonder	22 884 930	12,5	12,6
Allm Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen	4 128 950	3,2	2,2
Trygg Hansa Gruppen	3 754 303	2,3	2,0
Folksam Gruppen	4 600 000	2,2	2,6
SE-bankens Aktie- och Allemansfonder	4 331 150	1,9	2,3
Skandiagruppen	3 180 085	1,8	1,8
Försäkringsbolaget SPP Ömsesidigt	4 141 920	1,7	2,3
Föreningsbankens Aktie- och Allemansfonder	1 587 300	1,0	0,9
Allm Pensionsfonden, Femte Fondstyrelsen	1 134 500	0,9	0,6
	75 609 474	47,6	41,4
Övriga	107 906 446	52,4	58,6
Totalt	183 515 920	100,0	100,0

EMISSIONER 1973-1994

År	Typ	Antal	Ökning av aktiekapital, MSEK	Inbetalt belopp, MSEK
1973	Fondemission	1:2	69,2	-
1974	Nyemission	1:4 25 SEK	51,7	51,7
1976	Nyemission	1:5 50 SEK	51,7	103,5
1979	Fondemission	1:6	51,7	-
	Nyemission	1:6 60 SEK	51,7	124,1
1982	Fondemission	1:4	103,5	-
	Nyemission (riktad)	2 765 000 aktier à 135 SEK	69,1	373,3
1989	Fondemission	1 B-aktie: 3 A-aktier	195,5	-
1990	Nyemission (riktad)	4 000 000 B-aktier à 320:13 SEK	100,0	1 280,5
	Konvertering*	7 930 aktier	0,2	1,2
1991	Konvertering*	42 281 aktier	1,1	6,3
1992	Konvertering*	74 311 aktier	1,9	11,1
1993	Apportemission**	383 500 aktier à 317 SEK	9,5	121,6
	Konvertering*	914 496 aktier	22,9	137,2
1994	Split	5:1 nominellt belopp 5 SEK	-	-

* Avseende 1987/93 års förlagslån

** Emissionen genomfördes i samband med förvärvet av The Robbins Company.

Aktieägarstruktur 1994

Antal aktier	Antal aktieägare	% av aktier
1 - 500	19 937	2,0
501 - 2000	7 140	3,9
2001 - 10000	1 786	3,9
10001 - 50000	343	4,4
50001 - 100000	83	3,4
> 100000	184	82,4
Totalt	29 473	100,0

Utdelningspolitik

Styrelsens avsikt är att utdelningen till aktieägarna skall uppgå till 30-40 procent av vinsten per aktie. Styrelsen anser att Atlas Copco, i likhet med många utomeuropeiska bolag, kan låta utdelningen följa bolagets resultatvängningar i större utsträckning än vad som är vanligt bland svenska börsbolag.

Företagets strävan är att täcka större delen av den lämnade utdelningen med utdelningsintäkter från de utländska dotterbolagen.

Om styrelsens förslag till utdelning av 2:30 SEK fastställs kommer utdelningstillväxten för 5-årsperioden 1990-1994 att uppgå till 8 procent. Under samma period har utdelningen i genomsnitt uppgått till 41,6 procent av vinsten per aktie. Föreslagen utdelning i procent av eget kapital är 4,5 procent (3,9).

Emissioner

För att ytterligare öka Atlas Copco-aktiens internationella spridning, introducerades båda aktieslagen på Londonbörsen i december 1990. Aktierna av serie A noteras sedan tidigare på fondbörserna i Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg. I mars 1991 introducerades även B-aktierna på de tyska börserna.

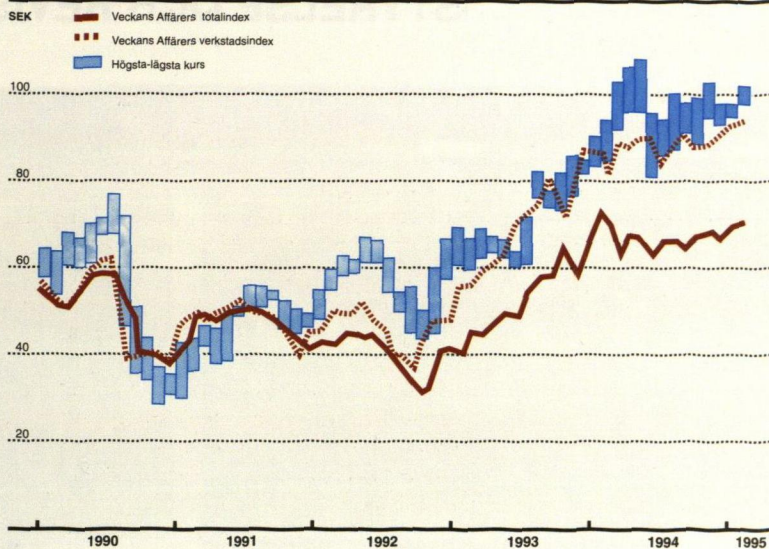
Kursutveckling

Atlas Copco-aktiens börskurs fortsatte att öka under året. Den 31 december 1994 var kursen 95 SEK. Totalt för året ökade kursen på Atlas Copco-aktien med 14 procent. Börsindex ökade med 5 procent och verkstadsindex ökade med 14 procent.

Den årliga genomsnittliga totalavkastningen, dvs summan av kurstillväxt och utdelning, under de senaste fem åren var 15 procent. Motsvarande avkastning för Stockholms Fondbörs i sin helhet var 5 procent.

Atlas Copco-aktiens betavärde var 0,89 (1,11). Betavärdet är ett statistiskt mått på aktiens risk, mätt som dess följksamhet - uppåt

BÖRSKURSENS UTVECKLING

och nedåt – mot index under de senaste 48 månaderna. Värdet 0,89 innebär att aktien rört sig 11 procent mindre än index.

Börsvärde

Börsvärdet per den 31 december var 17 434 MSEK (15 220), vilket motsvarar 2,0 procent (1,8) av det totala börsvärdet på Stockholms Fondbörs.

Omsättning

Atlas Copco-aktien var den 17:e (16) värde-mässigt mest omsatta på Stockholms Fondbörs under 1994. Totalt inklusive efter-anmälda affärer omsattes 135 413 206 aktier, varav 71 625 550 A och 63 787 656 B. Det motsvarar ett värde på 12 773 MSEK (5 104) eller 74 procent (39) av bolagets totala antal aktier vid årsskiftet. I genomsnitt omsattes 535 230 (285 405) aktier per börsdag. Omsättningshastigheten, dvs graden av likviditet, låg under 1994 på 73 procent att jämföra med hela börssnittet på 69 procent.

En fortsatt stor andel av Atlas Copco-aktiens omsättning skedde utomlands, vilket även gällde andra svenska företag noterade på utländska börser. Handeln i Atlas Copco-aktier i London var 117,8 miljoner (85,5) aktier. Totalt har 138 procent (86) av aktierna omsatts under 1994 på börserna i Stockholm och London. Handeln med Atlas Copco-aktien visade en nettexport på 1 322 MSEK (nettoexport 832 MSEK) under 1994.

Atlas Copcos Allemansfond

Sedan april 1984 har de anställda inom Atlas Copco-gruppens svenska bolag erbjudits att spara i den företagsanknutna Allemansfonden. Fondens aktieinnehav uppgick i december 1994 till 135 695 aktier, motsvarande ett börsvärde av 13 MSEK. Fonden förvaltas av Atlas Copco Fondaktiebolag.

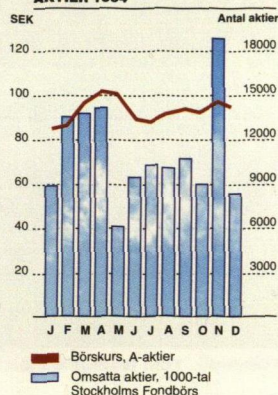
Atlas Copco Optionen

De hos OM (Stockholms Optionsmarknad) noterade Atlas Copco köp- och säljoptionerna omfattar vardera 100 aktier.

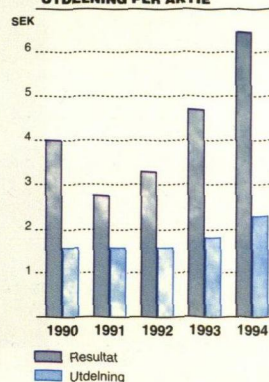
Under 1994 omfattades ca 7,7 miljoner (11) aktier av optionskontrakt, vilket utgör ca 4 procent (6) av det totala antalet Atlas Copco-aktier. I genomsnitt berördes dagligen 30 443 Atlas Copco-aktier av handeln med optioner.

Eftersom optionerna enbart ger innehavaren rätt att köpa och sälja redan befintliga aktier förorsakar optionerna ingen s k utspädningseffekt.

KURSUTVECKLING / OMSÄTTA AKTIER 1994

RESULTAT OCH UTDELNING PER AKTIE

DATA PER AKTIE

SEK	1990	1991	1992	1993	1994	Genomsnittlig årlig tillväxt 90-94, %
Resultat ¹⁾	4:01	2:78	3:35	4:74	6:51	4
Utdelning	1:60	1:60	1:60	1:80	2:30 ²⁾	8
Utdelning, % ³⁾	39,9	57,6	47,8	38,0	35,4	
Börskurs, 31 dec A fr	32	48	67	83	95	11
Börskurs, 31 dec B fr	31	48	66	82	95	
Högsta börskurs A fr	77	56	67	86	108	
Lägsta börskurs A fr	29	30	44	60	81	
Genomsnittlig börskurs A fr	55	47	57	70	94	
Eget kapital ⁴⁾	36	36	42	46	51	10
Direktavkastning, % ⁵⁾	2,9	3,4	2,8	2,6	2,4	
P/E-tal under året ⁶⁾	13,8	16,9	16,9	14,9	14,5	
P/S-tal under året ⁷⁾	0,63	0,57	0,64	0,68	0,83	

¹⁾ Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för full skatt och minoritetsandelar samt tillägg för räntekostnad efter skatt på konverteringslån, dividerat med genomsnittligt antal aktier efter full konverering.

²⁾ Enligt styrelsens förslag.

³⁾ Utdelning i procent av resultatet per aktie

⁴⁾ Eget kapital, minoritetsintressen samt konvertibelt förlagslån dividerat med antal aktier efter full konverering.

⁵⁾ Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

⁶⁾ Price/Earnings. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till resultatet per aktie enligt not 1.

⁷⁾ Price/Sales. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till försäljningen per aktie.

STYRELSE OCH REVISORER

Bertil Eriksson   Göran K Lindahl   Gösta Bystedt

Michael Treschow   Peter Wallenberg

Anders Scharp   Tom Wachtmeister

Giulio Mazzalupi   Curt G Olsson

Valda av bolagsstämman

Peter Wallenberg Ordförande. Invald 1970. Ekon Dr h c. Född 1926. Förste vice ordf Skandinaviska Enskilda Banken. Anställd i olika befattningar inom Atlas Copco-gruppen 1953-1974. Ordförande i ASEA, Investor samt Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Co-chairman i ABB Asea Brown Boveri. Vice ordf i LM Ericsson. Former President i International Chamber of Commerce (ICC), Paris. Styrelseledamot i bl a Nobelstiftelsen. Aktieinnehav: 50 000 A.

Tom Wachtmeister Vice ordförande. Invald 1975. Född 1931. Anställd i Atlas Copco 1959-1991. VD och koncernchef 1975-1991. Styrelseledamot i bl a ABA/SILA, Astra, Hasselfors, Investor, Norsk Hydro, Saab-Scania, STORA och Stiftelsen Svenska Dagbladet. Ordf i Exportrådet och Skattebetalarnas Förening. Vice ordf i Sveriges Allmänna Exportförening. Aktieinnehav: 131 230 A, 19 740 B.

Anders Scharp Vice ordförande. Invald 1992. Född 1934. Ordf i Electrolux, SKF, Saab-Scania och Incentive. Vice ordf i Investor.

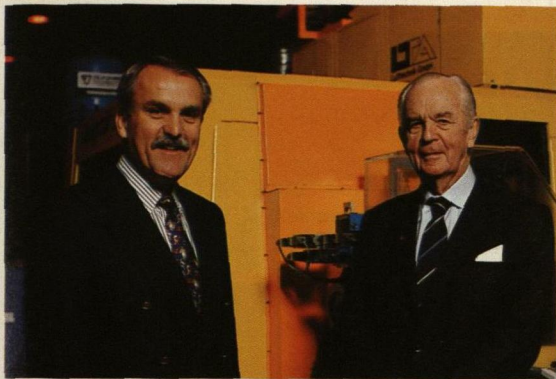
Curt G Olsson Invald 1976. Född 1927. Ordf i Skandinaviska Enskilda Banken. Styrelseledamot i Hufvudstaden. Aktieinnehav: 4 000 A.

Otto Grieg Tidemand Invald 1982. Född 1921. Skeppsredare, Belships Co Ltd Skibs A/S, Oslo. Ordf i Atlas Copco A/S, Oslo. Ordf och styrelseledamot i olika rederier och oljebolag i Norge och andra länder. Aktieinnehav: 4 000 A.

Gösta Bystedt Invald 1987. Född 1929. Ordf i Kalmar Industries. Vice ordf i Electrolux och Axel Johnson. Styrelseledamot i SKF och Sveriges Industriförbund. Aktieinnehav: 8 330 A, 1 665 B.

Erik Belfrage Invald 1991. Född 1946. Direktör i Skandinaviska Enskilda Banken. 1970-1987 olika befattningar inom Utrikesdepartementet. Ordf i TV4, Institutet för Företagsledning (IFL) och NewSec. Styrelseledamot i Investor, Saab-Scania, ABA/SILA och SAS.

Keith O Butler-Wheelhouse **Otto Grieg Tidemand**

Paul-Emmanuel Janssen **Erik Belfrage**

Tore Hedberg **Bengt Lindgren** **Lars-Erik Soting**

Håkan Hagerius **Sune Kjetselberg**
Per-Olov Olsson

Baron Paul-Emmanuel Janssen Invald 1994. Född 1931. Styrelseordf i Générale de Banque, Bryssel och verkst dir i Société Immobilière du Brabant "Imbra". Styrelseordf i Atlas Copco Airpower. Styrelseledamot i Union Financière Boël, Usines Gustave Boël, Solvac och Lhoist. Medlem i Executive Committee Federation des Entreprises de Belgique. Aktieinnehav: 225 B.

Keith O Butler-Wheelhouse Invald 1994. Född 1946. Verkst dir i Saab-Automobile AB. Styrelsemedlem i Delta Motor Corporation.

Göran K Lindahl Invald 1994. Född 1945. Vice verkst dir i ABB Asea Brown Boveri Ltd, Zürich. Styrelseordf och ledamot i ett flertal ABB-företag. Styrelseledamot i Saab-Scania AB.

Michael Treschow Invald 1991. Född 1943. Verkst dir i Atlas Copco AB och koncernchef. Anställd i företaget sedan 1975. Styrelseledamot i Saab Automobile och SKF (suppl). Aktieinnehav: 27 810 A, 1 235 B.

Bertil Eriksson Suppleant. Invald 1990. Född 1934. Anställd i Atlas Copco 1959-1979 och 1982-1994. Vice verkst dir i Atlas Copco AB 1986-1994. Aktieinnehav: 2 000 A.

Giulio Mazzalupi Suppleant. Invald 1990. Född 1940. Vice verkst dir i Atlas Copco AB. Anställd i företaget sedan 1971.

Personalrepresentanter

Tore Hedberg Invald 1990. Född 1937. Ordf i Atlas Copco Tools SIF-klubb, Stockholm.

Lars-Erik Soting Invald 1993. Född 1965. Ordf i Atlas Copco Avos verkstadsklubb, Örebro.

Bengt Lindgren Invald 1990. Född 1957. Ordf i Uniroc verkstadsklubb, Fagersta.

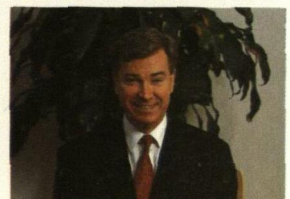
Per-Olov Olsson Suppleant. Invald 1993. Född 1937. Ordf i Civilingenjörsförbundets lokalavd vid Atlas Copco, Nacka.

Håkan Hagerius Invald 1994. Född 1942. Suppleant. Ordf i SIF-klubben vid Avos, Örebro.

Sune Kjetselberg Suppleant. Invald 1992. Född 1951. Ordf i Metalls verkstadsklubb vid Atlas Copco Tools, Tierp.

Stefan Holmström
Aukt revisor

Thomas Thiel
Aukt revisor, suppleant

Karl-G Giertz
Aukt revisor, suppleant

KONCERNLEDNING OCH STABER

Michael Treschow, VD och koncernchef
Giulio Mazzalupi, vice VD
Bengt Kvarnbäck, vice VD
Bertil Eriksson, vice VD
 (t o m 1994)

Bertil Eriksson

Michael Treschow

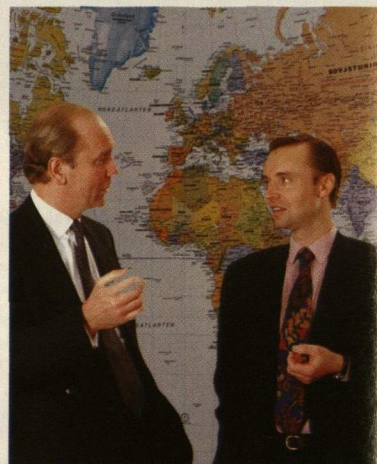
Bengt Kvarnbäck

Giulio Mazzalupi

Hans Ola Meyer, finans
Lennart Johansson, ekonomisk kontroll, redovisning och revision
Marianne Hamilton, organisationsutveckling och chefsförsörjning
Hans Sandberg, juridik
Carl-Johan Wachtmeister, information, (fr o m 1995)

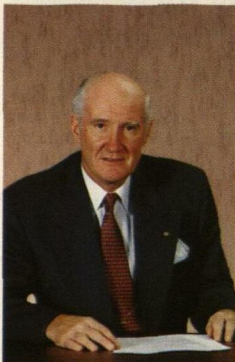

Hans Ola Meyer **Lennart Johansson** **Marianne Hamilton**

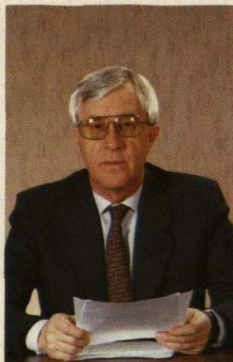

Hans Sandberg **Carl-Johan Wachtmeister**

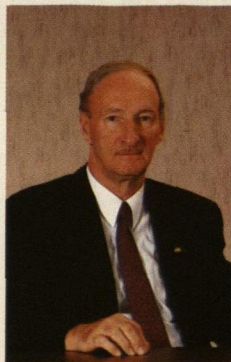
Jack Mackenzie, region Fjärran Östern
Romano Girardi, region Latinamerika
André Richard, region Mellanöstern och norra Afrika (fr o m 1995)
Edgard Deschamps, region Mellanöstern och norra Afrika (t o m 1994)

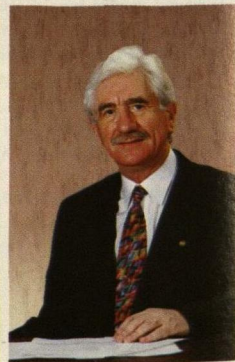
Jack Mackenzie

Romano Girardi

André Richard

Edgard Deschamps

ADRESSER

Atlas Copco AB 105 23 Stockholm

Tel: 08-743 8000
Telefax: 08-644 9045
Telex: 14090 copco s
Org.nr: 55 60 14-2720
Atlas Copco AB är ett
publikt bolag

Kompressorteknik, divisioner

Industrial Air
P O Box 103
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2576

Oil-free Air
P O Box 104
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2443

Portable Air
P O Box 102
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-450 6011
Fax: +32-3-450 6211

Atlas Copco ACT
P O Box 100
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2815

Airtec
P O Box 101
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111
Fax: +32-3-870 2443

Anläggnings- och gruvteknik, divisioner

Atlas Copco
Rock Drilling Equipment
105 23 Stockholm
Tel: 08-743 8000
Fax: 08-642 8159

Atlas Copco Robbins
P O Box 97027, Kent,
Washington 98064-9727, USA
Tel: +1-206-872 0500
Fax: +1-206-872 0199

Atlas Copco Craelius
Bristagatan 13
195 60 Märsta
Tel: 08-591 785 00
Fax: 08-591 187 82

Uniroc
Box 521
737 25 Fagersta
Tel: 0223-461 00
Fax: 0223-461 01

Atlas Copco Berema
Box 767
131 24 Nacka
Tel: 08-743 9600
Fax: 08-743 9650

Atlas Copco Wagner
P O Box 20307
Portland, Oregon 97220-0307,
USA
Tel: +1-503-255 2863
Fax: +1-503-255 7175

Industriteknik, divisioner

Atlas Copco Industrial Tools
and Equipment
105 23 Stockholm
Tel: 08-743 9500
Fax: 08-640 0546

Atlas Copco Electric Tools
Postfach 320
D-71361 Winnenden, Tyskland
Tel: +49-7195-120
Fax: +49-7195-12666

Chicago Pneumatic
2200 Bleecker St
Utica, New York 13501, USA
Tel: +1-315-792 2600
Fax: +1-315-792 2668

Desoutter
319, Edgware Road
Colindale
London NW9 6ND, England
Tel: +44-181-205 7050
Fax: +44-181-205 7471

Georges Renault
199, route de Clisson
F-44230 Saint-Sébastien-
sur-Loire, Frankrike
Tel: +33-40-80 20 00
Fax: +33-40-33 27 07

